

NOĆ

Dragi prijatelju,

evo pišem ti pismo koje, možda slučajno, ima isti naziv kao ona knjiga koja čeka u kompjuteru. Malo sutra slučajno... Hteo bih da napravim paralelu između priče o pomućenoj svesti jednog čoveka u jednoj noći i ovog istinskog mraka pod kojim se koprca poremećena svest čovečanstva. Ne želim da ti prepričavam, jer ćeš uskoro imati prilike da sve to pročitaš, ali ću dopustiti sebi da izanaliziram situaciju sa čisto psiholoskog stanovišta, odnosno sa stanovišta tektonskih poremećaja u ponašanju sveta koji nas okružuje i kojeg smo, na sreću ili nesreću, mi sami deo. Kažem "na sreću ili nesreću" jer zanimljiva vremena su uvek ta koja, onima koji prežive, daju mogućnost da razluče, brže i jednostavnije, dobro od lošeg. Jer i dobro i loše, sa svakim novim vekom, a nekad i češće, imaju drugačije lice. Vec smo pametniji za jednu veliku lekciju o svetu koji srlja u propast, svetu kome ljudi služe kao jedinice vrednosti pomoću kojih se mere uspesi ili neuspesi pojedinaca ili grupa skrivenih iza javnih funkcija, nišana najmodernijeg naoružanja, ili sočiva elektronske kamere, svetu u kome nule znače mnogo, onda kada se stave u službu skrivenih namera, u službu ponižavanja, razoružavanja ili uništavanja svih onih koji stoje na putu negovog veličanstva PROGRESA. Stotine, hiljade, milioni, možda i milijarde; svaka nova nula ce imati svoju uglogu, svoje mesto u istoriji civilizacije koja je svesno i sa namerom, od svog postanka pa do svog skorog kraja, radila za privilegovane i samo za njih. Nisu, na tom njenom putu, bili pošteđeni ni poslušni ni neposlušni, ni pravoverni ni bogohulnici, ni divljaci ni civilizovani. Bivali su od nje prevareni čak i oni koji su za trenutak pomislili da su na sugurnom, da su stekli nekakve privilegije, da su deo klike koja odlučuje o životu i smrti. Gotovo da sad osećam gorki ukus u ustima, onaj isti koji su neki od njih imali u času nemilosti, onda kada je, naizgled prijateljski nastrojena, zver otvorila usta i i svojim kužnim dahom i svojim pokvarenim zubima počela da

uništava prijatelje istim slepilom kao i neprijatelje. Niko neće biti pošteđen. I bez obzira da li se radi o čebadima zaraženim malim boginjama ili Tomahavk raketama sa uranijumskim glavama, koncentracionim logorima za robove ili ogromnim fabričkim halama, rezultat je uvek isti. Svako je potrošiv. Svi ljudi su roba. Nema zarobljenih. Istorija pokazuje da se moćnici nikada nisu osvrtni za sobom. I to ne zato što su se stideli svojih dela, već zato što im je svo vreme koje su imali bilo potrebno za planiranje novih uništenja, genocida, lobotomija. Njih niko nikada nije mogao prozvati za ono što su uradili, iz prostog razloga što nikoga drugog nikada nije ni bilo na planeti. Bar ne dovoljno moćnog da ispiše svoje viđenje istorije. I svako onaj ko nije video svet njihovim očima, ubrzo ništa nije video ili je, naprasno, progledao na "željeni" način.

Njihovoj snazi treba zavideti barem isto onoliko koliko je se i plašiti. Šta bi neka druga civilizacija uspeła da uradi sa takvim sposobnostima prerusavanja, prividnog prilagođavanja, modeliranja istine, savlađivanja prirodnih zakona, sugestije, govora... U nekom drugačijem svetu, takva neizmerna energija utrošena u našem slučaju na uništavanje svega što se ne uklapa u viziju malog broja ljudi, takva energija bi nas, verujem, dovela nazad do prirode, naše prirode, u učinila da svi mogu da oseću blagodeti sopstvenog života. Ali, kad god bi se negde pojavio embrion takvog jednog sveta, bivao bi uništen, modeliran ili uklopljen u opštu, lažnu sliku onog najsvetijeg za čim čovek traga, čak i u ovakvom svetu - SLOBODE. Čovek se rađa neslobodan, uvek savršeno uveren da je na tragu, ako ne i na samom izvoru SLOBODE, proživljava svoju noćnu moru od rođenja do istrebljenja, kada završava svoj vek sa uvek istim gorkim ukusom neslobode u ustima. I kako se generacije smenjuju, menja se i izgled zatvora, prilagođava se novom, sve užem uglu oka. Sa razvojem tehnologije, svest pojedinca se sužava, i kako je nesrazmera sve veća, sve je lakše manipulirati pojedincem, sve lakše on pristaje na najrazličitije surogate stvarnosti, od opojnih droga do virtualne stvarnosti, od religije do televizije. Kako lako.

Ali nije sve to slučajno. Ne, ne mislim da sve piše u zvezdama. Niti je rezultat prvobitnog greha. Svi detalji za ova-

kav ishod su se od početka nalazili u mozgu jedne ljudske rase koja je svu svoju egzistenciju zasnivala na mitologiji posedovanja. Zemlje, žena, zlata, nafte, atomske bombe; nije važno čega, važno je da se to ima. Mentalni sklop koji je zasnovan na pohlepi učinio je mogućim da ovaj svet izgleda kako izgleda. Dok pričaju o religiji, naciji, svemiru ili Mikelandelu, oni uvek pričaju o prostom i konačnom posedovanju. Frustrirani mozgovi, vođeni neprirodnim zakonima zabrana i sublimacije, svojim učenjem o posedovanju zapravo otimaju poslednji izlaz covecanstva iz vrzinog kola pohlepe. Čitav jedan svet, poput deteta koga su naglo odbili od sise ili mu skinuli pelenu, razvio je kao svoja prva osećanja Zavist i Mržnju. Svako ko ima nešto je neprijatelj. Samo što svet ne otima igračke, on krade živote.

Tu dolazimo do one pomenute paralele između junaka moje knjige i Stvarnosti. Oboje su frustrirani, jer i jednom momentu nisu mogli da imaju ono što su hteli. I, propuštena kroz prizmu jednog PRIVIDA, ta želja se ponovo javlja i, izvitoperena i milion puta snažnija nego u svom prvobitnom obliku, melje sve pred sobom, dok konačno ne samelje samu sebe. Oprobanim mehanizmima, ona (želja) vodi sirotog čoveka od stvari do stvari i tera ga da se njima naslađuje do iznemoglosti, odnosno dotle dok određena stvar ne prestane da ga zadovoljava i postane smetnja koju valja ukloniti sa puta. Zalud on, s vremena na vreme, dolazi k sebi i preispituje svoje ponasanje, svoje stavove... On više ne pokazuje, ili svakog minuta sve manje pokazuje, znake ljudskosti. Za takvog novog njega, svaka slika je savršen teren za stručno obrađivanje i manipulisanje. On nema prepreka. U njegovoj glavi su unapred pronađena rešenja za sve probleme koji mu se usput mogu nametnuti. Da li sirovom snagom, elokvencijom ili vestim trikom, ilizijom, on će uvek dobiti ono po šta je došao, a da za to NE MORA nikome ništa da ponudi za uzvrat. Gledano spolja, njegove priče su čista svinjarija. Njegova snaga, mada izuzetna, neplodna je. Trikovi i iluzije su petparački mađiničarski fazoni. U nekom ozbiljnijem okruženju, on bi bio ismejan i proteran u svoje mrakove. Ali, tu leži njegova prava snaga. On dolazi nepozvan, u trenutku kada je SAVEST umorna, onda kada, zbog čiste želje da se opstane ili samo ostane budan, u glavi postoje i rade neki drugi, manje

zahtevni sistemi. Ta umorna glava, koja jedva nosi priključeno joj telo i noge, želi nešto drugo, mnogo manje vredno, i samim tim lakše dostupno. Nije njoj do velikih reči u tom trenutku. Sve što joj je potrebno jeste način da se protraći vreme do nove injekcije samopouzdanja, zakazane negde za jutro, u poznatoj postelji, pored poznate žene. Do tada samo treba preživeti. I, ponekad, to je lako. Prođe kao tren i više se ne seti da je bila tu. Ali jednom, samo jednom, to postaje smrtno opasno. Tada se čini da je svaki sekund nabijen barutom koji samo što ne eksplodira u ustima, oku ili sprženom mozgu. Svaki korak je pogrešan, jer nema bekstva od monstruma. On se poigrava, i, za trenutak, naš ŠIZOFRENIČAR (nazovimo ga tako) oseti sigurnost neke sobe, hodnika, čega vec, a onda se otvori zid ispred njega i iskeženi zubi (citaj NO@) krenu ka njegovom vratu. On nigde nije siguran jer se sve odvija u NEGOVOJ GLAVI. To je uvek ista, nepromenljiva, OPASNA STVARNOST. Te slike koje on nosi, nisu deo nekog drugog života, čiju granicu on poznaje i može da se vrati, kad god poželi, u svoj sigurni svet. Po sistemu spojenih sudova, slike njegove porodice, njegovog kreveta, njega samog, prelivaju se i mešaju, ili bivaju prelive i pomešani sa onim drugim, bolnim, stravičnim slikama jedne drugačije realnosti rešene da ga uništi. I ma koliko se trudio da razdvoji ta dva sveta, ishod će uvek biti isti. Čak će sve biti mnogo gore ako se više "batrga" i buni. Neumljivi pipci drugačije istine dočekuju svaki njegov otpor veštinom aikidoa, u kome je jedina snaga koja se koristi za savlađivanje protivnika ustvari snaga samog protivnika. Ali, za razliku od pomenute plemenite veštine, ovde je namera da se ubije.

Reklo bi se da izlaza nema. Neću da raspravljam o tome, jer su moja uverenja drugačija. Ishod Noći zavisi od mnogo čega, i može se tumačiti na razne nacine. Bitno je to da se u borbi protiv takvog protivnika MORAJU koristiti neka njemu nepoznata sredstva, ona koja će ga, kada proslavi svoju pobedu, učiniti sramotno malim. Ta sredstva imaju imena, ali ta imena monstrumu nista ne znače.

Ovde negde, u predelu polomljenih rebara i laganih moždanih krvarenja, prestaje sličnost između našeg junaka i

stvarnosti. Ni za trenutak, makar bilo kasno za to, ne smemo pomisliti da ta dva tela imaju istovetni krajnji razultat. Kao i da su im namere istovetne. Jer, dok stvarnost uništava iz čistog ludila, bez određene namere, ono što se događa u glavi ŠIZOFRENICARA jeste pravi i, za njega, jedini put ka oslobođenju. Od prisila, od frustracija, od sebe samog, od stvarnosti. Jadni čovek nema izbora; on mora sa onim što ima da se bori za nešto što je izvan domena pasijeg života na koji je osuđen. On je primoran da se protiv svog neprijatelja i lanaca koje mu je on postavio bori jedinim sredstvom koje ima - svojom ličnošću. On, za razliku od mnogih drugih zarobljenih bića, nalazi načina da MENJA SVOJU STVARNOST. On postaje, makar za trenutak, neko drugi, neko opasniji, neko koga je teže kontrolisati. Znajući da je to jedini put koji mu preostaje, on krišom, iza leđa neprijatelja, gradi svoje kule i u njima radi šta hoće. Na našu zalost, pre ili kasnije, ŠIZOFRENIČAR biva otkriven.

Kao što je nekada spaljivala veštice i kasapila Indijance, ova nepodnošljiva stvarnost danas, uz spaljivanje i kasapljenje, i zatvara. Sve što nije moguće asimilirati, biva uništeno ili sklonjeno od očiju stvarnosti.

Tako i jadni ŠIZOFRENIČAR. Oni misle da je on opasan. Oni ga se boje. Njegove ideje o neuniformnosti, polimorfnosti bica, nisu pogodne za uši i oči njihove dece. Njegovo vrednovanje života i slobode štrči iznad mora obezglavljenih tela i, bez namere da nekog poziva da ga ščepa, on pokušava da ne vidi kosu koja se njiše.

Statistike kazu da jedan od deset odraslih ljudi (u takozvanim "razvijenim" zemljama) boluje ili je bolovao od šizofrenije. Ako kažemo da u tim zemljama zivi oko dve milijarde ljudi, onda tu imamo armiju od 200,000,000 (dvesta miliona) šizofreničara. Ako dodamo i ostatak sveta, mogli bi lako da pričamo o pola milijarde. Svi obeleženi, bolesni, LUDI. Cela jedna nacija.

Nauka kaže da je uzrok simptoma hemijski disbalans u mozgu šizofreničara, dakle da je šizofrenija somatska (fizička) bolest. Zato je "leče" najrazličitijim hemijskim sredstvima, od kojih su, i dalje, najdelotvorniji barbiturati i sedativi. Kod naj-

težih slučajeva, onih koje zaključavaju, vrlo se često pribegava eksperimentalnim medikamentima, sa neutvrđenim nus pojavama i bez ikakve garancije da neće prouzrokovati oštećenja mozga. Najčešće se eksperimentiše na siromašnim osobama bez igde ikoga, ili na onima kojih se rodbina odrekla zbog njihovog ponašanja. Znači, usamljenici, čudaci, oni koji su nas (ukoliko nismo bili oni sami) uvek plašili ali i fascinirali svojim rešenjima i svojom sigurnošću u odnosu na stvarnost koja preti. Dođe mi da plačem kada pomislim da ih drže zatvorene u nekakvim podrumima, i svakoga dana prže deo po deo njihovog slobodnog, kreativnog i pre svega, u poređenju sa “normalnim” ljudima, **AKTIVNOG** mozga.

Ali, u svetu u kome najrazličitiji perverzni manijaci slobodno hodaju po ulicama (neki čak imaju i predsedničke funkcije), manijaci, od kojih bi pre svih izdvojio silovatelje i pedofile, nisu **DOVOLJNO** opasni po svoju okolinu, dok šizofreničare, koji su u najgoru ruku opasni po same sebe, treba u ludnicu, na lobotomiju. Sve pod izgovorom da pokušavaju da im omoguće da “normalno” žive, oni pilulama ubijaju njihovu želju za životom. Velika većina njih to ne želi, ali nemaju drugog izbora. Doktori na njima izvode ekvivalent kastriranju silovatelja ili odsecanju ruke lopovu. Sa ogromnom razlikom da šizofreničar nije prekršio nikakav pisani zakon. Ali On svojim postojanjem krši jedan zakon do koga je zajednici najviše stalo, zakon da svi moramo biti isti, opet “normalni”. Za zajednicu nije nenormalan onaj koji ubije, siluje ili ukrade, već onaj koji svoje mentalne snage upotrebljava za osmišljavanje sopstvene stvarnosti i života.

Ostavite, zato, na miru šizofreničara. On vam ne misli zlo. Ako u svom preoblikovanju stvarnosti ode toliko daleko da povredi drugo biće ili sebe, izolujte ga za neko vreme, ali ga nemojte lečiti. On nije bolestan, on je samo drugačiji. Morate shvatiti da on **NE @ELI** taj “normalni” život koji mu vi nudite. On je od takvog života pobegao u svoj zlatni zapečak, u svoju **ŠIZOFRENIJU**. Negovo stanje njemu daje nadu da sve može biti drugačije. On konačno ima ono za čime većina od nas čezne - dugo snevani život. Svojim izmišljenim govorom, halucinacijama, a pre svega, razmišljanjem koje se bavi stvarima

IZVAN zidova koje ste vi postavili, on živi svoj željeni život. Kao i u većini slučajeva paranoje i autizma, i ovdje se radi o čistoj i DOBROVOLJNOJ zamjeni stvarnosti. Naglašavam da se slažem sa onima koji odluče da ovu ovakvu stvarnost zamene sa bilo čim manje bolnim, i unapred odobravam svaki pokušaj da se uroni u sopstveno JA, bez obzira da li postoji karta za povratak.

Prestanite sa spaljivanjem veštica. Šizofreničar je po stvarnost opasan isto onoliko koliko su to bile one histerične kaluđerice u 16. i 17. veku.

Prestanite sa sistematskim uništavanjem (genocidom) jedne sasvim posebne ljudske rase. Ne zaboravite da su mnoge ljudske zajednice opstale i ostale da prete da će vas nadživeti, uprkos moći koju posedujete.

U vašem neslobodnom društvu, onaj koji se oslobađa je vaš neprijatelj. Samo kada bi svet počeo da vrednuje osnovne ljudske vrednosti, tada bi taj svet bio pogodno mesto za šizofreničara.

**SMRT PROGRESU
SMRT TEHNOLOGIJI
ZIVELA LJUBAV
ZIVELA SLOBODA
ZIVELA ŠIZOFRENIJA!**

Goran Mars

Vankuver 1999.

NOĆ

“Ničega se, vezanog za tu noć, ne sećam. I kada mislim o njoj, imam isti osećaj kao kada se probudim i znam da sam nešto sanjao, ali nikako da nađem onaj ključ koji bi otvorio vrata ka tom snu. Smejaćete se, isledniče, kada vam kažem da mislim da te noći uopšte nisam bio na poslu, na parkingu ispod Pacifik Centar Mola, gde radim kao obezbeđenje. Ili sam možda i bio, ali sigurno ne u ovoj stvarnosti. I verujte mi, i za mene samog je ova rupa u sećanju toliko neuobičajena, da imam nagon da se iz sve snage borim da dođem bar do neke slike koja bi mi dala putokaz u ovoj pustinji u kojoj se sada nalazim.

Sećam se svega što sam radio neposredno pre ulaska u parking. Napustio sam stan u 23 30, ušao u autobus broj 8 na Robson ulici ispred hotela Šeraton, izašao iz busa preko puta Itonsa, prešao ulicu i kroz bela vrata ušao na stapenište koje vodi do parkinga. Evo, kao da sada otvaram ta vrata i već pri prvom koraku shvatam da se nalazim u gustoj svetlucavoj magli.

Svaki pokušaj da se setim bilo čega posle tog trenutka, uzaludan je. Na tom mestu postoji samo velika bela praznina. I svaki put kada u nju pogledam, sasvim siguran da ću tamo naći ono što tražim, neprijatno se iznenadim kada vidim da ničega nema, ili da je sve prekriveno gustom maglom po kojoj mogu da hodam bez bojazni da ću propasti.

Bilo bi mi vrlo lako, ustvari, da tu noć poistovetim sa svim ostalim, teškim i dosadnim noćima na parking, ali od kada ste mi skrenuli pažnju na upravo tu noć, u mojoj glavi se

odvija prava bitka za tih, siguran sam vrlo zanimljivih osam sati. Tek sam sada, nekoliko dana posle, shvatio da se tada dešavalo nešto veoma značajno, nešto što bi možda moglo i da dovede do bitnih promena u mom životu, možda čak i da ugrozi sve ono što sam do sada stekao i što smatram za najveću dragocenost. Ne bih preterao kada bih rekao da sam pomalo i uplašen, jer kada pogledam u onu maglu, kao da vidim vrata ka veoma hladnom i opasnom mestu. Sada kada ste mi rekli šta se tamo zaista nešto ružno desilo, vrlo mi je teško da to ne povežem sa onim što se krije iza one teške, neprozirne zavese. Gotovo da mogu da osetim njen uznemirujući miris, koji poput grana nekog velikog drveta...”

Sve to sam pričao isledniku Grantu, čoveku grubog izgleda ali prijatnog glasa, u njegovoj kancelariji u vankuverskoj policijskoj stanici na Mejn ulici, nekoliko dana nakon neobičnih događaja u podzemnom vec pomenutom parkingu. Tog jutra, policija je dosla na vrata mog stana i zamolila me da pođem sa njima radi navodnog informativnog razgovora. Kako priroda mog posla podrazumeva takvu vrstu razgovora, nisam bio previše iznenađen ni zabrinut. Tek kada sam počeo razgovor sa islednikom, shvatio sam da se nešto veoma ozbiljno desilo i da me policija vrlo tesno povezuje s tim događajem. Gotovo da sam se onesvestio kada sam saznao da je jedna od devojaka zaposlenih na parkingu nestala, i da je najverovatnije u pitanju ubistvo. Ali posebno iznenađenje za mene je bilo vreme kada se to desilo i to najviše zbog toga što ničega u vezi sa tom noći nisam mogao da se setim. Pokazali su mi sliku nestale devojke i ja sam je prepoznao, budući da sam je nekoliko puta video na naplatnoj rampi gde je radila kao kasirica. Bila je lepa, crna kao noć, sa rastama, visoka kao drveće iz njene postojbine, graciozna kao impale koje su je poznavale. Sećam se da sam jednog popodneva, u svojoj redovnoj patroli, usao u ženski toalet i zatekao nju kako pere ruke. Oboje smo bili zbunjeni a ja sam se vise puta izvinio i sacekao i spred toaleta da ona izađe da bih ja mogao da ”izvršim inspekciju objekta” i overim stanicu svojim rekorderom. Uprkos tome, nisam bio preterano zainteresovan da je upoznam. Ponekad mi se čini da određene stvari, događaji pa i ljudi treba da ostanu onakvi kakvi su bili pri prvom susretu, i

da bi svaki novi podatak, dodir ili bilo kakvo mešanje pokvarilo onaj prvi, tako značajan utisak o njima. I kada su mi rekli da se zove Dž. bio sam iznenađen, jer sam uz nju povezivao sasvim drugačije ime iako nisam imao neki poseban razlog za to. Mislim da je to bila ona moja težnja da svet oko sebe vidim, oblikujem i imenujem po svojoj želji, nezavisno od stvarnog stanja stvari. Taj poriv je kod mene bio toliko jak da sam u svom životu mnoge stvari zaista preoblikovao i preimenovao, ne bi li one bile što sličnije ostvarenju želje.

Zato, kada mi je islednik Grant pokazao sliku Dž.V. imao sam problema da je povezem sa tim imenom, koje sam prvi put čuo do policajca koji je dosao po mene tog jutra. Za mene, ona je bila Gizela ili Džeraldina i jedno od ta dva imena je sasvim pristajalo uz njenu metalnu kosu, njen hod dima, njene otvorene oči...

Kakva šteta, mislio sam, tek je počela da živi, verovatno spremna da doživi pravu ljubav, čeznjiva i poletna, iako primorana na teški noćni rad. Nije mi ličila na udatu ženu, niti na devojkicu koja ide od žurke do žurke. Ograničen krug prijatelja, par privatnih klubova, omiljeni pab i dečko koga voli kao brata. Verovatno je volela laku hranu, na brzinu, poneki dim marihuane i glasnu muziku sa puno ritma. Šteta, prava šteta ako joj se zaista desilo nesto ružno.

“...potpuno zaklanja Sunce koje se uzalud trudi da obasja bar jedan mali delić stvarnosti iz te noći. Uzalud, vrište te grane, uzalud, više lišće: Mi smo čuvari njegovog mira i njegova kosa neka služi kao gnezdo..“

“I kažeš, ničega se, vezano za tu noć, ne sećaš.” Islednik prekide moj monolog.

“Ne, ničega” odgovorih. Nisam želeo da mu pričam o svojim viđenjima Gizele, mogao je izvući pogrešne zaključke.

“Tvoj kolega, Dž.V., kaže da si se pojavio u 23:45, i da si normalno radio čitavu noć. Kaže da si bio sanjiv i ćutljiv, ali prisutan.” Glas islednika Granta je zvučao kao da se čudi tom stanju stvari.

“O.K. Sada ću ti reći zbog čega si ovde. 28. oktobra 95. godine (zvučalo je kao da čita neki dokument) prijavljen je nes-tanak Dž.V. Radila je noćnu smenu (kao i ti) na parking-u Park-

ing Korporacije u Granvil ulici. Na posao je došla nešto pre 23 časa predhodnog dana, a kolega koji je došao da je smeni u 6:45 sledećeg jutra, nije je našao na radnom mestu. U toku dana, na gornjem nivou Pacifik Mola, nađen je njen novčanik, umrljan krvlju. Čistačica koja je čistila gornji nivo, kaže da je oko 6:30 čula vriske iz pavca IBM tornja. Kaže da je čula i svađu između muškarca i žene, u kojoj se spominjala reč "ubiti". Ono sto te je povezalo sa čitavim slučajem, jeste tvoj "recorder", kako vi zovete spravicu za kontrolu kretanja. Po njemu, ti si u to vreme, tačnije u 6:32 bio na gornjem nivou i to baš kod TD tornja. Da li se ti sećaš neke svađe ili vriske?"

"Ne, kao što sam već rekao, ničega se ne sećam." Osetio sam malo nervoze u njegovom glasu. Zvučao je kao neko ko ga zadržavaju a on je gladan.

"Slobodno mozete na doručak, gospodine isledniče," rekoh. On me ni ne pogleda. Samo poče da mrmlja sebi u bradu:

"Eh, kada bi to bilo tako jednostavno. Pet dolara za deset minuta, petnaest zalogaja, dvadeset prstiju i tako dvadeset i pet godina. Minuti su skupi a godine beskrajne. Ti naravno nista o tome ne znaš, niti o bilo čemu drugom, ali jesi li ti ikada bio u cirkusu? Tamo su minuti jeftini i lepi. Čak i slonove plaćaju po godinama..."

Njegov glas postade lopta koja lepo odskakuje od reči do reči, lopta koja ne pripada više čoveku ni vremenu ni prostoru već samo sećanjima. Bilo mi je pomalo žao tog usamljenog, nežnog čoveka koji ne može da odoli ni jednom od silnih naleta sete koji ga obavezno odnesu u neki od njegovih omiljenih monologa, kakav je bio i ovaj o cirkusu i slonovima. Iz rutine svog posla on je tražio izlaz kroz one prozore koji su mu najdraži. Njegove misli, nedotaknute serijskim ubistvima, čudnim nestancima, zavijanjem policijskih sirena, odazile su, kad god bi to bilo moguće, u skrivene odaje njegovog sećanja koje se odavno pomešalo sa maštom. Slušao sam ga sa pažnjom koju deca posvećuju priči pred spavanje, dopuštajući sebi da se udaljim za trenutak od kancelarije, grada, planete koji su proizvodili u meni rastuću količinu nelagodnosti.

"Veliki točak vrteške koja nas vodi da dotaknemo šećernu vatu oblaka, a samo ti znaš kako se u nju ulazi. Kaži mi,

je li bilo slatko gore, je li oblak bio dovoljno šaren? Jesi li oprao ruke pre nego što si ušao na vrtešku? Kakve su bile boje te noći?” Islednik me je polako vraćao u stvarnost.

“Ne sećam se ničega, ali imam osećaj da grešite u pogledu vremena. To je moglo biti samo popodne, nikako noć”. Ni sam ne znam zašto sam to rekao.

“Zašto si to rekao?” povika islednik, iznenađen isto koliko i ja. Osećao sam se kao da se nešto u mom mozgu na trenutak otvorilo, propustilo tu misao o popodnevju a zatim se ponovo, još čvršće zatvorilo. Ipak, bio je to zrak svetlosti pušten na trenutak u mračnu sobu moga sećanja na Noć. Ali šta ga je pustilo unutra, kakva je “zlatna reč” otvorila ta gvozdena vrata zalupljema i zaključana onog jutra kada sam napustio parking i bezbrižno otišao da spavam?

“Ne znam,” odgovorih,“ali mi se čini logično da ako nemam sećanja na tu noć, onda nisam ni bio u njoj. Ako sam već otišao negde sigurno sam izabrao svoje omiljeno doba dana - popodne. Znae to je onda kada sunce boji oblake u sasvim neuobičajene boje, dok nebo nepovratno tamni. Za mene bi to bilo sasvim normalno i zato mi se objašnjenje čini na mestu.”

Islednik me je gledao sada sa očima punim sažaljenja, misleći verovatno da sam poludeo.

“Moje omiljeno doba dana je jutro i bilo bi jako lepo kad ni bi pokušavao da mi ga pokvariš. Pogledaj ove divne oblake neverovatnih oblika, možeš im imena smišljati koliko su lepi, a ti i ja sedimo i pričamo o tome da li si ti one noći bio tu ili u nekakvom popodnevju. To baš nije lepa priča. Bar se meni uopšte ne sviđa. Svi mi znamo: ti i ja i tvoja žena i tvoje kolege da si bio na poslu 27 oktobra uveče, od ponoći do 8:00 ujutro, a imamo i rekorder koji si nosio i uredno obeležavao njime sve stanice na kojima si bio. Tvoj potpis sa vremenom stoji u upisnoj knjizi. Sve, ali sve govori o tome da si bio tamo a ti kažeš da si bio u nekom popodnevju. Hajde, pokušaj da pomogneš i sebi i nama i reci mi šta se događalo te noci.”

“Ali gospodine! Ja sam sasvim sigurno fizički bio tamo, na parking u to vreme, ali kao što sam rekao, ta misao o popodnevju mi je sinula kao svitac iz potpunog mraka i siguran sam da postoji neka veza između nje i mog gubitka pamćenja. I

ja bih voleo da odmah odgovorim na vaša pitanja, ali sve mi se čini da ćemo i vi i ja morati dosta da se pomučimo da bi smo odgonetnuli ovo zagonetku. Voleo bih da mi ne smatrate za ludaka jer će to otežati vaš posao i možda zbog blokade koju ste postavili prema meni nećete čuti sve što biste želeli.”

Slušao me je veoma pažljivo. Nije verovao da sam lud kao što nije verovao da imam nešto sa ubistvom Dž. Posedovao je neko čulo koje je radilo za sebe i otkrivalo mu mnogo toga što se nije moglo uočiti običnim osmatranjem. Kao neka smeša intuicije, telepatije i psihologije: nešto što je radilo iza očiju, ušiju i razuma i otkrivalo mu stvari nedostupne većini ljudi. Nažalost, ta sposobnost mu je smetala u privatnom životu isto onoliko koliko mu je pomagala u poslu kojim se bavio: znao je od čega su ljudi napravljeni, tok njihovih misli, sistem asocijacija mu je pomagao da razgoliti istinu a to je bilo neophodno kada je opštio sa osumnjičenima, ubicama, svedocima, ali je bilo suvišno kada se radilo o ženama i prijateljima. Jer niko ne voli da mu se zavlače ruke u džepove u glavi, ma koliko taj 'lo-pov' bio drag. On sigurno ima tu moć da predvidi poteze žene sa kojom je, da joj “čita” misli, odgovara na nepostavljena pitanja, a sve to, makar ponekad prijalo, može pogubno da deluje na vezu, jer žena gubi samopouzdanje, oseća se predvidljivom, ugroženom.

Nisam morao da ga pitam da li je to istina; raspored stvari na njegovom stolu odavao je pedantnog neženju sa dugim nizom lepih navika, ukoliko navike mogu da budu lepe. Ono što mi je posebno upalo u oči jeste mala figura na sredini stola, tamo gde obično svim pisarima stoji mastionica. Bila je to statueta žene koja kao da je šireći ruke pokušavala da poleti. Njene su oči zatvorene, i njih dvoje komuniciraju onako kako on zna najbolje. 'Koliko usamljenosti na jednom stolu', pomislih.

“Navike” nastavi on moje misli, „su pogubne za ljubavni život. Kada bi ljubavnici mogli uvek da se bude na različitim mestima, da vode ljubav uvek na neki novi, drigačiji način, da govore drugim jezikom svaki put kada se zaklinju na vernost, sve bi bilo drugačije. Vreme i navike drobe suštinu ljudskog postojanja, prisiljavajući čoveka najpre da se navikne

na samog sebe, zatim na svoje ime, kuću, mačku a zatim i na ženu, decu... I tako se život pretvara u reku bez obale a čamac plovi i plovi...

“Ja verujem da si ti te noći sve one stanice obeležio po čistoj navici, bez upotrebe duha, čak i razuma. Ti si hodao, pričao sa kolegama, radio sve što i obično radiš na parkingu, ali jednostavno nisi bio tamo. Samo, kako si se onda upleo u ovaj čudan slučaj? Jesi li uopšte čuo vriske ili čak video šta se događalo na molu?”

“Ja verujem” rekao je umevši mi se u lice, kao na filmu, “da ti nešto kriješ, svesno ili nesvesno.”

“Baš sam to hteo da vam kažem,” uzviknuh tek da ga podsetim da sam na njegovoj strani. “Sve vreme se osećam kao da nešto krijem.”

On položi svoje velike ruke na sto ispred mene i taj mi se sto učini strašno mali. Neke stvari neverovatno precizno popunjavale prostor, kao da su stvorene za to ili kao da je prostor samo ogrtač za njih. Te ruke na stolu su bile upravo takva jedna stvar, ali i još nešto: Bile su jedan od onih detalja koji zbog njihove trenutne nevažnosti razum vrlo brzo potiskuje i zaboravlja, ali koje duh pamti i potura ih čoveku u njegovim snovima kao važne simbole. Godinama sam trenirao tu vestinu i toliko njome ovladao da sam gotovo uvek tačno znao koji će od “nevažnih” detalja doći u moje snove i iza sebe sakriti neka potrebna značenja, vladajući se po logici snivanja, logici sasvim drugačijoj od one razumne. Ti detalji su uvek upirali prstom u neke stvari veoma važne za mene a koje je razum pokušao da zaboravi.

Upitao sam se zatim da li je bilo takvih detalja i u onom danu koji je predhodio noći koja nas je tako snažno pritiskala, pretvarajući naizgled prostranu kancelariju u tesnu tamnicu. Ali ničega nisam mogao da se setim, osim onoga što sam radio u toku dana, rutinskih stvari. Kao i svi dani i taj je bio ispunjen mnogim zadovoljstvima: igre sa ćerkom, razgovori sa ženom, vođenje ljubavi, zanimljivi tekstovi i emisije na TVu, ali ničega iz drugog plana, iz paralelnih događanja nisam mogao da setim.

“Da li puno gledaš TV?” upita me g. Grant, kao da hoće da mi saopšti nešto veoma važno, pa nastavi:

“Ja nisam ovisnik ali sam vremenom snizio kriterijume po kojima biram šta ću gledati a šta ne. Ali nikada, baš nikada ne uključujem tu spravu iz navike. Tog dana, 27. oktobra, listajući novine ovde u kancelariji, pročitao sam da će se u Evropi održati trka maratonaca koji skupljaju novac za očuvanje šuma. Stvar sasvim obična u ovo vreme kada pojedinci ili sasvim male grupe ljudi pokušavaju da kontriraju zahuhtaloj uništavajućoj industriji. Ali ono što me je privuklo jeste fotografija koja je ilustrovala tekst, odnosno čovek na toj fotografiji. On je imao izraz na licu kao da je bio ubeđen da će tih njegovih nekoliko pretrčanih kilometara zaista spasti svet. Toliko puno vere u nečijim očima dugo nisam video. Gotovo da sam zaboravio kako izgleda biti potpuno predan nečemu, verovati u ono što radiš, drugim rečima *biti veran*. Te večerri sam i odgledao reportažu o toj trci i mada čovek sa slike nije uspeo da istrči celu stazu i dalje je, kada su ga dovezli na cilj, imao taj fanatičan i pomalo zaverinčki izraz na licu. Da li si možda gledao to? Pitam te samo zbog toga da bih ti osvežio pamćenje na taj dan.”

“Ne, nisam gledao, a i da jesam ne bih imao utisak koji ste vi imali. Za mene je najbitniji osećaj promašenosti koji je čitava priča imala. Ali vaša priča me podseća na nešto sasvim drugo. Pre nekih 12-13 godina, dakle kada sam imao dvadeset, šetao sam sa dva dobra prijatelja gradom u kojem sam rođen. Sve nam je bilo poznato, ali mi smo se trudili da otkrijemo nove stvari kako bismo šetnju učinili zanimljivijom. U jednom trenutku naišli smo na gomilu vreća sa đubretom. Jedan od prijatelja je rekao: “To je sigurno bomba koja je tu ostavljena da razori centar grada. Moramo je ukloniti pre nego što eksplodira.” U tom smo sva trojica uhvatili po dve vreće i počeli besomučno da trčimo ka mostu na reci udaljenoj dva do tri kilometra odatle. Ne znam kako smo delovali prolaznicima ali ja sam lično verovao da zaista spašavam taj grad i da me ništa neće sprečiti da to i učinim. Iznureni, stigli smo konačno na sredinu mosta i bacili vreće u vodu, verujući da smo to učinili svega nekoliko sekundi pre eksplozije. Odmah posle toga nastavili smo da šetamo pričajući o nečemu sasvim drugom, kao da se ništa nije dogodilo. Zbog tog događaja verujem da ljudski um

može da proizvede određeni nivo fanatizma u odnosu na bilo koji subjekt.”

“Slažem se,” reče islednik “ali ono što mene zanima jeste da li si ti ponekad na poslu imao taj osećaj odanosti?”

“To je izuzetno teško pitanje. Mislim, ja težim da u svakom poslu pronađem onaj elemenat koji će mi pomoći da sve vidim kao igru. Kada to uspem, pokušavam da igru osmislim tako da mi odvlači kompletnu pažnju i zahteva puno koncentracije. Što je igra interesantnija, to joj se više predajem. Ali razumećete, u nekim vrstama posla veoma je teško postići tako nešto. Kada sam počeo da radim na parkingu, učinilo mi se da je moguće organizovati neku vrstu zabave ali uskoro mi je postalo jasno da neću uspeti ma koliko se trudio. Nekada to jednostavno znaš. Tako sam počeo da se isključujem i kako su dužnosti postale rutina, čist automatizam, to mi je omogućavalo da se prepustim sanjarijama, maštajući o svemu onome za šta se obično nema vremena u toku dana, a naročito ne kada se radi. Na svu sreću posao na parkingu je takav da ne traži ništa osim hodanja i overavanja stranica, zaštita nije potreban ni duh ni razum. Mogao sam, dakle, da pustim na volju svemu onome što obično “radi” kada spavam. Igra koju je moj duh igrao se sastojala iz drugačijeg viđenja kompletne situacije i postavljanja najrazličitijih stvari u dati prostor. Problem se pojavio kada sam toliko zabrazdio u to da sam počeo da zaboravljam i šta sam stvarno radio i šta se zbivalo u mojoj glavi. Vrhunac toga je bila verovatno ta noć iz koje ništa ne mogu da izvučem osim.. Pa da! Maratonci, bili ste u pravu!”

“Bilo je oko 00:45 (imam običaj da, dok šetam parkingom, svakih pet, šest minuta gledam na sat). Nalazio sam se na P2, sektoru 1C, i kretao sam se ka Robson ulici, dakle ka jugu. Bio sam sasvim blizu stanice kada sam se okrenuo i video otprilike stotinak ljudi kako trče ka meni. Obučeni u sportsku odeću, oznojani i zadihani, ćutke su trčali u nekom zamišljenom poretku. Sećam se da mi je bilo čudno što ne čujem njihove korake, ali sam se više brinuo o tome da im se sklonim sa puta i stignem do svoje stanice. Međutim oni su se suviše brzo približavali i uskoro sam se našao u šumi trčućih stabala koja se nisu obazirala na moje pokušaje da se iskobeljam odatle. Čak

sam primio i nekoliko udaraca, jer me nisu ni videli. Tek kada su svi protrčali i zgubili se negde pre zida, ja sam uspeo da dođem do svoje stanice i overim je.”

Time sam završio svoju priču i latio se čaše sa vodom. Grlo mi je bilo suvo od priče i od uzbuđenja. Osećao sam se kao da sam otkrio nešto što sam dugo tražio, a tako je i bilo; bez obzira na oblik, uspeo sam da stvorim vezu između sebe i te noći. U napred sam se radovao svemu što ću naći iza tih tek otkrinitih vrata.

“Zanimljiva priča,” reče islednik Grant. “Po nacrtu koji je napravljen na osnovu tvog rekordera, ti si zaista u to vreme bio na tom mestu. U deo sa maratoncima neću da ulazim, osim što ću morati da se konsultujem sa našim psihologom oko toga. Imao si pravo; tvoj duh je zaista je zabrazdio u svojoj igri. Nije ti samo postavio iluziju stvarnosti već ti je čitavu stvarnost zamenio nečim što je napravljeno od tvoje podsvesti. Nisu u pitanju halucinacije jer je verovatno za tebe to stvarnost, a ja pošto nisam bio s tobom, i pored toga što se moj razum buni protiv ideje o maratoncima u jedan po ponoći u podzemnom parkingu, ne mogu da kažem da lažeš ili izmišljaš. Pozitivna stvar u svemu ovome je što si počeo da razotkrivaš šta se s tobom dešavalo te noći. Sećam se samo još jednog sličnog slučaja u svojoj praksi, mada je taj jadni čovek bio polulud, što ovde, verujem, nije slučaj. Nazvaću ga ovde g. Gumena Lopta, a videćeš i zašto.

Naime, 1967. u aprilu, počele su da se dešavaju neobične stvari u sirotinjskom kvartu na Mejn ulici, dakle nedaleko odavde. U nekoliko navrata nestajala su deca sa ulice, iz kuća, iz prodavnica, da bi se posle dan ili dva vratila nepovređena ali bez namere da kažu gde su bila. Nikakva ubeđivanja nisu pomagala. Odbijala su bilo kakvu saradnju. Sve dok jednog dana jedan čovek nije našao svoju ćerku - išezlu prethodne večeri - na nekom igralištu okruženu sa tri strane zidovima polu srušenih kuća a sa četvrtе gomilom bačenog nameštaja, kako se igra sa još dvoje nestale dece i sa g. Gumena Lopta. Taj čovek je bio obučen u gumeno odelo koje je ko zna kako bilo naduvalo i davalo mu izgled velike gumene lopte. Kako smo kasnije saznali, taj siroti čovek je živeo u malom stanu na Mejn ulici, u

koji smo ušli neposredno posle hapšenja. Sve je bilo čisto i uredno i odavalo istog takvog stanara. Ali sadržina je bilo ono što je najviše čudilo i intrigiralo. Zidovi su bili izlepljeni plakatima iz najrazličitijih cirkusa, mahom onih manje poznatih. Po malim vitrinama duž sobe stajale su igračke, onakve kakve se mogu videti na vašarima: plišane mede, ribice, delfini, automobili, lopte; i broj svega toga je bio neverovatan, mislim oko 3000. I sve je bilo složeno u nekakav tajni poredak bez kojeg bi verovatno sve izgledalo nabacano i u haosu. Izgledalo je kao da su životinje, kuće, automobili, zaustavljeni u nekakvoj ludoj igri kojoj samo oni znaju pravila.

Kuhinja je bila posebna priča. Pored obilja hrane koju deca najviše vole tu su bili aparat za pravljenje sladoleda od zamrznutog voća, mašina za pravljenje šećerne vate, za pravljenje palačinki, pa toster u kome se moglo odjednom ispeći dvanaest parčića hleba. U jednom pregratku našli smo i dečije lekove za kašalj, groznicu, kijavicu, zatim šarene hanzaplaste, razne kreme itd.

Sve je dakle bilo kao u najboljem dečijem vrtiću. U jednom starom ormanu našli smo lepa muška odela koja jedva da su ikada bila nošena kao i nekoliko gumenih odela sličnih onome u kojem je kidnaper uhapšen. A to je bila posebna priča. Sva ta odela, na prvi pogled gnjuračka, imala su više slojeva gume između kojih je bila vuna i bilo je moguće napumpati ih tako da kada ih čovek obuče i napumpa dobije se gotovo savršena lopta samo sa nogama i rukama. To je deci moralo biti jako zanimljivo. Starija odela su se pumpala ručnom pumpom za bicikl dok su novija imala bočice sa kompresovanim vazduhom. Sva su bila šarena kao najšerenije lopte iz crtanih filmova. Kasnije smo saznali da je optuženi ta odela oblačio samo kada su on i deca išli napolje i da je uživao u tome da se deca igraju s njim kao sa loptom. Tapšali su ga, rolali, dobacivali se s njim. Naravno on im je pomogao kada je trebao da odskoči ali je to tako spretno radio da je stvarno ličio na veliku gumenu loptu. Kada smo prisustvovali demonstraciji video sam njegov entuzijazam i svu ljubav s kojom to radi i potpuno prešao na stranu jadnog čoveka. Dan za danom sam ga posećivao u njegovoj ćeliji i na kraju mi je pošlo za rukom ono što nije pošlo za rukom

ni psiholozima, ni sudijama, ni advokatima: čuo sam čitavu njegovu priču.”

PRIČA ČOVEKA SAMOZVANOG GUMENA LOPTA

“Moje ime je _____ i rođen sam u malom mestu na jugu Ukrajine. Porodica iz koje potičem nije bila ni siromašna ali ni dovoljno bogata za normalan život u to vreme posle rata. O mom detinjstvu gotovo da nema šta da se kaže, osim da je čitavo stjalo u velikoj senci koje su na njega bacale majčine i očeve neostvarene umetničke ambicije. Zbog toga je izostalo mnogo štošta iz mog detinjstva ali kako sam rastao nisu mi nedostajali ni drugari, ni lepa odeća, ni bicikl koji su imali svi moji vršnjasci. Jedino o čemu sam mislio i sanjario bila je gumena lopta. Otkrio sam je kada sam imao pet godina u prodavnici preko puta naše kuće. Naravno da nije bilo pomena da molim roditelje da mi je kupe, jer oni su za mene odredili sasvim drugačiju budućnost u koju se detinjarije nikako ne uklapaju. Tako sam sledeće dve godine maštao o toj lopti sve dok se radnjica nije zatvorila. Tada je moja želja postala bezpredmetna i, samim tim, još veća. Sada sam i budan i u snu sanjao samo o svojoj lopti koja me nikada nije napuštala. Bila mi je u stvari dobar drugar koji je skakutao pored mene ma gde da se ja uputio. I bila je samo moja. To sanjarenje je trajalo godinama, a onda je počelo da se menja. Kada sam imao dvanaest godina počeo sam da sanjam o tome kako ne samo da ja imam loptu nego i svako dete da ima po jednog takvog drugara. Ideja me je tako opsedala da sam počeo da kujem planove kako da svakom detetu omogućim da dođe do jedne šarene lopte. U beskrajnom nizu sumanutih planova protekle su sledeće četiri godine mog života. A onda sa nepunih šesnaest suočio sam se sa onim što i danas smatram najvećim porazom u svom životu. Shvatio sam da ništa od onoga o čemu sam maštao nije moguće. Kakva je samo posledice na moj duh imalo to saznanje! Čitava divna građevina na koju sam tako bio ponosan bila je uzdrmana u temelju. I dugo se ljuljala prkoseći svetu koji je nije hteo, a onda

je lagano počela da se ruši. Sprat po sprat, zid po zid, nestajao je jedan san, a sa njim i moja ličnost, ja sam, ja koji više nisam video svrhu postojanja. I ko zna kako bi se to završilo da jednog dana oko mog šesnaestog rođendana čitav proces razgrađivanja nije odjednom, nekim čudom, bio zaustavljen. Samo sam se jedno jutro probudio i osetio se ceo. Drugačiji, ali ceo. Nemira nigde nije bilo, tuga je nestala, a ja sam taj dan proveo kao u bezvazdušnom prostoru. Nisam oko sebe ni u sebi tražio objašnjenje. Znao sam da nešto dobro mora da se desi i da je mojoj patnji došao kraj.

Sutradan na moj rođendan roditelji su kao i svake godine pravili malu zabavu za rođake, neke od mojih učitelja i nekoliko vršnjaka koje su mi bili namenili za prijatelje. Za mene je sve proticalo kao u snu, a majka i otac su bili začuđeni mojim neuobičajenim prijatnim ponašanjem, željom za razgovorima, igrama sa vršnjacima. Moram da priznam da sam sam sebi delovao veoma čudno; činio sam pokrete sasvim neprimerene mojim navikama, izgovarao reči i rečenice koje nisam ni znao da znam, smeškao se sve vreme što sam u svojoj patnji bio potpuno zaboravio da radim. Odavao sam sliku dobrog i veselog sina koji bi sve učionio da usreći svoje roditelje. Međutim iako mi je razlog takvog ponašanja bio krajnje nejasan, imao sam jak osećaj da je to samo uvod u nešto drugo, neočekivano, nešto što je odgovaralo mojoj novoj, drugačijoj ličnosti izgrađenoj na ruševinama one stare.

To nešto se dogodilo veoma brzo. Posle obilnog ručka došlo je na red otvaranje poklona. Za razliku od svih prethodnih godina, sada sam željno očekivao da vidim šta se krije iza šarenih papira. Na moje veliko zaprepašćenje te godine su bile samo dve kutije na mestu za poklone. Nisu bile upakovane u lepi papir a i same kutije su izgledale veoma stare i kao da su jedva čekale da budu otvorene. Prišao sam i otvorio manju od njih. Naravno da je unutra bila gumena lopta, ista onakva kakvu sam u detinjstvu gledao u izlogu male prodavnice. Možda je čak to bila ista ta lopta. Učinila mi se strašno mala, ali zbog stanja sličnog hipnozi u kome sam se nalazio nisam sebi postavljao nikakva pitanja. Zatim sam na opšte zaprepašćenje svih koji su znali za moje pređašnje planove, nezinteresovano ispustio loptu

i prišao drugoj kutiji. Brzo sam je otvorio i tamo našao ronilačko odelo moga oca. Bilo je crno, dvoslojno, za ronjenje u hladnim vodama. Otac se kao mlad bavio ronjenjem i jedno vreme je radio kao ronilac. Napustio je to malo pre venčanja sa mamom ali je o tome pričao često i sa nesakrivenim zadovoljstvom. To je bila jedina stvar izvan umetnosti koja ga je u životu činila srećnim. A tog dana, tim poklonom, kao da je hteo da kaže da sam slobodan, da skida sa mene svu težinu njihove ambicije. Dodirnuvši to gumene odelo i sam sam osetio neverovatno olakšanje. Sloboda - to je to značilo. Bio sam sam i slobodan. Okrenuo sam se prema roditeljima i tiho izgovorio reč hvala. Majka me je gledala sa suzama u očima, otac ponosno sa tek blagim tonom nekakve poraženosti. Kao da smo svi znali da je to za mene nekakav novi početak, a samo sam se ja pitao: Početak čega?

Međutim odgovor je veoma brzo usledio. Već iste večeri pri prvoj probi odela osetio sam se božanski. Kao da je samo taj gumeni omotač nedostajao da bi se osetio potpun. Rukavi i nogavice su savršeno obavijali moje udove ali kako sam bio niži od mog oca deo na torzu je bio nekako nabran. To nikako nisam uzimao kao manu jer sam bio siguran da će mi, kada se napumpaju ti jastuci, to odelo dati zadovoljavajući oblik. Iako nisam imao određenu ideju šta bi to moglo da bude, odlučio sam da već sutra zamolim oca da mi pokaže kako da upumpam vazduh.

Prespavavši u svojoj novoj gumenoj koži (tako sam već to osećao) probudio sam se sledećeg jutra sa čudnim podrhtavanjem u telu. Ustavši imao sam želju više da odskaćem nego da hodam i sa tim osećanjem sam otišao kod oca i zamolio ga da mi objasni kako da napumpam odelo. Kada ga je napustio prvi napad smeha otac mi je objasnio da je ventil prilagođen za napumpavanje običnom pumpom za bicikl i da ću jednu naći u njegovoj radionici. Kupio ju je nedavno sa namerom da napumpa staru loptu koju su majka i on dugo čuvali za mene.

Odskakao sam do očeve radionice a onda je usledio mukotrpan rad na napumpavanju. Vrlo brzo sam upumpao dovoljno vazduha da popuni jastuke ali to mi nije bilo dovoljno. Hteo sam da gornji sloj odela bude što obliji pa sam se dobro

oznojio dok to nisam postigao. Kada mi se gornji sloj učinio dovoljno tvrd, a još uvek sam mogao da dišem, otišao sam pred ogledalo da vidim rezultate. Bili su daleko od željenih: zbog unutrašnjeg sloja koji je bio preveliki oblici su bili nepravilni i davali celoj figuri nezgrapan izgled. Od željenih oblina koje još uvek nisam znao šta će mi, dobijao sam neke na ramenima, leđima i stomaku, ali to nije bilo ono što sam očekivao. Ipak znao sam da uz određene prepravke to može da izgleda mnogo bolje i sličnije onome što se stvaralo u mojoj glavi, a to je bio samo nagoveštaj nove opsesivne ideje koje me je polako obuzimala, a čije sam mozaike iz sata u sat sve brže slagao. Već u jutro sledećeg dana postao sam je potpuno svestan. Posle evidentnog poraza da se ostvari globalna ideja o gumenim loptama, rešio sam da tu ideju preformulišem i da u nju uložim jedino što sam zaista imao - sebe samog. Da, ja ću biti ta lopta i učiniću sve da usrećim što više dece. Novi cilj je stvoren pred mojim očima, i znao sam da ću bez obzira na sve teškoće na koje ću naići, ja jednostavno morati da ga dostignem.

Već sledećeg dana sam uvideo da su dva najozbiljnija problema sa kojima se suočavam neprilagođenost odela i moja fizička kondicija, snaga mišića i spretnost. Problem odela sam smatrao lakšim, budući da sam odmah nabavio sve alatke potrebne za obradu gume kao i neke priručnike iz gumarstva. Drugi problem, moje slabo telo, činio me je više nesrećnim jer nisam verovao da se tu može mnogo uraditi. Ipak sam otišao u jednu vežbaonicu i zamolio instruktora da me uputi u tajne spretnosti i snage. Čovek je pristao i zakazao mi časove svakoga dana u večernjim satima, što je moj otac rado platio misleći da hoću da se posvetim ronjenju za koje je takođe potrebna izuzetna fizička spremnost.

I tako sam sa puno entuzijazma započeo rad na svom telu i odelu. Suvišno je reći da sam svo svoje slobodno vreme posvećivao tome. I sve bi bilo u savršenom redu s obzirom da sam strahovito brzo napredovao, da nisam primetio da se svi oko mene čudno ponašaju i da su najčešće imali izraze začuđenosti i zabrinutosti na licima. Tome u početku nisam puno posvećivao pažnju ali sam onda shvatio da im ja nesvesno dajem povoda za brigu.

A povod je bio sledeći: od kada sam osetio snagu svog tela, a to je usledilo posle jedva dva meseca svakodnevnih vežbi, više nisam normalno hodao ni sedeo ni ležao. Uspravan, imao sam potrebu da skakućem, sedeći sam tapkao u mestu, a ležeći sam se valjao tamo-vamo ma gde se našao. To je ugrozilo moj uspeh u školi, moje odnose sa drugovima iz razreda, učiteljima, pa i roditeljima koji su se jedva bili osvestili od činjenice da me opet imaju kao dobrog sina. Zbog neverovatnih položaja u kojima su me nalazili, kao i zbog toga što mi ništa sa predavanja nije ulazilo u glavu, drugovi su mi dali nadimak koji sam izgleda samo ja voleo - *Gumeni*.

Psihijatrijski pregledi koji su ubrzo usledili, naučili su me da moram da povedem računa o tome kako se ponašam kada nisam sam, jer bi to moglo da stvori ozbiljne prepreke u ostvarivanju mog krajnjeg cilja. I vrlo malo mi je trebalo da povratim izgubljeno poverenje dobrog đaka i poslušnog sina sa ronjenjem kao hobijem. Ta maska mi je trebala dok ne završim školu i dok sam još uvek u milosti svojih roditelja.

Uskoro sam poslao pravi atleta sa fino izvajanim mišićima i snagom za tri mladića mog uzrasta. Toliko sam napredovao u gimnastici da je instruktor po svaku cenu želeo da budem u njegovom timu. Budući da me ta ideja nije uopšte privlačila, vešto sam ga izbegavao. U tome mi je i otac pomogao jer je na instruktorovo nagovaranje da me ubedi da ozbiljno počnem da se bavim gimnastikom, odgovorio da mu to ne pada na pamet jer je moja budućnost u ronjenju. Instruktor me je ostavio na miru, a ja sam mogao da ostajem u sali koliko sam hteo i skačem do iznemoglosti.

Što se mog odela tiče, tu je uspeh bio polovičan. Iako sam načinio mnoge prepravke, još uvek je bilo vrlo neudobno i nisam u potpunosti valadao njime pri odskakanju, rolanju i tapkanju. Smanjio sam unutrašnji sloj a povećao spoljni, a ovaj, vešt看 umetanjem parčića gume, oblikovao da koliko koliko izgleda kao lopta. Napravio sam i skelet koji štiti mekane delove mog tela od pritiska, a on me je prilično žuljao. Posle godinu dana rada, pala mi je na pamet ideja o trećem sloju i sunđeru između prva dva sloja i sledećih meseci sam radio na tome. Rezultat je bio ohrabrujući: odelo je postalo udobnije i omogućilo

mi da jače i preciznije odskačem. Bio sam zadovoljan svojim prototipom. Zato sam odlučio da čim se osamostalim, od gumara i krojača naručim da mi naprave pravo odelo po mojim nacrtima.

Taj dan je došao sa mojim osamnaestim rođendanom kada sam se, nečekajući ni časa, pozdravio sa ocem i majkom i rekavši da hoću malo da putujem, uzeo nešto novca i otišao u svet. Uputio sam se u M_____ gde sam mislio da mogu da unovčim svoje akrobatske sposobnosti i eventualno se priključim nekom cirkusu, gde obično ima puno dece koja bi se sasvim sigurno mnogo radovala da me vide kako skačem. Vera u moje sposobnosti kao i saznanje da je u to vreme veliki broj malih i srednjih cirkusa kružio Evropom, davali su mi nadu u skori angažman.

Međutim, vrlo brzo sam naišao na prve prepreke. Kako se nijedan cirkus nije pojavljivao u blizini a niko nije mogao da mi kaže gde bih mogao da potražim neki od njih, bio sam osuđen na lutanje ulicama i na česta gladovanja. Veći deo novca sam bio potrošio za novo odelo, i imao sam dovoljno za jedva dva meseca života. Onda sam se dosetio da bih mogao svojim akrobatskim sposobnostima, bez odela, da iskamčim neku paru od prolaznika. Policija me je vrlo brzo uhapsila i sprovela prvo u zatvor, a zatim, posle psihijatrijskog pregleda, i u ludnicu. Bio sam očajan, ali sam ubrzo posredstvom nekih prijatelja sa ulice, saznao da u predgrađu gostuje poznati cirkus iz G____. Rešio sam da pobegnem i priključim se toj družini po svaku cenu. Znajući datum odlaska cirkusa, odlučio sam da pobegnem dan pre toga, zatražim angažman i otputujem s njima.

To sam ostavrio vrlo lako. Samo sam prilikom jedne šetnje preskočio ogradu, pokupio svoje odelo od poznanika sa ulice i otrčao u pravcu predgrađa. Bila je kasna noć kada sam stigao. Družina je bila na okupu kod jedne od prikolica i izgledalo je kao da proslavljaju uspeh koji su ostvarili u tih mesec dana boravka u tom gradu. Neki su tiho pevali, drugi su se dogovarali o sutrašnjem polasku, a treći se pijani teturali ka svojim prikolicama. Prišao sam onima što su pričali, pretpostavivši da su to neki od vlasnika ili menadžera. Rekao sam im svoje namere, a oni su mi ponudili posao pomagača za prvo

vreme, pa ako se ukaže prilika i neki mali angažman u prpratnim aktivnostima. Bio sam zadovoljan iako niko nije tražio da pokažem svoje sposobnosti. Dobro sam znao da je to tek početak i, prespavavši u kabini konjušara, sutradan prionuo na posao oko obaranje šatre i priprema za polazak. Tog dana sam saznao da idemo preko granice - u Evropu.

Prvih nekoliko meseci su bili jako teški. Spavao sam po četiri-pet sati dnevno, radio po dvanaest, a ostalo vreme posvećivao vežbanju i osmišljavanju svoje tačke. Srećom, u cirkusu se jako dobro jelo, pa je to doprinelo daljem poboljšavanju moje fizičke kondicije. Moji novi drugari su me voleli i podržavali i posle šest meseci nekoliko njih je skrenulo pažnju organizatoru na moje sposobnosti. Na moju žalost njega nije zanimao čovek lopta već samo akrobata, pa sam tako dobio malu ulogu u tački sa slonovima a kasnije i na trapezu. Opet je moje osećanje bilo podeljeno; s jedne strane sam bio zadovoljan zbog napretka, a s druge, razočaran zbog odsustva razumevanja za moju tačku. Malo posle sam predložio gazdi da, u cilju pridobijanja publike, izvodim svoju tačku ispred šatora pre predstave. Složio se rekavši: - Ukoliko to ne odlaže tvoje redovne dužnosti. Već sledeće večeri sam gotovo dva sata pre predstave izvodio svoju tačku u svom novom odelu, koje je za razliku od prethodnog bilo veoma udobno i dopuštalo mi mnogo više slobode u kretanju i skakanju. Posle nekoliko dana postao sam miljenik dece, a poseta cirkusu je osetno porasla.

Tako je počela moja karijera Čoveka-Lopte. Sledećih deset godina sa puno uspona i padova, proveo sam uveseljavajući decu, najpre po Evropi, a zatim i u Severnoj Americi. Često sam menjao cirkuse i mada sam u nekima imao i svoju sopstvenu tačku, najviše mi je prijao rad ispred šatre, tamo gde me mogu videti i deca koja nemaju novac za predstave. Nikakvu nagradu nisam tražio osim dečijeg smeha i izraza zadovoljstva na licu kada me dodirnu, gurnu, a ja počnem da se kotrljam i skačem kao prava velika lopta.

Svu svoju skromnu ušteđevinu sam ulagao u usavršavanje mog gumenog odela tako da sam došao do onoga sa kompresovanim vazduhom i više slojeva, što mi je omo-

gućavalo da izvodim i najopasnije (po sebe) skokove bez bojazni od povreda.

Ali kada sam prešao Atlantik, angažmani su se proredili i u jednom trenutku sam se našao u situaciji sličnoj onoj sa početka: sam i gladan na ulici. Tada su me opet strpali u ludnicu, možda na sreću jer sam bio krajnje depresivan i sklon samoubistvu. Proveo sam četiri meseca među divnim ludacima i često im pričao o svojim doživljajima. Jednom sa čak dobio dozvolu da im izvedem svoju tačku i to je po uspehu bilo ravno mojim prvim izvedbama pred decom.

Kada sam izašao, imao sam nekoliko kraćih angažmana ali sam shvatio da više neće biti kao pre. Povukao sam se i preživljavajući pomoću raznih poslova, kovao planove za novi vid uveseljavanja dece. Hteo sam otvorim dečiji vrtić, ali sam svuda nailazio na nerazumevanje, najviše zbog toga što nisam mogao da sakrijem moje boravke u bolnicama. A ko bi ludaku dozvolio da se bavi decom? A, kao što ste videli u mom stanu sve sam pripremio za jedan čarobni vrtić u kome bi sva deca bila srećna. Ona koju sam tamo i odveo to su dokazala. @ao mi je što sam roditeljima naneo bol i strepnju, ali to je beznačajno u odnosu na iskustvo koje sam pružio njihovoj deci.”

To je bilo sve što je g. Gumena Lopta hteo da mi kaže i uzaludna su bila moja navaljivanja da saznam šta se to dešavalo u njegovom stanu. Deca su isto tako istrajavala u svojoj ćutnji. Nekoliko godina posle, kada smo pokušali ponovo da ih privolimo da opišu svoj boravak kod čika Gumenog, naišli smo na isti onaj zid, na iste zavereničke osmehe kao na početku. Samo smo mogli da konstatujemo da su sva deca dobro, da nemaju nikakvih psiholoških smetnji i da su veoma pozitivno usmerena prema svemu što ih okružuje. To je bilo i dovoljno da posle tri godine oslobodimo Gumenog. Od tada ništa o njemu nismo čuli.”

Završivši priču, g. Grant duboko udahnu i izdahnu i pusti tišinu da za trenutak ispuní sobu. Ošamućen pričom, nisam mogao da nađem reči da upitam islednika ono što mi je palo na pamet čim sam čuo poslednju rečenicu. Najzad sam se sabrao i pokvario tišinu pitanjem:

“Zašto ste rekli da je čovek polu lud?”

“I ja se ponekad to isto pitam, ali taj me utisak prati od kada sam počeo s njim da pričam. Mada bi moglo da se kaže da ta količina ludila postoji u svakom normalnom čoveku, njegov slučaj zahteva drugačije objašnjenje. Njegova fiksacija učinila je čitav svet instrumentom za prizivanje određenog zadovoljstva. Ničega drugog nije bilo u njegovom životu i on je sam sebe ubedio da je stvoren za samo jedan zadatak: da deci pruža zadovoljstvo. Takvo, makar i sasvim lagano zastranjivanje, put je ka ludilu i siguran sam da bi se taj čovek jednom zaista psihički pretvorio u gumenu loptu. On i sam kaže da je svako ispunjenje tražilo sve više i više.“

Iako se nisam slagao sa islednikom, prećutao sam to da ne bih pao u vatru i beskrajnu raspravu. Strašno sam mrzeo na brzinu izvedene zaključke o tome kakvu ko stvarnost mora da ima. A u tom slučaju radilo se baš o izboru stvarnosti. Kao, verovatno, i u mom slučaju.

“Hteo sam da povučem paralelu između ova dva slučaja,” reče g. Grant, “ali sada ne mogu da pronađem ništa što bi vas spajalo. On bez igde ikoga, a ti - porodičan čovek sa obavezama i očekivanjima. Drugačiji milje i nivo obrazovanja. Šta li me je navelo da vas povežem?”

Pitao je to više sebe i to kao neko ograničen zdravim razumom, mada to nije bio. Hteo sam da odgovotim na njegovo pitanje ali sam osećao da on zna odgovor i da iz njega progovara ono što se očekuje od čoveka na njegovom položaju.

“Kako bilo da bilo,” nastavi on, “ti si u 00:45 bio na P2, sektor 1C. Šta se posle dešavalo, gde si otišao?”

Vratili smo se, dakle, na početak. Očekivao je od mene odgovor. A ako je razgovor otišao u pogrešnom pravcu, morao ga je vratiti na mesto gde smo napravili pogrešno skretanje.

“Mogu samo da vam pričam o onome što se obično dešava na parkingu. Neke su se stvari ustalile u mojoj patroli. Kao telefoniranje sa IBM stepeništa na gornjem molu, retki razgovori sa kasirom na rampi broj 2, cigaret pauza na Dansmir ulici. Ali ni jedna od tih stvari mi ne pali svetlo u glavi. Ah, još jedna uobičajena pojava u mojoj patroli. Ali to traži prethodno objašnjenje. Kada sam bio dečak, možda 8-9 godina star, imao sam strašno bujnu maštu. Tako sam smišljao razne naprave,

aparate i stvari od kojih većina nije služila ničemu i teško je objašnjiva. Jedna od tih stvari je nastala pod uticajem filmova koje sam tada gledao i za razliku od ostalih ima svrhu. Služi za *eliminisanje protivnika*. Radi se o dijagonalama. U bilo kom prostoru kvadratnog oblika, što može biti soba, pešački prelaz, autobus ili bilo šta drugo, onaj koji stane na dijagonalu biva eliminisan jednom od dve sledeće stavri: preciznim pogotkom iz jedne od dve puške sakrivene u uglovima sobe (po jedna za svaku dijagonalu) ili (u goroj varijanti) sečivom koje bi palo sa plafona pravo na dijagonalu. Toliko sam se u to bio uneo, da sam uskoro i sam počeo da se plašim dijagonala. To je verovatno povezano sa nekom traumom iz mog detinjstva i fik-sacija je ostala u mnogo blažem obliku do dan danas. Da, sećam se da sam odmah posle maratonaca krenuo ka 1D na istom nivou. Ili ne, na tom nivou je raspored drugačiji. Maratonci su se dešavali na P2 ali ovo, to mora da je bilo na P1 jer se TD stepeniste sasvim drugacije vidi. Sada se sećam koliko je bilo sati: 01:20. Preskakao sam dijagonale kada sam čuo vrata od automobila. Pogledao sam u tom pravcu i video čoveka kako zaključava i sasvim sporo kreće ka TD stepeništu. Kao na sasvim usporenoj traci, recimo pet puta sporije nego što se uobičajeno krećemo. Čovek sam po sebi nije bio ništa posebno zanimljiv osim tog sporog kretanja i .. da! Imao je zelene munje oko glave! Izlazile su iz njegove glave, malo kružile oko temena i vraćale se nazad na drugoj strani. Bilo ih je tri do pet u istom momentu. Kao neki čudan turban. Čovek se konačno dokopao stepeništa i nestao iza zelenih vrata. Nastavio sam u istom pravcu i tada mi je pogled pao na moju levu nogu: oko nje su se obmotavale iste one zelene munje. Sećam se da sam pomislio da su takve pojave sasvim normalne za to doba dana i da bi bilo lepo kada bi svakog popodneva doživeli nešto slično.”

Islednik me je pogledao popreko kao čovek koga na silu zadržavam baš kada je hteo da ode i okupa se u svojoj omiljenoj fontani.

“Popodne,” reče najzad, “opet to popodne. Znaš ja mislim da u tom izvrtnanju vremena leži važan detalj za rešenje čitave zagonetke. Predpostavljam da se ne sećaš ni jednog bitnijeg detalja u vezi sa čovekom i njegovim automobilom?”

(Pogledao me je, ja sam odmahnuo glavom, a onda je on nastavio.) Od sada ti verujem da je čitava ta noć za tebe bila popodne, odnosno san o jednom popodnevju. I bez obzira na što ćemo sve naići u tom tvom snu, siguran sam da on krije važne elemente vezane za C.R. i njenu smrt.”

“Smrt?“ upitah,“Jeste li sigurni da je ona mrtva? Kakvi vas dokazi navode na takav zaključak? Koliko znam telo još nije pronađeno.”

“Da, zaista ima razloga za sumnju u tom pogledu, ali se naš zaključak zasniva na svedočenjučistačice koja je čula vrisak. Ona je pored toga čula i svađu dvoje ljudi, verovarno C.R. i njenog ubice, svađu i kojoj je ona molila tog čoveka da je pusti, da je ne ubije, na šta je on glasom punim pretnje odgovorio: A zašto da ne? Odmah posle tih reči usledio je poslednji najstrašnji vrisak koji se, po rečima žene, završio nekakvim ropcem, gušenjem. Na mestu odkale su se čuli vrisци pronađena je pored okrvavljenog novčanika sa tvojim otiscima i mala lokva krvi. Čistačica je bila toliko uplašena da nije mogla da se makne iz lifta u kome se nalazila. Zvala nas je tek posle više od sat vremena. Sve nas je to navelo na zaključak da se ne radi o nestanku već o ubistvu. Naravno, to nije zvanično, ali slučaj shvatimo vrlo ozbiljno i istraga se vodi kao da je u pitanju ubistvo.”

“ Znači postoji mogućnost da je još živa,“ rekoh više sebi nego njemu.

“Da,“ rece on i okrenu se ka prozoru niz koji se, iz nepoznatih razloga, slivala kiša.

Osetio sam veliko olakšanje u sebi i zbog dve stvari: Najpre me je ushitilo islednikove povernje u odnosu na ono što se sa mnom dešavalo te noci. To što mi on veruje bilo mi je mnogo bitnije u tom trenutku nego da li je ono što sam doživeo te noći stvarnost ili san. Laknulo mi je i zbog mogućnosti da je ta devojka još živa mada su izneti dokazi imali veliku težinu. Bez obzira osetio sam koliko mi se položaj bitno popravlja i samim tim povećava mogućnost da se bez pritiska prisetim ostalih bitnih detalja vezanih za moj boravak na parking u noći između 19. i 20. oktobra. Islednik mi ponudi kafu i ja mu se zahvalih jer mi kafa vrlo škodi i ometa mi tok misli. Gotovo

uvek kada bih popio kafu pre noćne smene noć bi mi postajala preduga, dosadna i bez ikakve mogućnosti da se prepustim mašti. Možda je i to odustajanje uzrokovalo da se stvari odvijaju baš ovim redosledom, ali i ako jeste tako duboko u sebi sam osećao da je sve na svom mestu i da ništa nije trebalo menjati. Samo da mogu da osetim slike koje sam sakupio te noći...

“Sećam se da me crveni kepec nudio kafom,” počeh gotovo automatski da pričam. “Ali sam ga odbio na šta je on pravio grimase i ispuštao zvuke neogodovanja. Bilo je to odmah na početku smene, ne znam tačno gde. Prvo sam osetio miris kafe, a zatim čuo nečije korake iza mene. Bio je to zvuk kao da neko vuče jednu nogu. Nisam se naglo okrenuo, već sam lagano krajičkom oka pogledao u tom pravcu i video jednog niskog čoveka sa bokalom puni kafe u jednoj i šoljom za kafu u drugoj ruci. Imao je crvenu kosu, ne riđu, već crvenu. I odelo mu je bilo crveno i ruke i lice, sve. “Gospodine,” oslovio me je, “vi sigurno čeznete za kafom,” na šta sam samo odmahnuo rukom. “Ali gospodine,” nastavio je on šapatom, “Vi se sigurno borite ili ćete se uskoro boriti sa snom. Zato popijte šolju kafe da biste ostali budni.” “Ja ne želim da ostanem budan,” odgovorio sam i promenio pravac kretanja želeći da ga se otresem. Međutim on se pojavi iza stuba ispred mene i umalo me nije polio sadržajem iz bokala koji je isparavao.

“Hej, uzvknih, pazi šta radiš! Ja neću kafu i ostavi me na miru.”

“Ali gospodine,” štreću se on, “kafa izvrsno utiče na krvni pritisak i samim tim onemogućuje osobi koja je konzumira da lako pređe iz jave u san. Zamislite samo...” Ali ja sam već odlučio da ga više ne slušam i uputio sam se ka žutom liftu na 5H. Mislio sam da ako požurim, on, onako ćopav, neće moći da me stigne. Ali sam se prevario. Kada sam otvorio žuta vrata, on je tu stajao i ne gledjući me nastavio svoju priču. “... kako bi svet izgledao da samo nema kafe. Pa svi bismo spavali i što je još gore sanjali. Gospodine, vi sigurno ne želite da vam se nešto ružno desi noćas. Zato popijte...” Ali ja više nisam bio u blizini. Ušao sam u lift, pritisnuo sam najviše dugme i pokušavao da razumem pojavu tog čoveka. I tada mi je pala na pamet misao da on sigurno hoće da me drogira i tako mi onemogućući da sanj-

am, da bi neko, ko zna ko, mogao nesmetano da vršlja po snovima. Bila je to glupa misao, ali je posle nje je usledio nekakav osećaj ogorčenosti, koji je prerastao u strah kada su se vrata lifta otvorila i kada sam video kepeca kako stoji ispred mene i sipa crnu tečnost iz bokala u šolju. Gurnuo sam ga i otrčao prema stepeništu, želeći da ga se jednom zauvek otresem. Međutim, kada sam se zaustavio na P1 3G, on je bio tu prepričavajući istoriju kafe, od Kolumba na ovamo. Istragao sam mu bokal i šolju iz ruku i uhvatio ga za njegove široke crvene revere, podigao ga od zemlje vrlo visoko i rekao mu: “Slušaj, ne znam šta hoćeš i ko te šalje, ali sam siguran da si postigao sasvim suprotan efekat od željenog. Tvoje navaljivanje me je ubedilo da ne uzmem tu kafu.” On se samo cerio, sa izrazom razočarenja na licu. Pogledao sam oko sebe, ne bih li ugledao svog kolegu i zamolio ga da mi pomogne da izbacimo nametljivca sa parkinga. Ali u trenutku kada sam pogledao na svoju levu stranu, osetio sam se kao pokvarena kamera: samo sam zurio u prazno i pomerao se dvadesetak stepeni levo-desno. To je trajalo nekoliko sekundi i kada sam uspeo da vratim pogled ispred sebe video sam svoje ruke u kojima je bio neki stari, prljavi i pocepani sako. Kepeca nije bilo nigde. Bacio sam sako i pokušao da se setim gde sam bio prekinuo patrolu.”

“Ha,ha,ha” iskreno se nasmejao islednik. “Ljude obično drogiraju da bi zaspali a tebe su hteli da drogiraju da ne zaspiš. Kakva priča. Nadam se da imaš još takvih u rukavu, odnosno glavi. Šalu na stranu, ovo što si ispričao shvatam kao zabavni momenat, ukoliko se ne pokaže da i to ima mesto u čitavoj priči.”

Pomislio sam na svoju ženu i njenu nežnu prirodu i bujnu maštu. Šta li je sve mogla da pomisli? Nekoliko puta sam zamolio g. Granta da mi dopusti da je pozovem i objasnim joj o čemu se radi ili da joj bar kažem da je sa mnom sve u redu, ali islednik je bio odlučan da mi to ne dozvoli, govoreći da je to u cilju istrage i da je bolje da se iz sobe u kojoj smo se nalazili ništa ne širi. Pozivajući se na svoja prava kao uhapšenog, zahtevao sam da mi se omogući da pozovem svog advokata (koga uzgred budi rečeno nisam ni imao) ali mi je islednik objasnio da ja u stvari nisam uhapšen i da čim završim ovaj kako on kaže

informativni razgovor, mogu da idem kući. Nikakvi protesti nisu urodili plodom. On se ponašao kao da niko i ništa u tu sobu ne sme ni da uđe ni da izađe, što me je veoma čudilo. Jedino mi je rekao da je poslao čoveka koji će mojoj ženi objasniti situaciju i da po tom pitanju mogu da budem miran.

Ali nisam mogao da budem. Znao sam da Ana neće biti mirna dok mi ne čuje glas. Potpuno poverenje između nas zasnivalo se na velikoj ljubavi ali i na nepoverenju prema gotovo čitavom svetu, a naročito prema institucijama sistema. Već sam je zamišljao kako me vidi prebijenog negde u nekom podrumu, sa onom policijskom lampom i fantomskim ogledalom. Dala mi je dvadeset godina robije bez prava na suđenje, odbranu i pomilovanje. Sada grize nokte, okreće telefone i pokušava da zabavi našu ćerku, kako ona ne bi osetila kako se nešto dešava. Ali i malo intuitivno stvorenje, kao da sve zna, sada verovatno teši mamu i kaže joj da ne bude tužna.

“O kakvo sranje, pomislih. Evo me ovde zbog toga što ne mogu da se setim nečega što se desilo. Osećam se kao presečen, kao oni ljudi na parking...”

“Da,“ gotovo povikah. “Sećam se nekih mladih ljudi, presečenih na pola. Njihove noge su ostale nepokretne a gornji delovi tela, trup i glava, otišli su u pravcu stepenista broj 3 ka Granvil ulici. Prolazio sam petom trakom na P1 i upravo sam overio stanicu na 5C, kada sam opet kod TD lifta video grupu od četiri do pet ljudi kako stoje i pričaju. Pogledao sam na sat. Bilo je 01:47. Pomislio sam kako je čudno što su tu bez automobila. U tom trenutku gornji delovi njihovih tela su se odvojili od nogu i krenuli ka pomenutom stepeništu. Htedoh da ih opomenem da ovo nije parkiralište za noge, ali oni su već bili otišli.

“Slaže se,“ reče islednik koji je izgledao kao poliven hladnom vodom. “U to vreme si zaista bio tamo.”

Kancelarija se punila teškim, magličastim vazduhom, koji nije bio samo duvanski dim, nego i mešavina svetla, poverenja, zabrinutosti i snova. Dva udaljena bića, puštali smo na slobodu svoja samotnička mora, koja se nisu mešala iz poštovanja i iz straha da se ne pokvari mehanizam koji smo pronašli i po kome se evo već sat vremena odvija naš neobični razgovor.

Neka staklena tišina okovala nas je nekoliko sledećih minuta i obojica smo se plašili da progovorimo. Uprkos otvorenom prozoru i velikom broju ljudi koji su radili sa druge strane kancelarijskih vrata, u sobi se nije čulo apsolutno ništa. Bilo mi je malo neprijatno ali se nisam usuđivao da razbijem taj omotač u kome je sve oko nas uživalo. Islednik je gledao negde kroz zid iza mene ne trepćući i ne dišući.

A onda, kao da sam osetio pravi momenat, počeh da pričam, najpre sasvim tiho, ali kako je buka sa ulice i iz hodnika počela da se pojačava, tako je moj glas dobijao na jačini, sve dok se nije izjednačio sa okolnim zvukovima.

“Gledajući moju ćerku, često mi pada u oči sličnost između njenog življenja i načina na koji čovek živi u snu. Rukovodeći se logikom sasvim drugačijom os razumne ona od materijala koji ima u glavi stvara sebi ugodnu stvarnost ne osvrćući se uopšte na ono što bi mi hteli da joj nametnemo. Ta sloboda me je uvek fascinirala i znajući da to traje jako kratko podsticao sam je na sve moguće načine. U svakoj njenoj igri navodili smo je da sama bira predmete, oblike i reči. Uvek nam je bilo bitnije da sama na svoj način deteta stvara svoje slike i da nam o tome priča nego da preslikava ono što mi radimo. Za to će, bojim se, imati i suviše vremena u svom životu.

Pre neki dan sam je pitao kojim će sportom da se bavi kada poraste. Proletos je bila fascinirana košarkom, majka ju je trovala tenisom, a ja sam stalno pričao o tome kako ću je voditi da trenira hokej. Ali tog dana njen odgovor je bio sasvim neočekivan. Rekla je: “Golf ću da igram!” Zvučala je vrlo samouvereno i pravila se veoma važna zbog toga, bez obzira što je u svoje dve i po godine tek jednom ili dva puta čula za tu igru.

Moje mišljenje o golfu uvek je bilo veoma nisko. Smejao sam se onima u Stenli Parku koji su se nameštali ponekad i po pet minuta za udarac, da bi im loptica na kraju otišla na sasvim pogrešnu stranu. Ali, primetio sam da od kada je Sonja izjavila da će da igra golf malo više pažnje posvećujem toj igri. Ne, pravilima i lepoti, već kretnjama i ritualima kojih je igra puna.

Evo sada mi pada na pamet da bi momenat preobraženja iz potpune nezainteresovanosti do pažljivog osmatranja mogao da se smesti u onu noć, ono popodne zapravo, o kome toliko pričamo. Zašto to povezujem? Možda i zato što sam osećao neko neobjašnjivo zadovoljstvo zbog Laurine izjave, nešto što mi je pokazalo koliko smo nas dvoje zaista bliski. Ko zna možda i toliko bliski da ona naslućuje šta se dešavalo sa mnom te noći.

Vi možda i ne znate da na parkingu postoje dva vozila kakva se obično koriste na velikim terenima za golf. Često sam sedeo u njima i sa zadovoljstvom zavijao cigarete i pušio. Te pauze su mi prijale mnogo više od onih u ofisu. Ja ih lično nikada nisam vozio ali su to moje kolege radile vrlo često naročito u noćnim smenama. Čak mislim da sam jednom video nekog nepoznatog kako ih vozi. Bilo je to na P2, treća traka, jednog popodneva oko dva sata. Ali parking je bio neubičajeno prazan za to doba dana.”

“Možda je to bila noć?” umeša se g. Grant. “Ili ono tvoje čuveno popodne od 27. oktobra.”

“Da, moguće je. Sada se sećam kako sam prolazio tom trakom kada me iznenada preseče put to vozilo u kome je bio čovek obučen u belo sportsko odelo. On je nastavio da vozi lagano ispred mene praveći se da me ne primećuje. Pratio sam ga i zajedno smo došli do 3E. A tamo su nas čekala još dvojica potpuno isto obučenih ljudi. Jedan je u ruci imao štap za golf, a drugi neoljuštenu bananu. Na betonu je bilo bezbroj loptica za golf i to u tri boje: žutoj, beloj i crvenoj. Stajale su u nekoj čudnoj konstalaciji, slično zvezdama na nebu ili označenim naseljenim mestima na mapi sveta. Tri čoveka su međusobno veoma ličila: visoki, plave kose, bezizražajenih lica.

Onaj iz vozila, prethodno parkirajući nedaleko odatle, dotrčao je do čoveka sa bananom u ruci vičući:

“Imam je, imam crvenu 1.”

Ovaj je samo klimnuo glavom i dalje osmatrajući oko sebe kao čovek potpuno skoncentrisan na igru koja je u toku. Treći čovek, onaj sa štapom, pripremao se za udarac. Praveći sve one smešne pokrete nogama, zadnjicom i rukama. Gledao je u pravcu zida ka Dunsmir ulici, kao da tamo negde vidi svoj

cilj. Konačno, veoma usporeno, udari lopticu koja istom brzinom polete prema zidu izigubi se iza njega. U trenutku udarca rekao je:

“@uta 5 u ugao,” kao da igra bilijar a ne golf. Ja sa pozicije u kojoj sam se nalazio nisam video nikakav ugao, niti gde je loptica završila. Čovek sa bananom poče da priča u istu kao da je to radio:

“Imamo crvenu 1, i žuta 5 u ugao.”

Iz banane se zatim čulo vrlo jasno i glasno:

“Imam žutu 5. Da li je tu Mars?”

Čovek sa bananom je bio pomalo zbunjen:

“Mastadont Mađioničaru,” reče u bananu, “10-8.”

“Da li je tamo Mars,” začu se ponovo iz banane. Onaj koji ju je držao poče da se osvrće oko sebe i ugledavši me sa licem prepunim zaprepašćenja, pritiskajući vrh banane reče:

“Da, ovde je, samo izgleda malo odsutan.”

“10-4, čekam crvenu 1.”

Pogledao sam vozača i primetio da plače. Već sam rešio da nastavim svojim putem i čim sam napravio nekoliko koraka ka plavom liftu sva trojica, loptice i sve ostalo, nestadoše bez traga. Pogledao sam u svoje ruke: bile su obmotane onim zelenim munjama.”

*

1963. se ništa posebno nije dogodilo. Neko je bio živ a neko nije. Koga je briga! Ali pre ili kasnije desi se nešto što ko za inat hoće da unese promene u tvoj život a ti si tako besmisleno lepa! Volim tvoje grožđe! Dakle, 1963. godine je definitivno postalo jasno da sam neizlečiv. Zašto sam se onda svo ovo vreme lečio? Od svih izgovora koje bih mogao da nađem reći ću vam najlicemerniji - hteo sam da živim. I jesam. Na dva načina uporedo, zauvek podeljen nevidljivim zrakom na dve jednake polovine. Zuvek u protivrečnosti, uvek u jednoj od krajnosti.

Zamislite telo koje je, kao u kakvom lošem naučno-fantasticnom filmu, podeljeno nekim tajanstvenim zrakom, i sad jedna polovina je providna i jasno je vidljiv skelet, a druga polovina je normalna. Ali sada se sve menja: providna strana je

bela i neprozirna dok druge polovine i nema. I sve tako. U dvodimenzionalnom smislu, to može izgledati kao fotografije koje sam nekada pravio: jedna strana je pozitiv a druga negativ da bi vec na sledećem papiru bilo obrnuto. Ali ko će sve to pohvatati? Zamislite ruku koja piše i ruku koja drži nevaljali nož. Kojoj ruci se može verovati? Da li je vrednost u alatu ili u tragu koji ostavlja? Kojoj gomili se prikloniti: onoj koja peva ili onoj koja zviždi? Jer ma koliko se delio i u ma koliko licnosti se prerusio, krajnji rezultat mog dejstva je bio DVA. Kao beskonačne kombinacije sna i jave, dobrog i zlog, jednostavnog i komplikovanog, svetlog i tamnog, vidljivog i nevidljivog, opipljivog ili neopipljivog, unutrašnjeg i spoljašnjeg, noći i dana... Koliko god ih mešao, topio, kalemio, uvek na kraju dobiješ dva moguća odgovora, dva rešenja, dva puta, dva izlaza. Nećeš valjda dopustiti nekome da ti nametne neko svoje treće rešenje. Sve dakle može biti ili belo ili crno. One nijanse između su stvorili ono koji vole da čitaju novine dok pada kiša. Takvih mi je ispod nokta.

Često sam se pitao ko uopšte odlučuje o tome šta je u datom trenutku pravilno rešenje. Da li je to pitanje morala, ukusa, zakona ili neke više sile koja možda gospodari našim postupcima. Ako postoji neko ko je ubeđen da je kriminalna aktivnost kojom se bavi jedini ispravan put u njegovom životu, i ako se taj neko osudi od strane zajednice kojoj je njegova aktivnost nanela štetu, može li se na isti način osuditi neko ko je za svoju važeću stvarnost izabrao san? Je li san zaista ilegalna, kriminalna, delatnost koja svojom čarolijom zavodi pojedince i pravi od njega zaverenika protiv stvarnosti?

Čuvajte se! Tamo ispod te magle leži ogromno leglo najotrovnijih zmija čiji svaki ujed ostavlja neizbrisivu mrlju na vašoj savesti. Tamo je svaki korak sve veći kao na strašnoj nizbrdici i svakog sledećeg trenutka sve je teže vratiti se. Pazi ti, koji vrhom cipele razmičeš maglu: iskočiće odatle stotine strašnih duhova koji će te odvući u tu zermlju bez pravila, u tu zemlju bez smisla.

Hajde da zagazimo zajednu u taj beli glib.

“Ah, ti i tvoje priče!” Islednik je jedva dočekao da uzvikne.” Po izveštaju, ti si u 2:00 zaista bio na tom mestu. Ipak ima jedan detalj u toj priči koji mi je privukao pažnju. To je onaj koji se javlja iz banane. Mađioničar, jel tako? (klimnuo sam glavom). On kao da te je očekivao. Sasvim sigurno da je on postavljao pravila igre kojoj si prisustvovao. Vrlo zanimljivo...”

Počeo je sebi da mrmrlja nešto u bradu a ja sam osećao da je u pravu. To ime mi je bilo strahovito poznato ali nisam mogao da se setim odakle. Sa pojavom tog imena, ja kao da sam osetio neki hladan vetar koji je lagano počeo da razvejava onu maglu iz moje glave. I osetio sam nešto kao nadu u smislu da je i neko drugi umešan u čitavu priču i da bi taj drugi mogao biti kriv za nestanak ili smrt te devojke. Trebalo je, dakle, da se setim nečega u vezi sa tim Mađioničarem i priča će postati mnogo jasnija. g.Grant i ja smo već dospeli do nekih detalja međusobnim poverenjem, sugestijama i asocijacijama.

“ Znaš,” počeo g.Grant glasom koji je obećavao ozbiljniju, vrlo poverljivu priču, “ja sam u ‘ivotu naučio dve stvari koje nisam ‘eleo da naucim: Prva je kako uspešno raditi posao koji ne voliš, a druga je kako ‘iveti sam. Obe su mi i dalje podjednako mrske kao i pre 30 godina ali sam se nekako pomirio s njima i uspeo da uklopim svoje telo i duh u te okvire koji su mi nametnuti. Na kraju krajeva, svi smo manje ili više primorani na neke kompromise u ‘ivotu. I kao što ti recimo radiš kao čuvar, nalazeći onu ‘icu koja te održava ‘ivim i sposobnim da izvršavaš svoje zadatke, tako sam i ja našao svoj rezon da radim ovaj posao. Posle nekoliko godina borbe, polako ali sigurno sam počeo da volim ljude, da nalazim u njima posebne, dragocene ličnosti. I bilo da se radi o ubici, siledžiji, preprodavcu droge ili o nevino optuženom, za mene je on uvek bio nešto sasvim posebno, jedinstvena priča. I tako sam, gladan novih priča, dočekivao te ljude otvorenih očiju, ušiju i srca i bez obzira na sve uvrede, zidove i otpore na koje sam nailazio, uvek bi mi se isplatila moja spremnost da sa njima pričam, i na neki način podelim njihov teret. Tako sam stekao sposobnost da ih vidim kao kompleksne ličnosti i polako izučavam psihologiju tih manje-više običnih ljudi. Svakako, neke od njih, možda čak većinu, sam poslao u zatvor ali to ne umanjuje moj lični uspeh u

razotkrivanju tajnih mehanizama koji rukovode čovekom. Za mnoge od njih je sama ova stvarnost zatvor, bez mnogo razlike u odnosu na onaj pravi. Zato mi i ne uzimaju za zlo to što je moja reč pomogla da završe iza rešetaka.

Hteo sam da kažem, bez obzira šta su ti ljudi učinili, oni su po mentalnom sklopu, po emocijama i željama slični svim ostalim ljudima. Kod svih nas rade isti mehanizmi i samo je pitanje koji će od njih u određenom trenutku raditi brže odnosno sporije. U svima nama postoje sve najuda-ljenije krajnosti, od najlepših do najstrašnijih. Tako ponekad u nekom monstuoznom ubici postoji divan pesnik, ili nežnom ljubavniku izvitopereni silovatelj. Neka primerna majka može sasvim lako biti kleptomani ili najbolji učenik u školi preprodavac droge. Formiranje naše ličnosti zavisi od spoljnih okolnosti, i pojam "normalan" uveliko zavisi od toga kakvi uslovi postoje u stvarnosti. Čovek se samo prilagođava pomenutim uslovima, i ta osobina, pokretana nagonom za opstankom, osnovna je čovekova osobina. Čovek bi sigurno razvio membrane između prstiju kada bi ga stavili da živi u vodi. Isto je i sa umom, samo što je on mnogo složeniji od tela. I prilagodljiviji. Tako se može objasniti (mada ne i opravdati) da neki miran čovek u ratu postaje masovni ubica, obična žena u bedi počinje da prodaje svoje telo i uživa u tome itd, itd. Ne poznajem dovoljno psihologiju u svim njenim terminima, ali sasvim sigurno postoji objašnjenje za takve reakcije psihe na spoljne uslove.

Ti, na primer, imaš sasvim posebno izgrađen sistem koji upravlja tvojom psihom. Tvoja nesvesna zamena stvarnosti samo je izraz želje da se opstane u datim okolnostima. Siguran sam da bez toga ne bi opstao ni tri dana na parkingu. Ovo pričam ne zato što ti verujem ili te razumem, već samo da bih olakšao naše kretanje kroz tvoje priče. Mi prisustvujemo jedinstvenoj analizi snova koji mogu razrešiti komplikovan slučaj. Znam da je u policijskoj praksi bilo takvih slučajeva ali sam siguran da ni jedan nije bio toliko zapleten u paralelnu stvarnost zvanu snovi. Ah, strašno bih voleo da odem na to parkiralište i osmotrim ga sa novog stanovišta, očima nekoga ko tamo radi. Sasvim sigurno da ga ti vidiš drugačije nego bilo ko tamo samo parkira, makar on to činio svaki dan..."

Islednik je vukao velike dimove iz svoje lule i gledao kroz sto za kojim je sedeo, kroz pod i sve ostalo što je stajalo na putu ka proplanku na kome su njegove misli postajale žive slike. Čutao je. Osećao sam kako se udaljava od mene i zaboravlja da sam tu i da imamo naki cilj pred nama.

Istini za volju, nisam ni očekivao njegove dalje komentare. Znao sam da većinu stvari koje sam mu ispričao smatra glupostima, ali i da pomno slaže detalje koje j smatra bitnim za kompletiranje željene slike. Mogao sam naslutiti kojim se rezonima koristi u tom poslu, jer iako sam i sam dolazio do određenih zaključaka proizašlih iz zakonitosti koje su vladale u mojoj priči, znao sam da mu njegovo iskustvo kao i ona crta koja se razvija tokom godina kod dobrih detektiva daju veliku prednost u odnosu na nekog amatera. Ali i pored goruće želje da saznam šta to on ima a ja nemam, nisam imao snage da ga pitam. Kao i do sada, on će mi reći sve što treba da znam onda kad on misli da je vreme.

Gledao sam njegovu proćelavu lobanju i na trenutak je video obavijenu maglom koja kao da je htela da sakrije detalje koji su meni promakli. Bio je to dim iz njegove lule i to je bilo dovoljno da se odmah setim čoveka sa zelenim munjama oko glave, svoje leve noge, ruku i na kraju i glave sa istim tim zelenim munjama. Odmah sam počeo da pričam:

“Već sam vam rekao da sam rastavši se sa golf igračima video svoje ruke obmotane onim zelenim munjama. Odvezao sam se do P1 plavim liftom i rešio da malo poremetim putanju po kojoj sam obično kretao. Na P1 sam se prepustio svojoj omiljenoj zanimaciji: razgledanju Jaguara. Kao zaljubljenik u posebni vrste automobila, uvek sam se divio karakterističnoj liniji i svim ostalim rešenjima koje je Jaguar imao. Upoređivao sam modele i sanjario kako ću jednog dana voziti jednog od njih. Ali zbog nekog čudnog osećanja, nisam smeo da dodirnem ni jednog od njih. Kao da bih time uništio svaku šansu da ikada posedujem ta divna kola.

Te večeri ih je bilo četiri na parking. Tri su bila na P1, kod plavog stepeništa, gde je bilo parkiralište Hotela, a četvrti je

bio na P2, sektor 5D. Njega sam pregledao ranije ali nije bio moj omiljeni model. Ni tri luksuzna modela novije proizvodnje nisu imala onu eleganciju starih tipova. Krenuo sam zatim ka Itons stepeništu nameravajući da odem na pauzu. Na rukama sam imao sve više onih munja, toliko da mi se koža nije videla. Ali bez obzira na to, mogao sam ruke normalno da koristim. Pogledao sam na sat: bilo je 2:05. Pravo vreme za pauzu. I cigaretu. Prošavši pored TD lifta, na jednom od parkig mesta odmah pored ulaza sa Robson ulice, video sam još jednog Jaguara. Bio je beo, stariji model, rekao bih 85-86 godina. Taj model me je uvek fascinirao svojim oblicima i oznakama. Prišao sam mu pomalo uzbuđen, i primetio da vozačeva vrata nisu zatvorena. Bledo svetlo se odbijalo o kožna sedišta i drvenu kontrolnu tablu. Na zadnjem sedištu ležalo prebačeno belo odelo iz tri dela. Prišao sam malo bliže i zagledao malo bolje: nije bilo tragova obijanja. Latio sam se radija u nameri da pozovem kolegu, što je uobičajena procedura u takvim slučajevima. Ali umesto radija u ruci mi se našla - banana. Vratio sam je u jaknu i od tada više nisam mogao da upravljam svojim rukama. Kao da su one munje preuzele kontrolu. I prvo što su te tako kontrolisane ruke učinile bilo je zatvaranje vrata na autu, što je bilo protivno svim pravilima, verovatno zbog ostavljanja otisaka. Gurnuo sam dakle vrata i ona se nečujno zatvoriše. Samo me blagi udar vazduha pomilova po licu.

Od tog momenta više nisam bio u uniformi. Pogledao sam svoje ruke, noge i telo: bio sam obučen u belo trodelno odelo i moju omiljenu košulju sa izvezenim pustinjским lavovima. Na desnoj ruci sam, pored venčanog prstena imao i mali dijamantski prsten na malom prstu, a na levoj, na srednjem prstu, zlatni prsten na kome je pisalo Alaska. Rukom sam pošao ka radiju, ali ona završi u malom džepu na prsluku, gde pronađe zlatni džepni sat. Otvorio sam ga i na poklopcu sa unutrašnje strane video nešto izgravirano ali ma koliko sam se naprezao nisam mogao da pročitam šta piše. Sat je radio, samo što je pokazivao neko čudno vreme. Osvrnuo sam se oko sebe i video da je parkiralište isto kao i pre. Tada me je obuzelo osećanje da ne znam ko sam.

Pošao sam ka kancelariji obezbeđenja, u nadi da ću тамо наći одговор на то питање, али после подуже потраге, нисам успео да је нађем. Затим сам отишао на степениште број 5 ка Гранвил улици, брзо се попео на улични ниво, отворио врата и - нашао се на Пикадили Циркусу у Лондону.

Мозаик се тада сложио и ја сам схватио: налазио сам се у Лондону у време моје прве посете том граду, у лето 1990. године. Све ми је било познато осим разлога зашто сам ту. Али то објашњење ће доћи само по себи, мислио сам, и одлучих да се препустим некој од дивних улица, као што сам то чинио тог давног лета. Тада сам, наиме, сво своје време посвећивао истраживању Сохоа, претварajući се да тражим неко место са добром музиком. Упознавао сам се са људима, опипavao puls pojedinih klubova, i provodio vreme gubeći se u svemu tome. Ponekad bih našao неко pristojno место i tu proveo dobar deo ноћи.

А сада, шест година после, био сам опет ту, на том месту чудесних звукова, мириса и сенки. Помислио сам да је то због тога што сам онда propustio да урадим нешто veoma važno. Pošao sam prvom ulicom i pustio noge da me nose. Sve je bilo kao iz mog sećanja: puno, nadahnjujuće i pomalo mračno.

Naglo sam skrenuo u jednu ulicu koja mi se ucinila poznatom, i tu na uglu naleteo na devojkę koja je tu stajala i, kako sam shvatio, mamila prolaznike u neku vrstu fanki-striptiz bara. Ona se nije zbunila mojom pojavom, i odmah je počela da me nagovara da uđem. Sve je to bilo za mene kao “deja-vu”, jer se sve upravo tako desilo i pre šest godina. I setio sam se da sam o tog događaju pričao kao o propuštenoj prilici da se doživi nešto novo i drugačije. Тада сам се само извинио и отишао, али таква greška se ne ponavlja.

Bila je tamnoputa, sa ravnom kosom, visoka i gotovo mršava. Nosila je malu crnu haljinu od nekog laganog materijala koji je dopuštao svim oblinama da se istaknu, kao i bra-davicama na malim grudima. Pričala je polako, o svemu što sam mogao videti i čuti unutra, mada je pretpostavljala šta sam najviše želeo u том trenutku. Pružila mi je ruku i, za razliku od prethodnog puta, ja je prihvatih i pođoh za njom.

Ušli smo kroz niska vrata u hodnik iz koga je, sa druge strane dolazila mešavina muzike, ljudskih glasova i dima. Išli smo ka svetlu, ali pre nego što smo ušli u njega, devojka me povuče kroz vrata na levom zidu i uđosmo u nekakvu sobu. Zatvorila je vrata i navukla rezu. Uprkos uzbuđenju, pokušao sam da vidim gde se nalazim. Soba je bila sasvim mala, bez ikakvog nameštaja i više je ličila na lift nego na sobu. Na jednom od zidova bilo je veliko ogledalo u kome smo se potpuno nestvarno odražavali, najviše zahvaljujući slabom osvetljenju.

Pogledao sam devojku. Bila je potpuno gola. Njena tamna koža se presijavala i privlačila moje prste kao snažni magnet. Počela je da me svlači, što rukama što zubima, ne pokazujući ni malo stida. Dodirivala me je, mirisala po celom telu, kao da je htela da vidi od čega sam napravljen. Zatim, kao da je pronašla pravi način da me upotrebi, počela je da me voli, ne toliko iskusno koliko sa nekim iznenađujućim zanosom. Ni trenutka nisam posumnjao da uživa i zato sam i sam uživao u njenim milovanjima. Ubrzo smo isprobali sve mogućnosti koje su nam naša tela i soba dozvoljavali, i oboje doživeli snažne orgazme. Odmorivši se malo, hteo sam da počnemo sve iz početka kad ona uze moje ruke u svoje i reče: “Zakasnićeš”.

Nisam bio iznenađen. Obukao sam se i ona me je ispratila do izlaza. Otišao sam ne osvrćući se. Išao sam veoma brzo mada bez pravog cilja u glavi. Ponovo nisam znao ni ko sam ni gde sam. U glavi sam imao samo nju, njene oči i ruke koje lutaju. Išao sam u zanosu čini mi se nekoliko sati, sve dok mi ta slika nije nestala iz glave.

Osvrnuo sam se oko sebe i shvatio da se nalazim na ulazu u parking, istom onom koji me je doveo u London. Sišao sam niz stepenište i došao do TD lifta. Beli Jaguar je još bio tamo, sva vrata su mu bila zatvorena, a ja sam ponovo bio u uniformi. Pogledao sam na sat: 2:18. Vreme za moju pauzu je gotovo prošlo.”

“Ono što sa sigurnošću mogu reći,“ javi se moj sago-vornik nakon što je dopustio da odjeci priče malo utihnu,“jeste da tebi sa takvom maštom nikada nije dosadno. Još ti nedostaje da se setiš da se putovao na Mesec i skakao sa padobranom pa ćeš moći da napišeš knjigu o toj noći pod naslovom *Doživljaji*

Radnika Obezbeđenja. Šalim se, ali ovo što si sada ispričao malo me baca u nedoumicu. Do sada su svi događaji bili mahom neprijatni ili nisu imali nikakvog uticaja na tvoje emocije. A sada jedan takav doživljaj! Vodio si ljubav sa lepom ženom u zloglasnom Londonskim kvartu. I to sa Crnkinjom. Kakva podudarnost! Čudno je kako nam snovi ispunjavaju želje, pa makar i posle šest godina. Ali zašto baš sada? Ima li Dž. V. nekog uticaja na to? A? Naravno, ti ćeš uvek odbiti svaku insinuciju da je on na tebe ostavila bilo kakav utisak. Vратиću se kasnije na to.”

Islednik primeti da mu se lula ugasila i poče da istresa pepeo. To potraja nekoliko minuta i ja sam to vreme iskoristio da malo sredim misli. Malo sam se uplašio islednikovih reči, jer je on očigledno znao da sam mu nešto u vezi sa Dž.V. , odnosno mojim osećanjima u odnosu na nju, prećutao. Pitao sam se koliko ispred mene ide njegova intuicija, šta on sve zna a ja ne znam ili neću da priznam. Osetio sam se malo ugrožen i očaj je počeo da me obuzima, najviše zbog činjenice da sam i sam osetio vezu između događaja u Sohou i moje reakcije na Dž.V. Čak mi pade na pamet da je nekoliko puta u toku sna devojka iz kluba imala lice Dž. V. Stresao sam se od te pomisli i od mogućnosti da su ti moji snovi samo maska za prave događaje u kojima sam učestvovao. Moje ubeđenje da sam nevin, da nemam ništa sa tim tužnim nestankom, polako je počelo da se topi.

Srećom, g. Grant nije dalje insistirao na toj temi. Očistivši lulu, predložio mi je nešto sasvim drugo.

“Da li se slažeš da sada zajedno odemo do parkinga i pokušamo da evociramo neke od događaja te noći? Mislim da bi ti to pomoglo da prestaneš da mi pričaš snove i prisetiš se nekih stvarnih dešavanja. A i ja bih voleo da vidim to mesto gde je Dž.V. radila i odakle je nestala. Podsećam te da nisi uhapšen i da je sve što radiš čisto na dobrovoljnoj osnovi. Samo ako pokušaš da sakriješ nešto možeš biti optužen za ometanje rada istražnih organa. Jesi li razumeo?”

Klimnuo sam glavom. Njegove reči su više bile ispunjenje forme nego stvarna pretnja. Izašli smo iz kancelarije i liftom se spustili do malog podzemnog parkinga. Ušli smo u

plavi, privatni automobil za čijim je volanom sedeo *neko*. Krenuli smo ka centru grada. Ulice su izgledale iznenađene što su ljudi nestali sa njih, ne stigavši da pokupe svoje mirise. Skrenuo sam G. Grantu pažnju na to ali on prećuta svoj odgovor. Nisam hteo da dosađujem pa i ja ućutah. Savest su mi umirila dva prolaznika i jedan automobil. Mada su se, svako za sebe, kretali unazad ulicom Georgija, bili su očigledni znaci postojanja života.

Skrenuli smo u ulicu Hau i spustili se u podzemni parking ispod Pacifik Mola. Otišli smo direktno na P2 i, parkiravši blizu Itons stepeništa, izašli iz automobila. Bilo je mirno i uprkos činjenici da je radni dan i prepodne nije bilo mnogo automobila ni na jednom od nivoa. Pomislio sam kako je to dobro jer još više podseća na stanje kakvo je bilo one noći.

Počeli smo da obilazimo mesta na kojima su se odvijali moji snovi, i ja sam gotovo sa uživanjem opisivao detalje. Islednik je imao stotine spremnih pitanja, a ja sam sa radošću odgovarao. Ali i pored svog tog entuzijazma koji me je bio obuzeo, sve vreme sam osećao strepnju, i plašio sam se da će dalji tok događaja imati veću težinu nego ono što smo do sada osvetlili.

Kada su se pitanja iscrpla i kada smo prošli po nekoliko puta kroz svaki detalj, islednik je začutao i dostojanstveno klimuvši glavom, prepustio se laganoj šetnji po parkingu. Poštavajući se svojim crnim štapom, osvrtao se oko sebe kao da je u nekoj posle dve hiljade godina iskopanoj građevini, gde svaki detalj nešto znači. Skupljao je te sitne deliće svoje nevidljive pazle, i proučavao zakonitosti koje su među njima vladale. Kao dobar detektiv znao je da određeni raspored boja i oblika može da utiče na razvoj događaja u datom prostoru, i da nešto što su drugi videli kao zagušljivu betonsku garažu iz koje treba bežati, neko može videti kao savršenu pozornicu za najluđe maštarije.

“Ali i za ubistvo,” reče on, glasom od kojeg sam se sledio.

Obojica smo mislili isto i tumarali sada već po zajedničkoj tami. Zanesen, odjednom sam shvatio da se nalazim na sredini jedne od traka kojima prolaze automobili i da jedan upravo klizi prema meni. Neobjašnjivi osećaj ugroženosti me

odjednom obuze, i mada nije bilo gotovo nikakve šanse, što zbog udaljenosti što zbog brzine koja nije prelazila 10 kilometara na sat, da me automobil udari, skočio sam u stranu, na jedno parking mesto. Islednik mi pritrča i upita da li sam dobro. Sav uspaničen, jedva progovorih:

“Neko me je jurio automobilom te noći!”

Vratili smo se do našeg automobila i nakon što sam popio nešto okrepljujuće ali potpuno strano mojim čulima, došao sam k sebi i počeo sa pričom:

“Bilo je to u 2:30. Kretao sam se od Zelenog ka Plavom liftu na P1, kada mi se učinilo da me neko zove po imenu. Naglo sam se okrenuo i našao sam se u istoj poziciji kao pre pet minuta: jaka svetla su se kretala prema meni, samo tada mnogo brže nego maločas. Ustvari, toliko brzo da sam jedva imao vremena da skočim u stranu i spasem se. A onda, kada sam se okrenuo da vidim ko to tako ludački vozi, nisam video ništa. Tamo odakle je dolazio zvuk motora, nije bilo ničega! Ni kola ni vozača! Ustao sam i pošao prema Plavom liftu, čisteći prašinu sa uniforme. Međutim, kada sam podigao pogled, ona svetla su opet bila ispred mene, na nekih tridesetak metara i opetsu se brzo približavala, zajedno sa oštrim zvukom motora. Dvouručio sam se sta da radim, jer nisam bio siguran da me sopstvena imaginacija može ubiti, ali samo sekund pre udara nagon je odlučio i ja sam ponovo bio na podu, između parkiranih automobila. Opet ništa nisam video. Automobil koji me je jurio, iako je postojao, bio je nevidljiv isto kao i njegov vozač. Svetla i zvuk su bili tu tek da bi igra bila zanimljivija onome koji ju je započeo. Brzinom od sto kilometara na sat, jurilo me je nevidljivo vozilo! Pokušah da ne obraćam pažnju na stvari iz te realnosti, i, promenivši smer, krenuh ka Zelenom liftu. Ali samo što sam kročio na otvoren prostor ugledao sam farove kako jure ka meni. Sakrih se iza jednog zida i svetlo i zvuk projuriše pored mene. Sada je već bilo tako da ma gde krenuo, išao sam pravo u susret razjarenoj mašini. Počela je da me hvata panika. Posle nekoliko napada, nađoh se na 6E, iza jednog stuba. Teško sam disao. Nisam uspevao da se priberem i pokušam da razmislim šta da radim i ovog čudnoj i opasnoj situaciji. Gde god da sam krenuo, on je bio ispred mene, a ostati tu sakriven nije bilo pra-

vo rešenje. A i, ko zna, možda me, ako me nađe ovde, zakuca u stub. Tako uspaničen, začuh ponovo motor koji turira. Provirio sam iza stuba i video četiri okrugla svetla kako lebde na pola metra od zemlje i čekaju. U jednom skoku dođoh do sledećeg zida. Sada sam bio na jedva metar od utvare. Odvažih se da koraknem ka svetlima ali sa strane, misleći da sam tako siguran. Tada rukom udarih u nešto tvrdo, metalno. Opipao sam dobro i shvatio da je to krilo automobila. Spustih ruku i napipah gumu i ceo točak. Oblik metala mi se učinio poznatim pa sam počeo da ispitujem celu haubu. U tu svrhu sam morao da stanem ispred svetala ali je želja da saznam bila jača od straha. Sledio sam glatku, talasastu površinu sve do mesta na sredini prostora između svetala. Bila je tu - mala figura jaguara u skoku je bila tu. U tom trenutku auto poskoči i pođe napred nekih dvadesetak santimetara, dovoljno da me udari po kolenima. Hteo sam da se izmaknem ali ona krenuše još jednom pa još jednom, ne dajući mi vremena ni za šta drugo osim da se okrenem i trčim što brže mogu. Posle silnih muka uspeo sam da se sklonim s puta, ali gde god da sam pošao, bio sam mu na meti.

Došao sam do zaključka da moram da smislim neku zamku za mog lovca, jer neću moći još dugo da bežim. Setio sam se da na 2F postoje tri zavučena mesta za parkiranje i da se tu traka za vožnju naglo završava jednim zidom. Pre tog zida se može skrenuti desno ka izlazu ili levo na jedno od tri parking mesta. Ako bih uspeo da ga navedem na tu stazu i skočim u levo, možda bi se on zabio u zud i tako prestao da mi dosađuje.

Ali prvo je trebalo da ga navedem na stazu broj dva. To mi je uspelo posle nekoliko pokušaja, ali tada shvatih da sam prilično daleko od ona tri parkirališta. Potrčao sam što sam brže mogao, ali mi se auto preteći približavao. Bilo je pitanje sekunda kada će me oboriti, ali ja sam trčao još brže, snagom koja je proizilazila iz straha. Bio sam na samo metar-dva od onih parking mesta, kad osetih da su ona svetla odmah tu iza mene i da će trka biti odmah završena. Očajnički sam skočio napred i ulevo, ka prostoru između jenog stuba i zida i tada osetih vetar na svojim nogama, začuh škripu kočnica i odmah potom snažan udarac u zid. Kao što sam pretpostavljao, zauzet sa mnom, vozač nije ni primetio zid ispred sebe. Pogledao sam u tom

pravcu i video kako sa zida spada tabla na kojoj je pisalo: Sigurnost na poslu! Sa zida spade i malo boje i betona. Ni traga ni autu ni svetlima. Čulo se samo pumpanje bezbedonosnih kesa.

Malo zatim, čuo sam sumanutu smeh, posle kojeg je sledilo:

“Šta kažeš na ovo, ha-ha-ha-ha!”

Glas i smeh su mi bili poznati, ali nisam mogao da se setim odakle. Gledao sam u pravcu sudara, ali ništa nisam video. Smeh se onda ponovi ali iz pravca Zelenog lifta, zatim iz pravca žutog, pa iz pravca stepeništa broj tri, svaki put sve slabiji, da bi se na kraju potpuno izgubio. Na zidu više nije bilo tragovo sudara, a ja sam se pitao da li je ovo bilo delo Mađioničara i šta sve to znači.”

*

Stani malo!

Znam da ti je dosadno ali moram da ti kažem nešto.

U svakom belom ima po malo crnog i obratno ali to nema veze sa mešanjem. Kao taj znak Jin-Jang. To ima veze sa harmonijom.

Harmonija je zemlja u kojoj se misli naopačke. Zvuk koji se time proizvodi, elektronskim putem se pretvara u čitljivu energiju koja se koristi za osvetljavanje sunđera. U toj zemlji se hoda bez nogu tako da za godinu dana možeš da uštediš deset hiljada sedam stotina i četiri koraka, što je dovoljno za izgradnju bazena sa kućom.

Tamo crno vodi ljubav sa belim i onda se rađaju mali zeleni trabanti koji ne odljuče kojeg su pola dok ne napune džepove kamenčićima. Uz napomenu da tamo nema baš puno kamenčića.

Možda zato što nikada nisam bio u Harmoniji, dve strane koje sam nosio u sebi nikada nisu trpele jedna drugu. Koristile su se međusobno ali nisu mogle da podnesu odluke one druge.

Tako, dok sam pisao ljubavnu poeziju, dobijao sam tako strašne slike da bih najčešće palio svoje pesme. Kada bih se

negde potukao, obuzela bi me najnežnija osećanja i toliko omekšala da sam ponekad dobijao batine u već dobijenim tučama.

Ah, vi blagi talasi šizofrenije, koliko ste mi lepih stvari doneli; koliko ste me puta skrenuli sa pravog puta na moj put; koliko ste mi vremena oduzeli i uštedeli; koliko ste mi objašnjenja dali o tome šta je harmonija. Samo neko ko je iz dana u dan živeo sa vama može znati sve blagodeti koje donosite. Hvala vam što mi niste dozvolili da budem vojnik sa srcem pesnika ili pesnik okrutnog srca: to bi me sigurno ubilo.

Nikada nisam uspeo da razumem sve mehanizme koji su vas donosili, dragi moji talasi, ali sam mogao unapred da osetim vaš dolazak. I nije gotovo nikada stvarnost uticala na promene. One su se dešavale neplanirano, izazvane pre nekim unutrašnjim prekidačem nego promenom spoljnog svetla.

Moderna medicinska nauka pokušaće da objasni mnoge psihološke poremećaje čisto fizičkim devijacijama tipa "hemijska neravnoteža", ili "genetska deformacija" ali ja znam drugačije. Biti "pacijent" samom sebi daje mi prednost jer znam sve o sebi. Nikada nisam bio ozbiljnije fizički bolestan, niti je u mojoj porodici bilo psihijatrijskih bolesnika (osim jednog slučaja Dementie Prekox). čak i u čistom psihološkom smislu, ja nikada nisam imao klasičnu neurozu, bar ne "major one". Baveći se psihologijom i autoanalizom, dolazio sam u literaturi do raznih sličnosti sa svojim simptomima i iako sam uspeo da kod sebe ispravim niz poremećaja u ponašanju, moja je šizofrenija ostala netaknuta.

Jedan od uobičajenih simptoma za šizofreniju je mišljnje i komuniciranje po sopstvenim pravilima, do najmanjih detalja.

*

Napitak koji sam pio nije sadržao alkohol niti kafu, ali me je potpuno povratio i razbudio, tako da sam se osećao gotovo perfektno. Misli su mi bile bistre a sećanja na onu strašnu noć kristalno jasna. Gledao sam islednika Granta kako nešto piše u svoj notes, verovatno svoje utske o mojoj najnovijoj

priči. Čitavo prepodne sam pokušavao da shvatim njegov odnos prema mom svedočenju ali nisam mogao da kažem šta izaziva te čudne oscilacije u njegovom interesovanju, koje se kretalo od izuzetnog do veoma mlakog. U jednom trenutku je bio zainteresovan za svaki detalj iz moje priče, dok je već u sledećem momentu odavao izraz potpune dosade. Znao sam da se bori sa svojim razomom da prihvati sve ono što sam mu prezentovao, i tu nije bilo pitanje da li mi veruje ili ne, već proći kroz celu priču sa što manjom štetom. Ja sam, pored svojih teških momenata, proživljavao i njegove, jer sam se osećao kao da mu nanosim bol. I bio sam zainteresovan tim njegovom pokušajima da učestvuje u svemu. Zanimalo me je zašto je neke delove smatrao značajnim dok je druge pokušavao da preskoči. Kao da su jedni popunjavali rupe u priči koju za sebe gradi, dok su drugi bili samo zaobilazni putevi do mesta na kome je on već bio.

Ovog puta je nešto pomno zapisivao u notes, čak i nešto crtao, koliko sam mogao da vidim, neke uglove i strelice, što bi moglo da bude njegovo viđenje sudara. Htedoh još nešto da dodam svojoj priči ali sam se predomislio, puštajući islednika da ide svojim putem, vođen tajnim kombinacijama, lavirntima i čudnim putokazima, a pre svega svojim nepogrešivim instinktom detektiva nalik na one iz priča E.A. Poa. Podsećao me je na one poznavaoce mirisa koji sam pomoću svog nosa mogu otkriti koji grad je u pitanju, kakva žena, koje godišnje doba, itd. Takvi ljudi, koji te navode da se osećaš polu go, uvek su mi bili veoma interesantni. “Zakasnili ste na voz tog jutra? Vi sigurno nosite tamno rublje.”

Skrenuo sam pogled sa njegovih zauzetih ruku i zadržao se na lepom crnom štapu. Imao je srebrnu glavu sa reljefom koji je podsećao na isprepletene zmijske koje su nastavljale da se prepliću po celom štapu. Glave zmijske su se spajale u neku vrstu poljupca. Sve to mi se činilo strašno poznato i zurio sam sve dok zmijske nisu oživele i...

Pogled mi je dalje išao preko vetrobrana, ka ogromnom sivom prostoru natopljenom veštačkom svetlošću, prostoru koji se ugibao pod težinom dima iz izduvnih cevi miliona automobila koji su prošli, prolaze ili će proći tuda. Ničega tamo nije bilo osim te težine koja je inače bila jako popularna u urbanim sredi-

nama. Ne, to nije bilo moje radno mesto, to nije parkiralište, to je mala betonska planeta izložena izopačenom svetlu i otrovnom vazduhu. Vodite me odavde, ako znate neko mesto gde uplašeni vodozemac može da diše. Pogledao sam u retrovizor: tamo gde je trebalo da bude glava našeg vozača nije bilo ničega. Islednik je nešto brojao na prste. Odjednom me uhvati neka slutnja da ću nešto propustiti.

“Idemo,“ rekoh kada sam već bio izašao iz automobila. “Pokazaću vam nešto.” Oni su pošli za mnom sve do stepeništa koja vode ka Grenvil ulici, na P1. Odmah pored vrata je bila velika bara.

“To je more,“ rekao sam.

G. Grant se tada sagnuo i sa dva prsta dotakao baru. Zatim je prineo prste do nosa da bi odmah potom i liznuo jedan od njih.

“U pravu si, ali zašto je to važno?” upita islednik.

“O, to je i te kako važno,“ rekoh, ”zamalo se nisam tu udavio.“

“Bilo je to oko 3 sata, kada sam overio stanicu na kraju ovog hodnika. Vraćao sam se polako i na jednom zidu sa leve strane sam osetio veliku toplotu. Sišao sam dole i pošao da proverim ova vrata. I ova bara je bila tu. Prišao sam vratima i pokušao da ih otvorim. Ali ma koliko da sam vukao, nisu se pomerale. Već sam mislio da odustanem kad se vrata naglo otvoriše i iz njih pokulja ogromna količina vode.

Bio sam potpuno mokar na palubi broda veoma sličnog onome na kome sam proveo deset meseci pre nekih jedanaest godina. U ruci sam držao kraj velikog, teškog lanca koji me je spasao da me talas ne odnese. Tada su počeli da mi prilaze ljudi iz prošlosti, kako drugovi sa tog broda tako i mnogi drugi. I svaki od njih je imao po nešto da mi kaže.

Prvi mi je, na moje veliko iznenađenje, prišao Pjer, čovek sa kojim sam plovio a koji je na brodu i poginuo. Našli smo ga u stovarištu, polumrtvog, i gotovo sat vremena smo pokušavali da ga spasemo. Umro mi je na rukama. To je bilo moje najdirektnije iskustvo sa smrću.

“Cigarete su mi došle glave,“ rekao je.

Sledeća je bila Meri, devojka koja je imala isto zvanje kao i ja na brodu.

“Bolje da sam rađala decu,” rekla je.

Dan, prijatelj iz mladosti:

“Neosporno je da si voma napredovao.”

Ljude slične njemu sam odavno prestao da smatram prijateljima, ali sam zbog njegove egoistične prirode, zbog koje je često bivao nasilan u svom stavu prema ljudima koji su ga okruživali, naučio da vrednujem sebe i okolni svet u odnosu na sebe. Bilo je to jedno toplo-hladno iskustvo koje je, uprkos svojoj negativnosti, izrodilo nešto pozitivno u meni.

Profesor Long nije ništa rekao. Ali sama njegova pojava me je veoma raznežila, jer je on bio jedna od retkih figura iz mog detinjstva za koju sam vezivao isključivo lepa sećanja. Bio je moj učitelj u trećem i četvrtom osnovne, periodu koji sam oduvek smatrao prelomnim i ujedno najtežim u svom odrastanju.

Mia, profesorka francuskog:

“Mi nikada nismo rekli Lj.” To nežno, lelujavno biće mi je, u nekim kritičnim godinama mog sazrevanja, bilo jedini kontakt sa emotivnom stranom moje lišnosti. Sve drugo u to vreme, je bilo isforsirano, neiskreno, mada preko potrebno. Njen lik sam gotovo bio zaboravio, i kada se to prozirno lice pojavilo ispred mene, obuzela me neka gotovo tragična tuga.

Sledeća osoba je bila moja majka. Ona mi je samo dala svoju fotografiju. Kasnije sam saznao da je i ona u to vreme imala blizak kontakt sa smrću, samo sasvim drigačije vrste.

Laki, drug sa broda, je prošao pored mene smeškajući se i mešajući špil karata. On je za mene predstavljao osobu kojoj je sve polazilo za rukom sa takvom lakoćom, da sam mu ponekad iskreno zavideo. Na nesreću, završio je svoj vek na najtučniji mogući način.

Alexa, moj večiti prijatelj, samo je ponavljao svoje ime očekujući moj automatski odgovor. Sećam se da smo u jednom periodu analiziranja svega i svačega, igrali veoma smešnu igru asocijacija. Toliko smo zabrazdili u tome da je i naše prijateljstvo došlo, u jednom momentu, u pitanje.

Prolazila su tako lica iz prošlosti, mašući parolama po kojima sam ih tada znao a koje su bile meni upućene, onakvom kakav sam tada bio. Potpuno nezainteresovan, prolazio sam i ja pored njih. Uporno pokušavajući da upalim cigaretu, prošao sam kroz salon za posadu gde su mornari orgijali sa jako mladim i lepim devojkama, kroz trpezariju gde su se pušile ogromne porcije hrane, kroz donju palubu sa kabinama za posadu odakle je dopirao miris alkohola i marihuane, kroz napušteni most, kroz lavirinte hodnika belih kao u bolnici.

Video sam žurke, masovne tuče, lepe i nage žene iz svih mojih soba, krmu na kojoj sam čitao poeziju beskrajnoj plavoj pučini, svoju davno napuštenu kolekciju noževa, listove papira sa mojim stihovima kako gore... Sve je još jednom prolazilo kroz moju glavu a ja nisam uspevao da upalim cigaretu. Kao da je neko sve vreme duvao u moj upaljač. Okrenuo sam se i video ih sve kako dolaze ka meni vičući nešto. Predvodio ih je neko ko mi je bio strahovito poznat ali je imao crno lice pa ga nisam prepoznao. Strah je počeo da me obuzima i hteo sam da pobegnem odatle. Trčao sam kroz hodnike, peo se na jarbole, provlačio kroz skladišta da bi se na kraju opet našao na palubi. Ona rulja mi je bila za petama. Popeo sam se na ogradu. Ljuljanje broda mi nije smetalo. Mirno sam kresnuo upaljač i svetlo malog plamena osvetli izbezumljena lica. Zaćutali su, kao da osetili da me gube. Prineo sam plamičak vrhu cigarete, udahnuo oštri dim i prevrnuo se u okean.

Ne znam koliko sam plivao ali sam odjednom osetio da sam sasvim сув. Sedeo sam na ivičnjaku nedaleko od ovih vrata. Pogledao sam na sat: bili je 3:20.

U tom trenutku sam čuo poznati glas i smeh iza sebe:

“Dobar potez, ha-ha-ha-ha-ha.“

Nisam se ni trudio da vidim o kome se radi.

Završio sam priču i pogledao islednika koji mi je pružao otvorenu paklu cigareta. Poslužio sam se i počeo da uvlačim duboke dimove u sebe, kao da sam hteo da neutrališem kužni vazduh parkirališta.

“Jadnice,” reče islednik pomalo ironično, “pa tebe su celu noć jurili. Kao u pravoj noćnoj mori. Osim nekoliko prijatnih izleta (čiju svrhu još ne razumem) čitave noći si bežao

od kojekakvih utvara iz tvoje glave. Zelene munje, golf vozila, Jaguar, ljudi iz prošlosti i ko zna ko još.”

“Svi ti ljudi nisu tu bez razloga. Čini mi se da svaki od njih ima svoju ulogu u mom životu i da baš svi označavaju poneku prekretnicu ili stepenik na mom putu. Pjer mi je umro na rukama i tada sam shvatio da ne želim zaista da provedem svoj život kao samotnjak, da postoje neki ljudi kojima bih rado da se dajem. Don, on je odigrao svoju ulogu i srećno nestao iz mog života, Mery je prva prestala da plovi, Mia je nestala kada sam našao nešto što sam mogao da nazovem Lj, itd, itd.”

“A ostali,” zainetresova se islednik, “tvoja majka, taj profesor, Laki ili kako mu je ime?”

“Majka mi je poslala svoju fotografiju na brod, jer je tada preživela infarkt i mislila da se nikada više nećemo videti.. Profa Long je moj omiljeni učitelj. Njegov odlazak se nekako poklopio sa odlaskom moga oca i sećanje na njega je ustvari sećanje na poslednju srećnu godinu mog detinjstva. Laki je simbol za ostvarenje želje, budući da su se njemu želje ispunjavale lako i bez muke.”

“Da, zaista, svi oni označavaju neki preokret. Zanimljivo,” reče g. Grant, izvadi svoj notes i nacrtu par cvetova na plavom papiru.

Zatim predloži da se vratimo u kancelariju i pokušamo da sredimo utiske. Bio sam oduševljen jer sam čeznuo za odmorom i čašom vode.

Usledila ja vožnja Dauntaunom. On je, za razliku od pre sat vremena, bio prepun ljudi i automobila. Lica su bila izbezumljena, a pokreti strahovito usporeni. Kao da su bili zaglavljani u saobraćaju a znali su da će, ako ostanu predugo, biti samljeveni nekom nevidljivom mašinom za mljevenje dosade. Mi, na drugoj strani, smo se kretali brzo i lako, verovatno zaljubljujući umešnosti vozača, čije oči i dalje nisam mogao da ulovim. Stigli smo do podzemnog parkinga ispod policijske stanice i odmah otišli u kancelariju čiji su nas miris, osvetljenje i atmosfera verno čekali. Vozač se negde izgubi, i G. Grant i ja ostadosmo sami. Usput smo pokupili on kafu ja limenku kokakole. Pažljivo sam razgledao limenku kao da je prvi vidim. Islednik je pio kafu i prelistavao svoj notes.

Posle par minuta on poče ovako da priča:

“Hoću da budem iskren prema tebi. Svo ovo vreme pričamo o tvojim snovima, prošlosti, svemu što je vezano za tebe ali ne i obavezno i za slučaj na kome radimo. Naslušao sam se tih priča koje mogu biti čist plod imaginacije ali mogu i nositi u sebi ključ za razrešenje ako ne cele priče ono bar tvoje uloge u svemu tome. Ali celina kojom se bavim u svojim beleškama ima jednu ogromnu rupu. Nešto tu nedostaje a da ni sam ne znam šta. Kao da si na samom početku prečutao nešto jako bitno, čega možda i nisi svestan.

Naprimer, kažeš da se ne sećaš Dž.V. ali isto tako imaš san u kome spavaš sa crkinjom. Sasvim je moguće da zaista nisi primetio Dž.V. obuzet svojim poslom i raznim sanjarijama. Ali, činjenica da si se baš te noći vratio u London samo da bi spavao sa tom devojkom ne ide u prilog tvojoj priči. Pa onda podudarnosi između mesta gde se tvoji snovi odvijaju i mesta na kome nađeni novčanik ili gde je svedok čuo da se neko svađa. To može biti slučajno ali možda i nije.

Dž.V. je radila na tom parkingu sve vreme dok si i ti radio. I to najčešće noćnu smenu kao i ti. Znači, morao si je vidati barem jednom u toku noći. Koliko je to puta u toku dva meseca, sam izračunaj. Isto tako, zahvaljujući fotografijama i izjavama njenih kolega, nalazim da se radi o osobi zanimljive spoljašnjosti, držanja i ponašanja. Znači, morala je imati neku makar malo zanimljivu ličnost. A ti, koji tako pomno skupljaš podatke o ljudima, uključujući i mene, kažeš da je nisi ni primetio. To mi nije logično i zato te sada pitam: Kakav je bio tvoj odnos, tvoj emotivni odgovor na njenu pojavu? Da li si osetio isto ono što se osetio u Londonu? @ališ li sada što nisi uspostavio kontakt s njom, ili ti je savest umirena snom o tucanju sa devojkom iz Londona? Ili si našao drugi način da zadovoljiš svoju potrebu a onda je sećanje na to prekrio gomilom izmišljotina koje mi sada celo jutro prezentuješ? Ja nisam dovoljno kompetentan da kažem šta se tačno odigrava u tvojoj glavi, ali sasvim sigurno znam da tu ima mnogo više nago što ti, svesno ili nesvesno, hoćeš da kažeš. Sa druge strane, ja ti verujem. Zaista, mislim da sve što si mi rekao za tebe predstavlja

istinu. Niko ne može doći i reći da lažeš. Poligraf test ili gomila psihijataru mogu doći do istog zaključka.

“Međutim,” nastavi islednik ponovo puneći lulu ne bi li svoju sličnost sa Šerlok Holmsom što više istakao, “međutim, postoji još nešto u tvojoj priči što nas sprečava da je bliže povežemo sa stvarnim događajima iz te noći i eventualno sa nestankom Dž. V. Dozvoli mi da sumiram sve što smo ovde čuli i da povučem paralelu između toga i onoga što se stvarno događalo na parkingu.

Prateći tvoju priču, mogao sam da uočim sinhronizovanost između mesta i vremena gde su se tvoji snovi odigrali i putanje koja je bila upisana u tvoj rekorder. Mada nisi, kao što to obično radiš, pratio ustaljenu putanju, uglavnom si uspevao da overiš sve stanice. To bi zadovoljilo tvog šefa, ali ne i mene. Tvoje kretanje, iako izgeleda bez reda i cilja, bilo je, po meni, mom mišljenju, precizno isplanirano. Ako bi neko imao zadatak da overi svih šesdeset stanica u roku od dva sata i petnaest minuta, a da pri tom što je moguće više puta priđe pored jednog zacrtanog mesta, sigurno bi izabrao tvoju putanju. Ne znam koliko si to svesno radio ali ti je uspelo da overiš sve stanice tri puta u toku te noći, a da gotovo dve trećine vremena provedeš u jednom delu parkinga, koji si verovatno izabrao da bi radio nešto drugo osim patrole. Kasnije ću ti reći koji deo parkinga je u pitanju.

Naravno, reći ćeš da su se događaji odvijali na gotovo celom parkiralištu, i bićeš u pravu. Mada bi neki od događaja koji su se odigrali van prostora koji sam obeležio mogli imati velikog značaja za rešenje zagonetke, usuđujem se da kažem da će oni drugi, unutar tog kruga, biti od presudne koristi. Već sam grupisao određene snove i oni polako grade celinu koja mi je potrebna.

Ne želim da te plašim, niti pokušavam da te opteretim razmišljanjem “na kakvom li je on to putu”, već samo hoću da te nateram da razmisliš dobro o svojoj situaciji i shvatiš da je veoma važno da sarađuješ sa mnom i kažeš mi SVE što si prečutao do sada. A mislim da si prečutao upravo svoja razmišljanja, ako ne i emocije, u odnosu na Dž.V.”

Potpuno nepripremljen na ovo pitanje, dugo sam ćutao gledajući u originalnu flašicu Coca-Cole nacrtanu na limenci koju sam držao. Moje misli su lutale po parkingu, mom stanu i svim stanovima u kojima sam stanovao, po unajmljenim sobama širom sveta, žurkama u Londonu, budoarima u Južnoj Americi... Mislio sam o nekim poznatim tamnopotim pevačicama, glumicama, trkačicama čijim sam pojavama bivao fasciniran. Njihova gracioznost, odlučnost, njihova tela, koža i oči... Oči koje znaju, koje hoće, oči bez žudnje ali poželjne, oči bez straha ali zastrašujuće, oči bez maske ali duboke... Takve oči mogu imati samo oni koji su odrasli sa tajnom, koji su spavali sa zvezdama, koji su stariji od svega što ja znam. Njihova koža je svedok stvaranja sveta, njihova tela se nastavljaju na prirodu koja ih je stvorila, a oči pričaju priče stare milion godina. Ponekad sam o sebi mislio da sam samo jedan od onih belaca fasciniranih crnom rasom, i samim tim u osnovi rasista jer se polazi od karakteristika rase a ne od ličnosti. Ali čitajući o Afričkin narodima, zatim i o Američkim Indijancima, shvatio sam da suština moje fascinacije nije u spoljnim, fizičkim osobinama tih ljudi, već u onome što nose u sebi a pre svega povezanost sa prirodom koja ih okružuje. Postao sam istinski zainteresovan za te ljude, njihov način života, njihovu religiju i sve ono što ih je činilo posebnim i različitim od belog čoveka. A pre svega potpuno odsustvo hrišćanskog nasleđa. Ali sva moja iskustva su se završavala na knjigama i medijima gde se mogu videti poznati predstavnici crne rase. A onda je došao London, pa evo sada i Vankuver, gde se mogu, iako ne tako često, sresti neki od tih divnih ljudi. Tako sam sreo i Dž.V. Tako sam evo i stigao do ovde.

Polako sam osećao kako mi stvari izmiču, kako cela priča počinje da poprima negatvan tok za mene. Prvo sam se nadao da će devojka iskrsnuti od nekud, ali nje nije bilo. Zatim sam se nadao da ću se setiti nekih detalja koji bi pomogli policiji da reši slučaj. Ni to se nije desilo. Posle toga mi je bilo najbitnije da mene ne povežu sa njenim nestankom. A sada su i sopstveni snovi počeli da rade protiv mene. Mada sam u dubini duše i dalje osećao da nemam nikakve veze sa čitavim

slučajem, shvatio sam da se iz mojih priča mogu izvući razni zaključci, pa i ovakvi kakve je g. Grant upravo naveo.

“Znate, Isledniče, ponekad poželim da sam petogodišnji dečak rođen na obali Manjare, jezera u Tanzaniji. Da imam priliku da ceo život provedem kao “primitivac”, “divljak”. Bez obaveznog dodira sa belom civilizacijom. Neko mi je rekao da sam morao biti crn u predhodnom životu i da mi je zato ovaj belaćki život prožet najrazličitijim patnjama. Volim tu misao. To me približava načinu razmišljanja drugačijem od onoga koji nam naša kvazi-civilizovanost nameće. Zapadna civilizacija je kraj čovečanstva. Od kada postoji, na Zemlji nema blagostanja. A i tamo gde ga je bilo, beli čovek se potrudio da ga uništi. Približavanje “primitivnoj” misli mi pomaže da shvatim pogrešnost društva u kome živim. Da, vrlo sam često fasciniran crnim ljudima, jer mislim da, hteli i znali to oni ili ne, poseduju jedan tračak čovečnosti više u odnosu na belog čoveka. Duboko sam ubeđen da njihove velike, braon oči mogu više da vide nego naše. Samim tim što žive u jednom rasističkom svetu, na način hendikepiranih, oni razvijaju posebnu sposobnost snalaženja i kontriranja sistemu.

Međutim, ono što se desilo u meni kada sam prvi put video Gizelu, pardom Dž.V...”

Pogledao sam islednika u oči. Pogledi su nam se sreli i zaledili tu na neko vreme. U nekim drugim okolnostima ovo što sam rekao bi moglo biti priznanje, ali islednik i ja smo bili dovoljno daleko od toga. Bar sam se ja nadao da je tako, i sada sam istinski želeo da pređe preko toga. Ali to za jednog policajca nije bilo moguće. Iako nije komentarisao, smestio je to u svoj notes i dopustio mi da nastavim.

“Kada sam je prvi put video malo sam se štrečno, jer sam je video kao mogućnost da konačno ostvarim kontakt sa nekim ko mi je sličan. Naravno da je primarni impuls bio seksualni, kao što to uvek biva između muškarca i žene, i to je bilo ono što me je omelo u razvijanju tog kontakta. Kako sam prilično sramežljiv, jedva da sam bio sposoban da govorim kada bih je sreo. Naravno, više sam je puta video ali sam samo dva puta imao prilike da pričam s njom. Ako se uopšte tako može reći. Prvi put, prilikom redovne kontrole ženskog toaleta na P1,

uz obavezno kucanje i uzvik: “Security”, ona mi istog momenta otvori vrata i pogledavši me zbunjeno, dade mi znak da slobodno uđem u uradim to što sam počeo. Ali ja sam se potpuno spetljao i rekavši: “Izvinite”, izašao. Drugi put smo pričali kada sam je zamenjivao za pauzu na rampi broj 1. Po pravilima koje su tog dana uveli, morao sam da upišem ime osobe i vreme. Kada sam je pitao za ime, ona me je upitala da li je to iz radoznalosti ili službeno, na šta sam ja odgovorio da je to novo pravilo. Oba puta sam osećao neku silu koja me je vukla da joj se približim i pokušam da pokrenem pravi razgovor, ali sam se obuzdavao. Tu su bili mnogi faktori koji su me odvrćali, ali pre svega njen pomalo arogantan stav, kakav je normalan u njenim godinama. Viđao sam je gotovo svaki dan tih nekoliko nedelja koliko smo zajedno radili, ali nisam s njom razgovarao. Poslednji put sam je, verovatno, video te noći. Da, sada se sećam, ali je to bilo iz velike udaljenosti. Ustvari kao da sam je video samo krajičkom oka. I tada sam, kao i ranije osetio lagani potres negde duboko, potres koji se dešavao izvan moje kontrole.”

*

Dosta, dosta! Nisam još ni jedan život proživeo a već znam ishode ratova, utakmica, operacija mozga i udvaranja na mesečini. La-la-la. Još koliko pre 500 godina sve je bilo moguće. Ili malo više. Ili skoro moguće. Uglavnom da sam vam tada rekao da sam je sanjao, vi bi ste me obesili. Ili spalili. A da je moj jedini greh bio što mi se u toku noći slučajno digao. Bilo kako bilo, ja sam svo vreme posvetio jednoj jednoj stvari a to je balansirati između dve krajnosti. Postao sam umetnik u jednoj tajnoj umetnosti za čije postojanje niko nije smeo saznati. I ne zato sto ljudi mogu da se uplaše; ja sam ih već odavno prezreo. Barem pola mene. Treba znati u isto vreme nositi dva suprotna osećanja prema istoj stvari. Voleti neku ženu a u isto vreme je nepodnošljivo mrzeti. Goreti od želje da vodiš ljubav s njom a u isto vreme zamišljati najsvirepiji način za njeno ubistvo. U isto vreme joj donositi i zadovoljstvo i bol.

Često sam pio do besvesti. Bilo mi je muka a i uživao sam u blagodetima alkoholnih isparenja. Tako sam voleo svoju leptir mašnu. Vi nikada ne biste pogodili dokle ide taj osećaj podvojenosti, ambivalentnosti. Različitosti. A u isto vreme ja nisam bio ono što se u medicini naziva "podvojena ličnost". Bar ne odmah. Jer je trebalo graditi te ličnosti. Godine sam proveo da razumem šta koja hoće, još više vremena mi je trebalo da razdvojim sve na odgovarajuće strane i onda počnem da igram veselu igru prepoznavanja.

Jednog sam dana otišao u veliki grad da se napijem. Ustvari, nikada to nije išlo tako jednostavno. Odem u dobro poznatu kafanu gde bi se veoma lako mogao pojaviti neko poznat, prijatelj, devojka... Onda počnem da pijem, često belo vino pa vinjak, belo, vinjak... I tako nekoliko puta. I već posle druge ture moja želja da neko drag uđe na vrata počinje da se meša sa željom da se prvoj poznatoj faci razbije flaša o glavu. Piće postaje uživanje i mučenje. Mesto u kome sam uživao postaje pozornica prave strave i užasa. Ustajem dakle i odlazim. Sve se to desilo i te večeri o kojoj vam pričam. Ne više pijan, došao sam do zgrade u kojoj sam živeo i polako krenuo stepeništem do drugog sprata. Stepenošte je bilo iz dva dela za svaki sprat. I već kad sam bio nekoliko stepenica do prvog sprata, kraičkom oka sam opazio da me neko prati. Nisam se odmah okrenuo, jer nisam hteo da se nepoznati uplaši ili pomisli da se plašim. Ali, već posle nekoliko koraka, nisam mogao više da izdržim pa sam zastao i okrenuo se. On je takođe stao. Nisam mogao reći da li me je gledao pošto nisam mogao da vidim oči na njegovom crnom licu, ali čim sam ja ponovo krenuo i on je sinhronizovano pošao za mnom, mada znatno brže. Zato odlučih da ga ne gledam već da požurim kući. Osećao sam kako mi se približava, i na drugom delu stepenica između prvog i drugog sprata mogao sam već osetiti njegov dah za vratom a kada sam bio svega nekoliko koraka od vrata svog stana, osetih jak bol u glavi i gotovo se onesvestih. Kada sam se malo pribrao, ispred sebe sam video devojku mog brata koja je upravo izlazila iz stana. Iza mene nije bilo nikoga. Srećom sam smrdeo na alkohol pa sam izbegao nepotrebna pitanja. Šta se desilo sa pri-

kazom, nikada se nisam upitao, mada sam priču ispričao nekim prijateljima. Ali danas bih mogao da se upitam...

*

Podigao sam pogled sa limenke i video zamišljeno lice g. Granta. Umesto da mu bude lakše zbog mog priznanja koje uveliko objašnjava moj odnos prema Dž.V. on je izgledao još zabrinutiji i uplašeniji nego ranije. Kao i uvek, bio je korak ispred mene, superoran, neuhvatljiv i - usamljen. Nije delio svoje zaključke sa mnom, bilo zato što sam za njega bio osumnjičeni, bilo zato što je znao da ja sam moram da dođem do istine i tako omogućim da krajnji rezultat na bude puko rezrešenje zagonetke već i obnavljanje porušenih mostova u mojoj glavi. Znao sam da mi vreme ističe i da islednik neće još dugo moći da se "igra" sa mnom.

Na žalost, činjenica da me islednik posmatra kao psihijatrijski slučaj bila je sve prisutnija u vazduhu. Bez obzira na njegov lični odnos prema meni, on, kao funkcija, je morao da se kreće srednjom strujom koja podrazumeva da ljudi obično ne sanjaju dok hodaju. Svaka radnja ima svoje mesto: ruča se u trpezarijama, hoda se po ulicama, i sanja se u krevetu. I bez obzira koliko ja bio daleko od takvog stava, morao sam da prihvatim činjenicu da je on deo sistema koji nisam voleo i u koji se nisam uklapao. Povremena naklonost koju je pokazivao nije mi davala pogrešnu sliku o njemu: njegova tolerancija ne može da utiče na njegov posao. Uprkos svemu tome, on mi se na neki način sviđao jer je dozvoljavao da iza lica strogog policajca izviri ponekad nežno lice deteta koje je isto tako bio. Zbog njegovih priča, nisam ga smatrao običnim šrafom u mašini. Nisam čak mogao ni reći: "Čovek samo radi svoj posao", jer sam imao osećaj da bi neko drugi na njegovom mestu vrlo brzo okončao ovaj razgovor i nastavio ga na sasvom drugačiji način.

Ono što sam ja osećao kao korektan tretman, proizlazilo je iz jednog posebnog odnosa koji je uspostavljen ubrzo nakon optužbi kojima sam bio zasut na početku. Uspeo sam da svoj položaj učvrstim na pozicijama bitne figure u čitavoj priči, što je unekoliko bolje nego pozožaj osumnjičenog. Nisam za svog sagovornika bio ni prosta žrtva halucinacija. Pre me je

smatrao za jedinog koji bi mogao da osvetli delove mozaika koji nedostaju. Zbog te činjenice sam mogao ostati relativno miran, čak i posle priznanja šta sam osećao prema Dž.V. Iako sam, možda, povećao islednikove sumnje u moju nevinost, i dalje sam igrao svoju ulogu onog koji dobro saraduje.

“Da,” nastavi islednik moje misli,“u ovom sasvim jedinstvenom slučaju nemamo ni optuženog ni žrtvu, ni policiju ni javnost, Dakle, baš ništa što bi slučaj činilo težim nego što jeste. A težak je, veoma težak. Devojka je nestala, jedini koji be nešto mogao da kaže ničega se ne seća osim svojih snova, policajac koji istražuje slučaj ne zna na koju stranu da se okrene... Sve je to teško, tako teško.”

Mahao je rukom kao da je hteo da prekine tok događaja, pokretom koji je ličio na pokret besnog čoveka koji pokušava da promeni stvari tako što ruši sve sa stola. Ali njegove brige nisu bile iz materijalnog sveta i nisu se mogle promeniti izmenom rasporeda stvari oko njega. Mahao je rukom kroz vazduh, želeći da ukloni dim oko svoje glave i usput sve ono što je stajalo na putu ka rezrešenju zagonetke. Istog trenutka me je vratio na parkiralište, gde sam poslednji put video takav pokret:

“Bilo je to posle mog povratka iz Sohoa. Tumarao sam po P2 overavajući samo stanice na koje sam slučajno naletao. Misao da bih najradije bio negde drugde nije me više opsedala, s obzirom da sam primetio da mogu da odem kad god poželim. Malo me je, mogam priznati, iznenadila ta nova opuštenost na poslu. U glavo mi je odzvanjala rečenica iz omiljenog filma moje ćerke: “In every job that must be done,there is an element of fun.” Činilo mi se da sam pronašao formulu da mi ne bude toliko teško na poslu, i da mi vreme brže prolazi. Ne, nisam bio ushićen time ali sam samo mislio da sam te noći više putovao nego poslednjih tri godine. A onda sam se setio zloslutne face sa broda i bilo kakvog dobrog raspoloženja nestade.

Odjednom, iza jednog stuba proviri neka ruka u brzom pokretu. Bio sam udaljen oko dvadeset metara odatle ali sam sa sigurnošću mogao reći da je to bila ruka neke devojke. Požurio sam tamo, idući u polukrugu kako ne bih nikoga uplašio, a i na vreme video o čemu se radi. Za tih tridesetak sekundi, ruka

promače u istom pokretu još nekoliko puta, a ja sam se čudio kako ne mogu da vidim ništa drugo osim te ruke iako svakim korakom menjam ugao iz koga posmatram taj stub. Igra potraja još nekoliko sekundi, kada se konačno nađoh kod stuba. Ruka se opet pojavi i ja je zgrabih gotovo uplašen da će mi pobeći. Tada izgubih dah: Predamnom je stajala potpuno gola devojkica, plave kose, zelenih očiju, lepih crta lica i tela. Izgledalo je kao da me nije videla, ali je bila vidno uzbuđena i pokušavala je da mi se otme iz ruku. Kao da je terala neke nevidljive bauke od sebe. Drhtala je čitavim telom i ja sam pustio njenu ruku da bih skinuo jaknu. Ona je i dalje mlatarala rukama, ne primećujući me. Nekakvo svetlo joj je kružilo po telu, ali tada nisam mogao da vidim odakle to svetlo dolazi. Polako je usporavala, što je verovatno bila posledica umora. "Hej!" rekao sam joj i ostao bez odgovora. Njeno lice, kosa a naročito njene oči su mi bili veoma poznati ali nisam mogao da se setim odakle. "Hej!" ponovih i pokušah da joj stavom jaknu na ramena. Na to ona spusti teške ruke. I dalje je drhtala. Mahnuo sam joj rukom ispred očiju i u tom trenutku ona počeo da vrišti, moleći: "Ne, nemoj više! Nemoj, molim te!" Čak mi je i glas bio poznat. Njeno telo je izgledalo kao da se predalo, a ono malo odbrane nije dolazilo od razumnog bića već su to bile nagonske radnje. Kakvo li je čudovište videla, šta li je tako strašno doživela, koga li je molila da joj to više ne čini i šta? Prođe me neka jeza, jer "to" mora da je bilo strašno kada su rezultati ovakvi.

Kada sam je dotakao po ramenu, otvorila je svoje uplašene oči i tiho rekla: "Nemoj, ne opet." Pitao sam se da li me upšte vidi, jer je izgledalo kao da razgovara sa onim ko ju je doveo u takvo stanje."

"Hej" šapnuo sam joj, "sve je u redu. Ja sam iz obezbeđenja."

Tada me je pogledala, kao da se tek probudila iz nekog teškog sna i gotovo sa nevericom ispitivala je moje lice, kosu, odelo, što očima što rukama. I ja sam pažljivo posmatrao to lice i činilo mi se da negde ispod te napetosti, ispod tih podočnjaka i naduvenosti od plača, vidim nešto poznato, nešto drago. Imao sam utisak jutra, buđenja iz prošlosti ali nikako nisam mogao da povežem o čemu se radi. Gotovo da sam pao u iskušenje da pol-

jubim te napaćene oči , da prođem rukom kroz njenu kosu, da je zaglim čvrsto kao znak da sam je konačno našao i više je neću ostavljati. Ali, brzo sam se pribrao i shvatio da bi to bilo neumesno i da je to ono što joj je sada najmanje potrebno od nekog stranca.

“Oh, izvini,“ rekla je tada, “mislila sam da je neko drugi.”

Gledala je oko sebe pogledom koji je govorio da ne zna gde je. I kao da je tražila nekoga ili nešto što ne bi baš volela da nađe.

“Jesi li siguran da je otišao?“ pitala je, osvrćući se oko sebe.

“Nema nikoga osim nas” rekoh. “Ko je taj koga se toliko plašiš? I šta radiš ovde, u ovo doba dana i bez odeće?” Pitanja su sama navirala.

Ona tada prvi put shvati da je gola pred strancem, pa se postide i sklopi jaknu preko drhtavog tela. Dirnula me je njena krhkost i nesreća koja mora da ju je zadesila i dovela ovamo. Razmišljao sam gde da je odvedem, koga da zovem da joj pomogne, da li je umesno da zovem policiju. Tada ona progovori:

PRIČA PLAVE DEVOJKE

“On uvek sve radi protiv moje volje. Kao da sam ja igračka. Napravio je kurvu od mene. Vešticu. Ovisnicu o njegovim prohtevima. Počela sam da čeznem da njega zadovoljim. A on tako strašno preteruje. I u nagradama i u kaznama. Njemu je hrana tuđi bol isto kao i tuđe zadovoljstvo. Samo što ponekad ne znam da li je gore biti kažnjen ili nagrađen. On sve podređuje sopstvenom zadovoljstvu i meni jedino preostaje da uživam u njegovoj sreći. On nije moj muž, on nije ničiji. On pripada samo zidovima koje nosi svuda sa sobom. On nagoni zavedene da zajedno s njim udaraju glavom u te zidove.

Nisam imala dovoljno snage da ga učinim svojim. Čini mi se da moja ljubav nije bila dovoljno jaka da ga osvoji. Prijatelji su mi govorili da ga se klonim, da on nije za mene, ali ja nisam mogla da odolim. Glupača. Izgledao mi je kao najveća tajna a sada je moj pakao.

Sreli smo se kod nekih zajedničkih prijatelja, od kojih su većina bili čudaci. Ali on je bio nešto posebno. Bar za mene. Njegovo odelo, frizura i ponašanje su govorili da je ekscentričan, ali i pedantan, samouveren i pomalo arogantan. Nisam ni malo razmišljala da li ću da mu se približim ili ne, i već sam posle nekoliko minuta bila u njegovom krilu. Ja to nikada ranije nisam radila, ali s njim je, od tog trenutka pa sve do sada, sve bilo drugačije. Od tada sam postala njegova igračka.

Spavala sam s njim isto veče. Bilo je - drugačije... Ja tada nisam mnogo znala, a osetila sam da će me on svemu naučiti. I jeste, samo što je to sve podrazumevalo mnoge stvari koje nikada u životu nisam pomislila da ću raditi, ne samo što se seksa tiče.

Počelo je već sutradan. Sedela sam kod kuće i čekala da me nazove. Nekakva čudna groznica je počela da me trese, i padale su mi na pamet najrazličitije gluposti kao opravdanja zašto me ne zove. Njegov telefon je stalno bio zauzet, osim jednom, kada se niko nije javio. To je tako trajalo danima. Ja sam postajala sve očajnija. Nisam mogla da jedem, stalno sam plakala, nisam mogla da pričam ni sa kim. Dobijala sam povremene napade besa, lomila sve što mi je došlo pod ruku, svedala se sa roditeljima koji nisu znali šta da rade sa mnom. A onda sam, odjednom, odlučila da više ne mislim na njega, da počnem da se vraćam u normalan život. Opet sam iznenadila sve koji su pratili moje izlive besa. I samu sebe. Osećala sam se kao da nešto rukovodi sa mnom i, jedan po jedan, isključuje i uključuje neke prekidače. Ali sam se osećala mnogo bolje. I posle sedam dana od našeg susreta, probudila sam se u dobrom raspoloženju i krenula da malo prošetam gradom. Valjda prvi čovek koga sam videla je bio ON. Smeškao se nekako podmuklo, ali je i dalje imao isti onaj šarm koji me je onda zaveo. I kao da se ništa nije dogodilo, poljubio me je, uveo u svoja kola, i vozio me gradom gotovo celo prepodne. Htela sam da umrem od

sreće. Vidili smo ljubav kod njega u njegovoj kući, jeli špagete... On je mnogo pio, ali se to nije videlo u njegovom ponašanju. Govorio je da je za njega alkohol kao voda - čista potreba, nikako zadovoljstvo. Bio je pomalo grub u konverzaciji, menjao je raspoloženja, čak je i prilikom seksa ispitivao granice do kojih mogu da podnesem bol. Ali, sve mi je prijalo. Samo sam htela da budem s njim, bez obzira na cenu.

A cena je svakim danom bivala sve veća. On je nestajao na nekoliko dana, da bi se pojavio sa novim pričama i štosevima spremljenim da me zavedu. I ma koliko bila ljuta na njega, uvek sam mu opraštala, jer je jedina moja želja bila da bude tu. Polako sam se preselila u njegovu kuću pored reke. Vodio me je po najcrnijim kafanama, gde se on družio sa nekim veoma mračnim tipovima, pio, drogirao se i odlazio, u sred večeri, sa nekim drugim ženama. Njegovi nazovi prijatelji, nisu sa mnom razgovarali, da li iz straha ili zbog nečeg drugog, ne znam. Nije mi vredelo što pokušavam da ostvarim neke kontakte. Stalno sam naletala na čutanje. Onda sam se vraćala kod roditelja, da pokušam da prebrodim njegov nestanak, ali bi se on, čim bi se osećala malo bolje, pojavio i odvuкао me nazad svojoj kući, koju je on smatrao našom.

Često se vraćao u moj život sa modricama, posekotinama, jednom čak i ranjen u nogu. Nije hteo o tome da priča, stalno me opominjući da me se to ne tiče. Stalno je bio pun love, pa se i to nekako uklapalo u kompletnu sliku. Mislila sam da je neki kriminalac, ali on nije pričao i ponašao se onako kako sam ja očekivala da bi se kriminalac ponašao. Bar ne običan kriminalac. Svoje odelo, najčešće crno, smatrao je uniformom, i nije sebi dozvoljavao da izađe iz kuće, makar na pet minuta, a da nije besprekorno doteran. Više se nije viđao sa onim ljudima sa žurke na kojoj smo se sreli, a ljudi iz tih bircuza u koje smo išli uopšte nisu ličili na njega. Upoznao me je i sa nekom ekipom kockara, i sa njima smo izlazili u neke kockarnice gde sam videla jedan svet za koji nisam mogla da pretpostavim da postoji. Velika većina njegovih "prijatelja" je nosila pištolje, kao da je to bio neki običaj u tom krugu. On se nije kockao, mada sam ga videla nekoliko puta kako daje pare kockarima. Nisam to razumela, a i plašila sam se da pitam. U to

vreme sam počela da pijem i, ponekad, popušila džoint ili progutala neku tabletu. Osetila sam kako se menjam, kako se jednom za uvek udaljavam od svog pravog ja i nestajem u polumraku tih bircuza, kockarnica, sumnjivih noćnih klubova i njegove kuće, u kojoj nikada nije bilo dovoljno svetlosti. Jednom, kada se vratio posle nestanka od deset dana, bio je užasno grub prema meni, nazivao me raznim imenima, čak me i udario. To veče me je odvuкао u jedan noćni klub i sve vreme pokušavao da me “smuva” sa jednim njegovim poznanikom. Taj dečko je bio sladak, ali je imao nešto zlo u očima. Bio je to prvi čovek iz tog društva sa kojim sam pričala. Oblačio se veoma elegantno, samo što je imao kicoški mnogo zlata na rukama i vratu. Bio je kockar, a kako ću kasnije videti, i jedan od najvećih makroa u gradu. I kada je moj ljubavnik opet tajanstveno nestao, taj dečko je počeo da me zove telefonom, da me nagovara da se vidimo, da se “malo kresnemo ponekad” kako je govorio. Bila sam iznenađena tom promenom u ponašanju barem jednog od njegovih prijatelja, ali istovremeno i zaintrigirana svim tim novim detaljima. Moje misli su bile usmerene ka tome da saznam čime se to moj ljubavnik bavi, i ovo novo poznanstvo mi je pružalo idealnu priliku za to. Pogotovu što je kicoš stalno pričao o mom dečku sve najgore, u fazonu “on je lud, pusti njega,” ili “on tebe ne voli, on samo voli da se igra sa ljudima”. I tako sam ja pristala da se vidim s njim. On je znao sa ženama, bio je vrlo elokventan, ljubazan i pun razumevanja. Onako sluđena, kakva sam bila, nisam mogla a da ne upadnem u zamku: vrlo brzo sam se našla s njim u krevetu. Nesposobna da normalno rasuđujem, to sam smatrala svojevrstnom osvetom prema onome što mi je moj ljubavnik radio. Nisam u tome uživala dok je trajalo, ali sam se sutradan osećala obnovljena, puna vere u sebe. Konačno sam uradila nešto protiv njega. Bila sam jaka. On se tog dana iznenada pojavi na vratima mog roditeljskog doma i na silu me izvuče iz kuće. Kao da je već znao šta se desilo, kinjo me je i zlostavljao, psihički i fizički, ceo taj dan. Nije ostavljao modrice, ako znaš na šta mislim. Ali, bez obzira na bol, bila sam srećna što je tu, pored mene. Osećala sam se zaštićenom, ne shvatajući da je jedina opasnost po mene upravo On.

Pošto sam shvatila da će On odmah doći čim ja kažem da sam dovoljno snažna da nešto uradim sama, na svoju ruku, počela sam, s vremena na vreme da upotrebljavam taj kliše, da spavam sa ponekim od njegovih poznanika, ili sa ljudima sa kojima me je upoznavao “kicoš“ (kasnije sam saznala da je to naplaćivao) ili da se vratim kod mame i tate, ili da otputujem na par dana bilo gde. On bi me odmah pronalazio, i svetio bi mi se na sve užasniji i morbidniji način. Konačno, došlo je do toga da sam se ja pitala da li je biti s njim toliko vredno da moram da izdržim sva njegova maltretiranja, pa sam se povukla i jednostavno ga čekala, kod njega u stanu, pa kad dođe-dođe. U to vreme sam se još uvek viđala sa svojim starim društvom, ali su se svi čudili šta se sa mnom dešava, kako se iz dana u dan menjam i postajem zla. I posle nekoliko zaista zlih stvari koje sam uradila svojim najboljim drugaricama, one su počela da me izbegavaju. Ostala sam sama. Čekala sam ga da dođe, ali se on vraćao samo onda kada mene živci već izdali, i kada sam bila spremna da napravim neku glupost. Onda bi me on maltretirao još više, uživajući u mojoj nesreći.

To je tako trajalo mesecima. Alkohol mi je postao jedini prijatelj. Njegova kuća je bila opremljena najmodernijim urđajima, televizorima, audio opremom, kamerama, nekim čudnim telefonima, radio stanicama, ukratko, svim mogućim spravama koje su mogle da se nabave danas. Sve je bilo na dugme. On je čak imao i radionicu u kojoj je pravio neke mašine meni nepoznate namene. Ali meni sva ta skalamerija nije značila ništa. Kuća mi je bila hladna i jedina sprava koju sam koristila bio je telefon. Pričala sam sa mnogim ljudima o najbezveznijim stvarima, samo da nekako utrošim vreme. Sve vreme sam hodala gola po kući i to je bilo moje malo tajno zadovoljstvo. Bar sam ja mislila da je tajno. Kasnije sam saznala da su kamere skrivene po sobama snimale svaki moj pokret. Čak i one trenutke kada bi me on pozvao telefonom i nagovarao da onanišemo zajedno. Te snimke je, kasnije, bez stida pokazivao svima, kao da sam je parče zanimljivog nameštaja. Ali kada mi je napomenuo, prilikom jednog od kratkotrajnih poseta svojoj kući, da me sve vreme snima, obuzeo me je očaj. Nisam imala gde da idem, a bojala sam se da odem da šetam, zbog blizine

reke. Misao o samoubistvu se nekoliko puta pojavila u mojoj glavi, ali sam ipak čvrsto odlučila da se protiv toga borim. A on, kao da je osetio taj poslednji otpor u meni, počeo je da dolazi sve češće i da biva sve grozniji prema meni. Sistem koji je sada upotrebljavao se sastojao u rečima, koje je vrlo dobro znao da izabere da bi me što više povredio i uništio moje samopouzdanje. Ne moram ni da napominjem da je u tome uspeo. Vrlo brzo sam postala sabi vredna koliko i parče neke stare krpe. Put ka samoubistvu je bio otvoren.

Onda sam pokušala. Jednog jutra, kada nisam mogla da podnesem još jedan dan, progutala sam gomilu nekih pilula za smirenje, sklupčala se u krevetu i zaspala. Nije me bilo strah, i gotovo da nisam uopšte pomislila na sve ljude koje sam volela i koji su mene još uvek voleli. Probudila sam se u bolnici. Moj brižni ljubavnik je bio pored mene. Rekao je da sam bila u komi nekoliko dana i da se on uplašio da ću ga napustiti. Htedoh da mu kažem da me je on naterao na ovo ali sam bila nekako srećna zbog njegovih reči, iza kojih se nazirala neka nežnost, možda čak i ljubav. Mama i tata su zahtevali da dođem kod njih ali sam ja odlučila da ostanem sa svojim voljenim. Kakva greška! Iza njegove brižnosti krila se još jedna svirepa igra. Počeo je da mi otkriva, kao slučajno, mesta gde je držao oružje, neke pilule protiv bolova koje je on koristi kada bi se, izranjavan, vratio kući, žileta je bilo na svakom koraku a kupio je, kao slučajno, i šporet na plin. Zatim je sa zanosom satima pričao o samoubistvu, nabrajajući sve što bi moglo da ide u korist istog, kao i poznate ličnosti koje su se ubile, sve zajedno sa detaljnim opisom svakog samoubistva pojedinačno.

Ali ja, i pored tog svog neuspelog pokušaja, nisam bila samoubilački tip. Shvativši ubrzo po povratku kakva me sudbina ovde čeka, počela sam da kujem plan kako da pobeegnem. Trebalo je to da bude kompletno bekstvo, od svega. Samo sam se jedne noći probudila, izašla iz kuće i otišla niz ulicu, što dalje od reke. Kada sam se umorila, prilegla sam na klupu u parku i zaspala. Sanjala sam kako me je našao i kako pokušava da me davi. I kada sam se probudila, našla sam se ovde, s tobom.”

Počela da hoda oko stuba, klizeći rukom po betonu. Koraci su joj bili spori i graciozni, pomalo teatralni. Ja sam stajao po strani, zbunjen ali i zainteresovan za njenu priču.

Zatim smo krenuli prema TD liftu i njoj je jakna nekoliko puta spala sa ramena pa sam odlučio da je tamo više ni ne stavljam. Ona više nije drhtala i činilo se da joj nije mnogo bitno što sam tu. Rečenice su izlazile same, i taj solilokvijum me na neki način hipnotisao, tako da nisam ni pomišljao više da zovem pomoć.

U tom trenutku je počela da pljeska rukama po stomaku i nogama. Neopisivi ritmovi ispuniše parkiralište. Prišao sam joj i lagano je uhvatio za ruke:

“Prestani,“ rekao sam, “povredićeš se.“

“Ali on to voli,“ rekla je. “On vidi moje telo kao instrument na kome se sasvim lako svira. Za njega sam ja samo stvar, igračka.”

Začutala je. Tišina se uvuče u naše pore, kao da name-rava da tamo zauvek ostane. Nisu se čuli ni veliki ventilatori. Njen pogled je lutao mojim licem i kada je došao do mojih očiju, ona reče:

“Ja tebe znam, ali to što ja znam, nisi ti.”

“Nisi mi rekla čime se on bavi.” Rekao sam to ne očekujući zaista odgovor. Jasno mi je bilo da mu je osnovni posao mučenje ljudi.

“Htela sam da te poštedim toga. Kicoš mi je samo nagovestio gde bih mogla da nađem odgovor na to pitanje. Trebalo je samo da se slože neke stvari, pa da uopšte dođem do šanse da to saznam. ON, moj ljubavnik, je i nosio ključ od svoje radionice oko vrata. U radionici je postojao sef koji se ot-ključavao šifrom, a u tom sefu se nalazio odgovor na pitanje čime se On bavi. Šifru za sef je samo on znao, ali, kako je bio opsednut brojevima, to je mogao biti neki dobro poznat broj iz njegovog života. Trebalo je da sačekam da se napije, da mi skinem ključ, i da pokušam da nađem šifru za sef. Jedne noći je došao pijan i izubijan i ja sam mu pomogla da se smesti u krevet. Bio je u dubokom snu kada sam mu skinula lanac s ključem sa vrata. Spustila sam se dole do radionice, ušla unutra i stala pred sef. Počela sam da okrećem brojčanik, prisećajući se svih

njegovih važnijih brojeva, ali bez uspeha. Potražila sam okolo, u nadi da ću pronaći neku belešku, ali ničega nije bilo. Ponovo sam prišla sefu, i samo što sam dodirnula brojčanik nalik na onaj na digitalnom telefonu, začula sam njegov glas iza leđa:

“6.”

Sleđena od straha, nisam mogla da se okrenem. Verovatno je imao neki alarm u ovoj sobi, koji sam ja aktivirala.

“6,” ponovio je.

Sada sam ga razumela i pritisnula sam “6” na brojčanicu.

“27,” nastavio je.

I to sam pritisnula.

“I 7.” završi On, i ja drhtavom rukom pritisnuh taj poslednji broj.

Ali samo trenutak pre nego što ću podići ručku i otvoriti vrata sefa, prošlo mi je kroz glavu da je strašno pogrešno to što radim, i da bi trebalo da prekinem. Prolazili su mi pred očima svi detalji iz naše veze, sve što sam volela i mrzela, što sam bila i što sam postala. Znala sam da neke tajne moraju ostati tajne, inače mogu postati zemljotresi, bombe i gromovi. Nisam htela da se okrenem i vidim njegov izraz lica. U poslednjem trenutku sam pustila ručku i zavrtela brojčanik. Sef se zaključa. Ustala sam i pognute glave prošla pored njega. On je disao duboko i kroz nos, što je značilo da obuzdava svoj bes.”

Učini mi se da ću se probuditi i oči počeše da mi se zatvaraju. Ta divna olupina me je hipnotisala. Hteo sam da je pitam gde je to naučila, zašto to radi, ali nisam imao moć govora, razum mi je bio daleko, plutao sam po površini njenog prisustva, pučini bez obala, bez brodova, bez života. Hteo sam da mi još priča, o njemu, o sebi, o svetu iz koga je došla, o svetu koji je želela za sebe. @eleo sam da zaustavim vreme i da se međusobno spašavamo od ovog čudnog i opasnog popodneva, od Mađioničara, Jaguara, sumanutih ljubavnika, svega što bi moglo stajati na putu našoj samoći. Hteo sam da je zaštitim, a ujedno sam se plašio da ostanem sam. Hteo sam da je zadržim, da je za trenutak otrgnem od njene sudbine svojim stiskom, ali nisam imao snage.

Osećao sam da moje reči neće ništa promeniti. Znao sam za trenutak i odakle poznajem te ruke, telo, kosu, oči. Znao sam za trenutak ko je ona i gde smo se spojili jednom davno i u kakvoj tami smo se osvetljavali i kako smo bili spretni u osmišljavanju kretnji, položaja...

Osećao sam kako mi njene ruke izmiču ali nisam mogao da pitam gde će, zašto me ostavlja, zašto se vraća onome koji je progoni i kome je samo za tren pobjegla.

Voleo sam tada te nesrećne obrise koji su se tako brzo udaljavali iako sam još uvek imao njene ruke u svojim. Ta iznenadna i iskrena osećanja zamrznuše sliku i nas dvoje smo se gledali kao dva ljubavnika spojena posle mnogo godina samoće i čežnje. Učini mi se kao da plešemo u tim vremenskom i prostornom vakuumu, kao da lebdimo i toj bestežinskoj komori koja je bila naš jedini zajednički svet.

Ubrzo, više nisam osećao njene ruke u svojim rukama i u trenutku kada sam uspeo da otvorim oči, nje više nije bilo. Samo prazna, žuta, neugledna garaža u kojoj nije bilo vidljivih znakova proticanja vremena.

Osvrtao sam se oko sebe ne bih li je ponovo video, ali bez uspeha. Misli su mi se mešale u glavi dok sam pokušavao da se setim sa kim sam je to povezao u trenutku dok je nestajala. I kao i većina sećanja, ona je polako počela da nestaje iz moje svesti, nedozvoljavajući mi da nađem onaj ključ koji bi sasvim lako sastavio čitavu sliku.

Stajao sam u praznom prostoru mrzeći svoj ponovni poraz, i onoga koji mi ga je naneo i garažu. Gotovo da sam odlučio da izađem odatle i odem kući i tako prekinem ovo mučenje. Ali vrlo brzo posle toga..."

*

Sećam se prvog susreta s tobom, draga moja šizofrenijo. Bila je noć i ja sam ležao u krevetu i čekao da snovi dođu i prekriju me svojim šarenim svetom. Mogao sam imati sedam ili osam godina.

Širom otvorenih očiju, preživljavao sam svoju prvu nesanicu. Neko slabašno svetlo se provlačilo kroz zelene roletne i osvetljavalo veliku spavaću sobu mojih roditelja, u kojoj smo i

mi deca, u nedostatku prostora, spavali, čak najčešće u velikom, bračnom krevetu. Voleo sam sve u toj sobi. I ljudi i stvari su bili deo mog predivnog sveta. Najčešće obasjani raznim nijansama zelene svetlosti, ti oblici su izazivali u menu osećaj sigurnosti, osećaj pripadnosti i sve one osećaje koje samo dete može imati za svoje najbliže.

A onda je počelo. Prvo sam osetio nervozu u prstima noge i to je počelo da se kreće uz stopala a zatim i uz noge. Bila je to nekakva nelagodnost, slična onoj posle utruća noge, kada noga još nije sasvim upotrebljiva. Kako se peo ka stomaku, osećaj je postajao sve nepodnošljiviji. Počeo sam da se okrećem po krevetu i da mrzim tu postelju zbog neudobnosti. U trenutku kada je osećaj stigao do glave i nastanio se u mozgu, mrzeo sam celu sobu i sve što je bilo u njoj. Onaj pređašnji ja je još bio tu ali je samo mogao nemoćno da prati pojavu mržnje i gađenja koji su navirali. Počeo sam da udaram oko sebe i da vičem nešto nerazumljivo. Otac, majka i brat su se probudili i počeli da me smiruju. Mislili su da sam nešto ružno sanjao a ja sam ustvari baš tada doživljavao nešto ružno, nešto što je njihovo prisustvo činilo milion puta gorim. Nisam mogao da gledam njihova lica, soba mi je bila odvratna i dok su se oni upirali da me uteše rečima da je to bio samo san, ja sam pokušavao da zaspim i pobegnem od njihove odvratnosti. Vrlo brzo sam u tome i uspeo.

Jedan od osnovnih zaključaka koji se ovde nameće jeste da kod šizofreničara iste stvari mogu da izazovu potpuno različita osećanja. Iste stvari mogu se istovremeno najnežnije voleti i najsvirepije mrzeti. Ono što je zanimljivo, jeste sposobnost šizofreničara da potpuno razume fizičko stanje stvari i da, bez predhodnog iskustva, tačno zna da li je fizički spreman da povredi i uništi predmet svoje mržnje. Isto tako je uočena sposobnost manipulacije slabijim ličnostima, i to gotovo uvek bezobzirno, bez imalo stida. Hoću da kažem da je onaj koji uspe da kontroliše svoju bolest može postati opasan za okolinu.

*

Pogledao sam islednika i sreo njegov pogled. Zurio je u mene bez teksta i poluotvorenih usta. Pomislio sam kako nije

lepo što čoveka dovodim u situaciju da ne zna šta da kaže. On dotaknu rukom čelo, zatim prevuče prstima duž nosa, a onda ustade, zakorači pa stade, kao da čeka misao da se formira. A onda, očigledno nezadovoljan njome, protrese glavu i reče prvo što mu pade na pamet:

“Znači, ne znaš o kome se radi.”

“Ne.”

“A poznata ti je?”

“Da.”

“Da li se sećaš kako je izgledala?”

“Ne.”

“Imaš li neki osećaj u vezi s njom?”

“Da.”

“Možeš li da mi kažeš nešto u vezi s tim?”

“Ne.”

“?”

“Da. “

“Cigaretu?”

“Ako mora.”

(Pitanja često ne znače ništa. Mnogo češće nego odgovori.)

Islednik nervozno poče da kopa po fiokama svog stola, tražeći nešto. Znao je da ne može da me natera da pričam o svojim osećanjima, i da to i onako nema svrhe. Zato mu je bilo veoma bitno da počne da radi nešto drugo, kako bi sebi skrenuo tok misli.

“Ah, konačno,” povika, “ovo sam tražio celo jutro.”

On izvadi odnekud prelepu bisernu školjku koja ga je, verovatno, podsećala na nekoga. Kada sam ja ugledao tu školjku odmah mi je pozlilo i zamalo da povratim. Nekim čudnim mehanizmom, nekom sasvim nelogičnom asocijacijom, sa pojavom te školjke nešto se desilo u mojoj glavi i odjednom mi je postalo jasno ko je bila ta plava devojkica sa parkinga. Teško sam disao, istina je htela napolje ali sam se suzdržavao i polako smirio.

Neke istine moraju ostati sahranjene duboko u nama, kako njihova snaga ne bi uništila ono malo zdravog razuma što

ga imamo. Razorna dejstva reči mogu dovesti do lančane reakcije i niza neželjenih događaja koje ne bismo mogli da kontrolišemo. O kako je to ponekad potrebno!

Ugrizau sam se za jezik. Simboličan bol, kao najjednostavniji oblik potiskivanja, potpuno me opusti. Prečutao sam isledniku da je devojka sa parkinga bila moja žena, ali onakva kakva bi bila u nekoj drugačijoj, sasvim sumanutoj stvarnosti. Onakva, u stvari, kakva bi bila da je se dokopao neko sasvim drugačiji od mene, neko veoma grub i sklon najrazličitijim igrama sa ljudima. Razlika između moje žene i devojke sa parkinga bila je samo u tretmanu poslednjih nekoliko godina. Takva bi verovatno Ana bila da su našu ljubav zamenili posesivnost, sebičnost i izvitoperena čežnja za ljubavlju. Takva bi bila da se umesto Sonje u njenom životu pojavila bolest zavisnosti.

Bilo mi je žao devojke sa parkinga. Osećao sam neopisivu mržnju prema onome koji ju je takvom napravio. Mogao sam i da zamislim tog monstruma, svu nesreću koja ga je pritisakala, svu snagu njegove želje za osvetom, ali nisam mogao da verujem da jedno biće kao što je Ana može toliko da se udalji od svoje prave prirode, odnosno da tu svoju prirodu brutalno uništi. Prva misao koju sam imao kada sam upoznao Ana bila je da je treba voleti iz sve snage, i želeo sam joj to iz sveg srca, jer isprva nisam sebe video u toj ulozi. Tek posle, opijen njenom iskrenom ljubavlju, ja sam počeo da joj uzvraćam, onoliko koliko sam mogao. I kao rezultat te uzajamne i iskrene ljubavi mi i imamo ovo što danas imamo a što nas je spojilo na nekim drugim nivoima. Šta bi se dogodilo s njom da joj nije bio ispunjena taj najveća i osnovna potreba, nikada nisam ni mogao ni hteo da zamislim, ali mi je jedna od mogućnosti ovim susretom u garaži bila predočena.

Osetio sam neku vrstu zadovoljstva zbog stvarnosti koja je takva kakva jeste, kakvom sam je godinama gradió. Ali taj osećaj pobede nad ostalim mogućnostima, nad ostalim ishodima koje je život mogao doneti, pomeša se sa ostalim osećanjima koja su me plavila tog jutra, pre svega zabrinutost, i ta mešavina poče da me razara kao što, jedan za drugim, talasi mora odnose naizgled čvrstu kulu od peska da bi na kraju od nje ostalo samo

tlo ravno kao ravnodušnost. I na mesto te kule, te ravnodušnosti polako je iz peska izranjao strah, jedan od osećaja koji nikada nisam uspeo da kontrolišem. Negde u podsvesti, tamo iza zavese, iza sve te magle koja se uselila u moje sećanje, stajala je neka vatra, neko svetlo čije postojanje sam osećao i, slično pećinskom čoveku koji ne razume pojavu munje, plašio ga se, i grčevito upirao da ne mislim na to, da ga pokrijem nekim lepim mislima i, makar za trenutak poverujem da mi je savest čista. Ali, nisam mogao. Pojava plave devojke u mojim sećanjima nije bila slučajna. Ona je bila tamo sa razlogom i taj razlog je bio ono što me je možda najviše navelo na pomisao da, na kraju, ja zaista imam neke veze sa nestankom Dž.V. i da ovaj razgovor koji vodim sa g. Grantom zaista vodi ka razrešenju slučaja. Počeo sam da nabrajam razna scenarija iz te noći, od kojih je prvi i najgori bio da sam ja ubio Dž.V. Ali misleći na to nisam mogao da se povežem sa nečim tako gnusnim. Nikada nisam niti imao želju niti potrebu da povredim drugo ljudsko biće. A prilike sam imao, budući da sam u mladosti često odlazio pogrešnim putevima sa pogrešnim ljudima. Taj deo mladosti, kojim se nisam ponosio, odavno sam zaboravio i napustio kao što mesec često...

Da li sam, sa druge strane, video nešto strašno, nešto što bi u mojoj glavi samo stvaralo paniku pa sam, zbog opasnosti po svoj mentalni mir, to sve potisnuo i zamenio gomilom snova? To bi, donekle, bilo podnošljivo ali i dalje ostaje da se otkrije šta se to tako ružno desilo da me je nataralo da sve zaboravim.

Počeo sam da shvatam islednikov položaj. Ja sam, dakle, bio njegova jedina spona sa stvarnošću te noći i zato me je morao pustiti da pričam bilo šta unadi da će, u jednom trenutku, videti neki mali prozor iza koga, pod nekom drugačijom svetlošću, leže činjenice koje mogu dovesti do razrešenja misterije. Islednikova naklonost nije, kako sam mislio u početku, prizilazila iz osećanja sličnosti između nas dvojice, već iz njegovog iskusnog i promišljenog vođenja razgovora u jedinom smeru u kome bi mogli da se nadju neki rezultati. On je bio policajac, na kraju krajeva, i nije to radio da bi stekao prijatelje. Učini mi se smešnim moja potreba da s njim izgradim neki od-

nos izvan stogo službenog, ali se davljenik hvata za... Za šta ono? Pazi šta pričaš.

Otpio sam dobar gutljaj koka-kole i zapalio cigaretu. Već tri sata je trajala ova glupa situacija u kojoj sam ja pokušavao da skinem sa sebe svaku sumnju da imam veze sa nestankom Dž.V. a jedino što sam uspeo da uradim bilo je da se zapetljam u paučinu sopstvenih snova čije mi je značenje, ako ga je uopšte bilo, izmicalo.

“Znaš,” rekao je islednik posle duge pauze, “ja sam se nadao da će ti te tvoje priče pomoći da se setiš pravih događaja iz te noći, i da se nekako volšebno izvučeš iz kontesta nestanka Dž.V. Ali, kako vreme prolazi, a ti pričaš nove i nove doživljaje, sve se više uplićeš u taj nestanak. Mislim da je to najočiglednije kod pojave Mađioničara. Sve vreme se provlači njegovo ime kroz svaku priču u kojoj se nešto loše dešava. On je negativac. A otkud on u tvojim snovima - niko ne zna. Slučajno sigurno nije. Ja mislim da je on zamena za stvarnog “mađioničara” odnosno onoga ko je te noći uradio nešto loše na tvom parkingu. A ko je to, tek nam ostaje da vidimo. Možda je to neki tvoj poznanik, koji je iskoristio to što mu prijatelj radi na parkingu, pa da malo obradi neku ribu. A u najgorem slučaju, to bi mogao biti ti, samo što si se toliko uplašio da si sve potisnuo i zaboravio. On se u tvojim snovima ne pojavljuje, tek se zna da je tu negde. Kao da ti tvoja sopstvena podsvest gradi savršeni alibi.”

“Ali,” povikah kao opržen, “to ne može biti istina. Ja sam ga video!” Jako me je bolelo islednikovo nepoverenje. Posle ovoga sa plavom devojkom, bio sam gotovo siguran da ja tako nešto nisam mogao da uradim.

“Video?” upita islednik, “pa zar nije on nevidljiv? Zar to nije samo glas koji si čuo nekoliko puta? Bio je malo sarkastičan.

Udahnuo sam duboko i pokušao da pređem preko g. Grantovih primedaba. Znao sam da on nije zlonameran, ali i da ga pomalo izdaje strpljenje. On, kao ni ja, nije očekivao da će se naš razgovor odužiti na celo pre podne i da ćemo zajedno biti upleteni u moje putovanje kroz nesto sasvim neočekivano, čudno a ipak zavodljivo i sasvim u skladu sa realnošću koje se nazi-

rala iza teških paravana halucinacija, snova i svega što je moja podsvest htela da osvetli. Obojica smo znali da su se paralelno sa tom nestvarnim slikama, na parkingu odvijali i neki drugačiji, stvarniji događaji koji su kao svoju kulminaciju imali nastanak ili možda i smrt jednog nevinog bića. Znali smo da, ako samo malo sačekamo, mozaik tih sanjarija može se pretvoriti u putokaz ka razrešenju čitavog slučaja. Ja sam, za sebe, mislio da islednik čeka na moju grešku i da će me pri prvoj zgodnoj prilici uhvatiti za reč i tako primorati da priznam ono za šta me, osećao sam, potajno optužuje.

Nije tu bilo nerazumevanja. I ja sam sam, za momenat, posumnjao da sam upleten u taj nestanak. Čovek je radio svoj posao i nije mi dao ni malo prostora za razmišljanje i kalkulaciju o tome šta bih a šta ne bih mogao da mu kažem. Nisam imao problema sa tim slikama koje su mi se javljale: jednostavno sam, najbrže i najbolje što sam mogao, opisivao situacije, ljude i događaje koji su mi se javljali. Bujica je ponekad bivala toliko snažna da nisam uspevao da ispričam sve detalje ali sam, bar do sada, uspevao da prikažem suštinu svog iskustva na parkingu te noći. Sa druge strane, bilo mi je sve teže da sve to držim na okupu, da gospodarim tim slikama iz paralelne stvarnosti i osećao sam kako moja mentalna energija curi kroz ta šarena okna i nestaje u svoj tom zavodljivom haosu. Bio sam sve mrzovoljniji i razdraženiji i da je umesto Granta tu bio bilo koji drugi čovek, posvađao bih se s njim pri prvoj provokaciji i time završio ovu neugodnu situaciju.

Međutim, na g. Grantovu sarkastičnu primedbu odgovorio sam sledećom odbrambenom rečenicom:

“Tek sada sam se setio da sam ga video. Kao da sam ovoga časa sišao u neki dublji novo svog sećanja, tamo gde leže mnogo zanimljivije priče. Kao da su pod ovim novim pritiskom popustili neki zidovi koji su me štitili od tih opasnih sećanja.

Ovo se desilo odmah posle nestanka plave devojke. Ja sam je tražio, ne dopuštajući mogućnost da je i ona samo san, samo halucinacija. Kako je izgledala i ono što mi je ispricala bilo je isuviše stvarno. Osvrtao sam se oko sebe, jurio od stuba do stuba u nadi da ću je ponovo ugledati i spasti je od njene zle sudbine. U jednom trenutku, kroz sam ugao oka mi je promakla

neka crna prilika. Brzo sam se osvrnuo ali tamo nicega nije bilo. Onda sam krenuo ka tom mestu. Bilo je to na P2, blizu crvenog stepeništa. Obišao sam oko crveno obojene kule i stigao na ugao parkinga, sektore 1H i 2H. To mesto je inače omiljeno lokalnim skejtbordistima, koje sam u nekoliko navrata morao da isterujem napolje. U trenutku kada sam stigao na to mesto, začulo se kotrljanje skejtborda...”

“Ha,” nastavi islednik u svom zajedljivom tonu, “nevidljivi sketbordista!”

“Ne, ne nevidljiv. Kada sam se okrenuo, VIDEO sam crnu priliku koja mi se velikom brzinom približavala. Zatvorio sam oči i ukopao se na mestu, očekujući sudar, ali sam samo čuo kako promiče tik pored mene. Otvorio sam oči i video ga kako nestaje iza jednog stuba. Opet se začuo poznati smeh.

“Ha, ha, ha, ha! Koga tražiš?” pitao me je glas iza stuba. Pojurio sam ka njemu, i spremio se da ga zgrabim ali u trenutku kada sam se našao iza tog stuba, sa sasvim drugog mesta, desetak metara odatle, došao je isti glas:

“Zar misliš da ćeš je naći ovde, posle svega što ti je ispričala?” Pošao sam prema glasu i odlučio da razgovaram s njim, kako bih znao gde je:

“Šta si joj uradio, monstrume?” povikah ljutito pa potrčah nekoliko koraka napred.

“Ništa što sama nije tražila” Glas je i dalje dolazio sa istog mesta. Bio sam mu sve bliže.

“Samo se koristiš njenom zanesenošću, manijače.” Još samo nekoliko koraka da stuba.

“Svako ima svoju duhovnu hranu.” reče onaj iza stuba pred kojim sam stajao.

“Onaj koji se hrani tuđim strahom, životinja je.” rekoh uzbuđen što ću ga konačno ščepati.

“Ali” nastavi glas sa sasvim drugog mesta, desetak metara levo od mene, “zar nismo to svi, manje ili više? Pogledaj sebe. Kako se samo *zverski* boriš da shvatiš! Koji je to instinkt koji te na to nagoni. Da li si željan pobede ili je to puki nagon za opstankom?”

Skejtbord je rolao negde iza mene. Shvatio sam da je uzaludno da jurim za njim, pa sam samo pokušavao da mu vi-

dim lice. Ali on je nekako uvek bio okrenut na pogrešnu stranu. Nestajao je iza stubova, pojavljivao se na sasvim drugom mestu i nekoliko puta mi je projurio iza leđa. Ono što je bilo čudno, jeste da nije bilo vazdušnih udara kada bi on proleteo pored mene. Samo zvuk i slika. Kao da je bio nematerijalan.

Više nisam ni pokušavao da ga uhvatim. Hteo sam da se primirim na jednom mestu i sačekam priliku da nastavim razgovor, ali ma gde ja stao on mi je bio iza leđa. Jurio je kao lud i svaki put sam se sve više i više plašio da će me udariti. Nije vredelo to što sam se sakrivao iza stubova, kanti za smeće, što sam se peo na ivičnjake; on je uvek bio tu, tik iza mene.

“Šunjaš se iza leđa, kao i svaka životinja,” rekao sam gotovo za sebe.

On me je čuo, nasmejao se svojim ludačkim smehom i rekao:

“Samo pokušavam da te zaštitim. Nemoj misliti da si ovde stigao slučajno i da ti se sve ovo događa bez razloga. Ovo je sve proizašlo iz tvoje glave i ti si jedini krivac za sve što se desi.”

“Znači da si i ti samo san,” povikah. Neka čudna nada je počela da me obuzima.

“To tek ostaje na tebi da proveriš. Samo da znaš da nije sve tako jednostavno kao što se tebi čini. Ti i dalje tražiš odgovore na pogrešnom mestu, tamo gde nema ničega. Moraš malo da se zaustaviš u svojoj samouverenosti i dopustiš mogućnost da nije baš sve onako idealno kako si ti mislio poslednjih nekoliko godina. Jer, vidiš, mene je neko pozvao ovde. Nekome sam bio potreban i sada je kasno za bilo kakvu promenu planova. Ja moram da završim ono zbog čega sam došao. To je jednostavno tako.”

“A zbog čega si došao? Da me mučiš? Da me isprovociraš da uradim neku glupost? Da...?”

“Može se i tako reći. Mada opet pridaješ sebi suviše važnosti. Ti si, u stvari, opsednut sobom i sopstvenom besprekornošću, osobinom koja me je uvek najviše nervirala kod...”

On zastade za čas, kao da okleva da izgovori sledeću reč.

“Reci, kod...?” pokušah da mu pomognem, zaintrigiran njegovom pričom. Da li je to značilo da se mi poznamo od ranije?

“...ljudi.” završi on. “Šta je, mislio si da ću nešto drugo da kažem? Tvoj ego zaista nema granica.”

“A šta je sa tvojim egom, životinjo?” upitao sam ga.

“A on je dobro, hvala na pitanju,” reče i poče ponovo da se smeje.

Sada je pravio krugove oko mene. U glavi je počelo da mi se vrti, što zbog njegovih reči, što zbog njegovih krugova koji su iz časa u čas bili sve manji. Strah me je polaku napuštao, ali je na njegovo mesto dolazila potpuna zbunjenost. Ako je on bio deo mog sna, onda on ne bi mogao da me povredi. Ali kakva je onda bila njegova uloga? Šta je hteo od mene? Šta je hteo da mi kaže?

Kružio je sada tek na nekih pet-šest metara od mene. Pokušavao sam i dalje da mu vidim lice ali mi je uvek bio tek u uglu oka tako da nisam uspeo. Iako to nisam hteo, na mom licu se videla nova nada, novo samopouzdanje. To je i on primetio, ali se samo nasmejao i stao da kruži sve brže i brže. Sve više mi se vrtelo u glavi, i neki neodređen bol me je obuzimao. U stomaku mi se grčilo i odjednom sam bio sasvim slab. Mislio sam da ću se, ako me on ne sruši, sam srušiti.

Rolanje tada prestade. Okrenuo sam se oko sebe i spazio spodobu na nekih desetak metara od mene. Bio je obučen u crno, imao je bejzbol kapu natučenu do očiju, dok mu je preostali deo lica pokrivala duga kosa. I to što sam video bilo mi je odnekud poznato, ali nisam znao odakle. Stahovita drhtavica me obuze baš u trenutku kada sam spustio pogled do njegovih ruku: U levoj ruci je imao dugačak bodež, čije se sečivo presijavalo na slabom neonu. Samo sam primetio da je krenuo ka meni i tada me obuze strašna panika. Noge su mi se oduzele pa, iako sam hteo, nisam mogao da bežim. Zažmurio sam, pokrio lice rukama i čekao da se desi ono što je bilo neminovno. Tek kada su zvuci točkića bili sasvim blizu, pomislio sam da to nije stvarno, da mi on ne može ništa. Otvorio sam oči i video onaj nož na pedesetak santimetara od mojih očiju. Podigao sam ruke da se odbranim, međutim, napadač brzo spusti sečivo i, prešavši

njegovim vrhom preko mojih grudi, projuri pored mene i nestade negde u dubini garaže.

Poledao sam svoje grudi: jakna mi je bila otkopčana, isto kao i košulja, a na grudima sam, na svoje veliko iznenađenje, video dugačak ožiljak. Dodirnuo sam ga i osetio strašan bol. Tkivo je bilo neuobičajeno mekano, gotovo pihtijasto. Tada se iza mene začu poznati smeh i Mađioničar me upita:

“Da li ti voliš svoju dušu?”

Okrenuo sam se ali nisam nikoga video. Bol me je razdirao i hteo sam da vrištim ali ni to nisam mogao. Počelo je da mi se vrti u glavi i imao sam utisak kao da se okrećem velikom brzinom oko svoje ose. U jednom trenutku, kad nisam mogao više da izdržim, nešto je popustilo i ja kriknuh koliko god sam mogao i istog trenutka padoh na kolena.

Polako sam dolazio k sebi. Ustao sam, zakopčao košulju i jaknu i tada osetio strašan bes u sebi. Počeo sam da vičem: “To je moja duša!” Ali nikog nije bilo oko mene da me čuje.

G. Grant je sedeo i gledao u mene bez treptaja, kao da gleda neki strašno zanimljiv film.

“Pa,” upita, “ko je to bio? Čije lice, a? A?”

Zvučao je uspaničeno, kao da mu izmiče nešto ključno, nešto bez čega bi svaki pokušaj da se nastavi sa životom bio krajnje patetičan. To novo, meni nepoznato lice g. Granta me je iznenadilo utoliko što sam računao na njegovo strpljenje, koga više nigde nije bilo.

“Nije baš jednostavno opisati ga. Nije bio kao ona bića iz horor filmova, niti je ličio na neku od prikaza iz naučno-fantastičnih priča. Imao je u sebi nečeg ljudskog, i to me je najviše uplašilo. Kad bolje razmislim, kao da je to lice imalo i previše obeležja: U isto vreme uredno i pokriveno sjajnom crnom kosom, i zapušteno, sa sedom kosom. Oči su mu bile čas crne, plamteće, čas su to bile ugašene oči slepca. Bio je visok koliko i ja, jer sam ga, onako sleđen, gledao direktno u oči. Sve ostalo čega se setim, preliva se iz jednog u drugo, menja oblike, odlazi iz krajnosti u krajnost i ne da mi da sklopim celu sliku.

Mislim da se on zakamuflirao i onemogućio mi da shvatim o kome se radi.”

“Što nam govori samo jedno: Ti njega poznaješ!” nastavi G. Grant, pobedonosno. “Ustvari, i bez obzira što još uvek nemamo opis, čini mi se da smo veoma blizu kraju tvoje priče, a samim tim i ovog razgovora. Koliko će nam biti jasnije šta se stvarno desilo te noći, ostaje da se vidi. Slušaj, ja sad moram da te ostavim na minut, dva. Našao sam poruku na stolu, pa moram do kolege preko puta. Ti pokušaj da se setiš još nečega dok ja ne dođem.”

On zatim izađe iz kancelarije i ja ostadoh sam.

Razmišljao sam o svemu i polako se prisećao svega na šta su me ljudi iz mojih snova podsećali: stan na Zvezdari, osnovna škola, prijatelji iz najluđih dana mladosti, devojke, žene i sve drugo što sam bio ja tih godina bilo mi je sada pred očima u malim, divnim parčićima i stvaralo sliku jednog čudnog, teškog života, mog života koji se evo, posle nekoliko godina jednostavnosti i mira, opet komplikuje i pretvara u onaj, nekada tako zavodljiv, tajfun, nepredvidljiv i moćan, tajfun koji ne preza da dovede u pitanje sve, pa čak i samog sebe.

Ko sam ja bio tih zanimljivih ali teških godina, čemu sam tada stremio, koliko sam od svega toga dobio, šta je ono najvrednije što se izrodilo iz tih pokušaja, padova i retkih uspona koje sam doživeo? Jesam li to bio ovaj ja ili neko sasvim drugi, oštećen, usamljen, uplašen za svoj razum? Da li su ove poslednje godine bile plod mojih pokušaja da se isčupam sa dna očaja u kome sam se davio, ili su one puka slučajnost, tek dokaz da ne mora uvek sve biti crno? Jesam li zaslužio svu lepotu kojom sam sada okružen ili postoji neka skrivena rata koju još nisam platio? Šta, na kraju, da uradim da bih se vratio na stanje iz vremena pre te noći? Je li sav trud koji ulažem da se setim svega što se dešavalo uzaludan? Možda su svi ti snovi i vizije samo stranputica na kojoj ću se konačno izgubiti? Poslednje četiri godine mog života su bile potpuna suprotnost tom životu u celini. Ja sam to prihvatio kao nagradu za sve što sam proživeo, za sve patnje, žrtve i ponižavanja koja me nikada nisu zaobišla tokom trideset godina. I moja blizanačka priroda koja me je proganjala i vodila me od maltretiranja devojaka do

ludačke zaljubljenosti, od odustajanja od svih prijateljstava do potpune odanosti, od potpunog predavanja pojedinim stvarima do kompletnog odustajanja od svih obaveza, ta priroda koja mi nije davala mira ni prilike da se konačno negde skrasim, na kraju je pobeđena pojavom prave osobe i ljubavi. Kao da sam neki pravi ja konačno isplivao na površinu i, oslobođen krajnosti, počeo da dišem punim plućima.

Ali, otkud onda ovo? Šta mi se sada dešava? Jesu li ovo odjeci one prošlosti? Poslednji put kada sam imao posla sa policijom nisam još ni naslućivao svoj sadašnji život. Osećao sam se kao da je neka davno zaboravljena avet pronašla moj novi broj telefona i jednim pozivom mi sledila krv u žilama i zatekla me nesprenog da zaštitim sve što sam za sebe stvorio. Evo me kako drhtim pred mišlju da bi meni i mojim devojkicama moglo nesto ružno da se desi. Cela moja planeta je bila ugrožena i u meni su ovog trenutka počeli da zvone svi mogući alarmi, aktivirali su se odbrambeni mehanizmi i osećaj panike je polako rastao. Morao sam da se setim šta se događalo poslednja tri sata moje smene, jer sam znao da se tu krije ključ čitavog slučaja.

U tom je islednik ušao u kancelariju noseći nešto u plastičnoj providnoj kesi. Odmah počeo da priča:

“Desilo se nešto što će sigurno osvetliti događaje na parkingu. Kao prvo, prijavljen je nestanak belog jaguara sa tvog parkinga. Vlasnik je bio na putu, u Engleskoj, i kada se, juče, vratio, nije našao svoja kola. Tamo ih je ostavio još 18. oktobra. Nismo do sada povezali ta dva slučaja jer se nestanci automobila, naročito luksuznih, stalno događaju. A onda smo našli kola, parkirana kod Mosta Lavlja Vrata. I u kolima - vokmen. I to ne bilo koji vokmen, već onaj koji je pripadao nestaloj. I pored svih ostalih otisaka, na njemu smo našli i - tvoje.”

Gotovo likujući, izvadi iz kese žuto-crni vokmen.

“Isti kao onaj u liftu,” pomislih.

“Da,” rekoah glasno, “ja znam taj vokmen. Video sam ga u liftu tog popodneva, oko 5:15. Hteo sam da se liftom odvezem do P1 i kada sam ušao u kabinu, u uglu je stajao taj (ili takav) kasetofon. Sagnuo sam se da ga uzmem i tada video komadić okrvavljenog papira na kome je pisalo: “Probaj ovo!” Papir je

bio prikao na kasetu. Naravno, stavio sam kasetu odmah u kasetofon, slušalice na uši i sledećih desetak minuta slušao neverovatnu priču koju je pričala...”

“Ko? Ko je pričao?” nestrpljivo će islednik.

Pogledao sam ga i sam začuđen onim što sam upravo hteo da izgovorim. Osećao sam se kao na nekom neočekivanom susretu, sa osobom od koje je zavisio moj život.

“Dž. V.-Gizela.” izgovorih konačno.

“Mi nismo našli nikakvu kasetu,” reče islednik. “Da je nisi ti uzeo?”

“Ne sećam se, ali i mislim da to nema nikakve važnosti. Ja vam mogu reći, od reči do reči, šta sam ja čuo na toj kaseti. Vi samo treba da mi verujete.” Bio sam pomalo uzbuđen zbog priče koja se već odvijala u mojoj glavi.

“Da čujemo,” reče islednik sedajući na ivicu stola.

Soba u kojoj smo bili se nekako zamračila, mada sam jasno video prozore i lampu koja je stajala upaljena na stolu. Imao sam utisak kao da ronim kroz neki tunel, i, iako sam nekim čudom mogao da dišem, počinjala je da me spopada neka nelagodnost, nešto što verovatno klaustrofobičari osećaju kada se nađu sami u liftu, ili ptice kada zalutaju na nečije rame samo da bi saznale koliko ima sati u tom de...

PRIČA NESTALE DEVOJKE

“Moje ime je Dž.V. Ovo snimam jer se strašno plašim za svoj život. Danas, od trenutka kada sam došla na posao do ovog momenta (a sada je 5 i 20), neko čije ime ne znam, me progoni. Radi se o veoma opasnoj osobi, koja ne preza ni od čega samo da bi se dokopao svoga plena, što sam ovog puta, sigurna sam,-JA. Ne radi se ovde o mojoj imaginaciji, što ćete sigurno videti iz priče koja sledi, jer, ako iko nađe ovu kasetu, shvatiće kroz kakav pakao sam prošla i još uvek prolazim.

Sve je počelo oko 12:00, malo nakon mog dolaska na posao. Prvo je jedan mercedes, veoma stari ali dobro očuvan, došao na moju izlaznu rampu i čovek za volanom mi je pružio

novčanicu od deset dolara, govoreći da nema kartu za parking. Imao je jako čudan naglasak, nešto takvo još nisam čula. Delovao je prijatno, bio je raspoložen za priču, ali ja nisam. Brzo sam otvorila rampu i on je otišao. Ali samo nekoliko minuta kasnije, isti automobil sa istim vozačem opet se zaustavio na mojoj rampi. I ponovo mi je pružio deset dolara. Zaintrigirana takvim ponašanjem, počela sam da odgovaram na njegova pitanja. Ali on ode, bez pozdrava. Posle desetak minuta, videla sam kako se ista kola parkiraju nedaleko od mene. Mladić je izašao, prišao mi i, sa nekoliko šala, potpuno me otvorio. Uvek mi je drago kada u toku duge popodnevne smene naiđe neko zanimljiv i pomogne da mi vreme brže prođe. Smejali smo se desetak minuta, a onda su naišla neka kola i on je otišao. Nisam videla gde. Tražila sam ga pogledom, ali njega nije bilo. Pitala sam se da li će se ponovo pojaviti.

Kada je ponovo došao, bez poziva je ušao u moju kabinu. Mada je delovao bezazleno, bilo mi je neprijatno što je tu, i zbog novca a i zbog toga što bi nas mogao videti onaj tip iz obezbeđenja. Međutim, neznanac je počeo da priča i da me zasmehava, tako da sam brzo zaboravila na strah. I to je trajalo nekih desetak minuta, sve dok neko nije naišao. Tada je nestao. Samo sam se okrenula da naplatim, i kada sam završila, njega nije bilo. Prošla mi je jeza kroz kičmu.

Uzela sam nešto da čitam i uporno pokušavala da se skoncentrišem, ali ni to nije polazilo za rukom. Stalno sam mislila na neobičnog stranca i činilo mi se svako malo čujem njegov glas iza sebe. Unervozila sam se i kada je, u 1:15, Džeri, matori iz obezbeđenja, naišao, zamolila sam ga da me malo zameni da samo odem do toaleta. Ali kada sam stigla tamo i otključala vrata, obuzeo me je paničan strah: neko je već bio tamo.

“Samo trenutak,” povikao je taj “neko”. Bio je to moj novi poznanik.

Htela sam da bežim, ali nisam mogla. Htela sam da ga pitam šta radi u ženskom toaletu i ko mu je dao ključ ali u tom on počeo:

“Čekao sam te. I mogu ti reći da imaš osećaj za vreme. Taman sam smislio ljudi provod za noćas. Ne boj se, neće škodi-

ti tvom poslu. Radićeš normalno, samo što ćemo se dobro zeza-
ti.”

Rekla sam mu da me čovek iz obezbeđenja čeka na
rampi ali on je odmah uzvratio:

“ Ko, Džeri? Ne brini za njega, znam ga dobro. On nam
neće smetati, čak će nam pomoći.”

Bio je tako siguran u sebe i plenio je nekom jed-
nostavnošću i mirom. Bila sam kao omamljena dok sam ga
slušala. I verovala sam mu.

“Reći ćeš Džeriju da ti nije dobro,” rakao je.”I zamo-
lićeš ga da dođe da te zameni svakih sat vremena, uvek petnaest
minuta posle punog sata. Trebaće ti, navodno, samo 3, 4 minu-
ta. A ja ću se potruditi da ti te minute pretvorim u čaroliju.”

Ah, kakva sam glupača bila. Dogovorila sam se sa sa-
mom đavolom za ludi provod. I bio je lud, i za njega koji je
uživao i za mene koja sam patila.

Tada mi je prišao, stavio mi ruku u kosu i lagano mi
svojim usnama dodirnuo usne. Osetila sam neverovatno uz-
buđenje i, postideana, okrenula se i otišla na rampu. Po njegovim
instrukcijama, dogovorila sam se sa Džerijem, koji se složio,
konstatujući da stvarno ne izgledam dobro. To je bilo oko 1:30.

Sledećih 45 minuta mi je prošlo kao u bunilu. Osećala
sam strahovitu želju da ponovo vidim stranca, toliko jaku da
sam jedva živa dočekala 2:15, kada se Džeri konačno pojavio.
Otrčala sam prema toaletu kao bez glave, i samo što sam htela
da uđem unutra, ugledah svog novog poznanika kako ulazi na
zeleno stepenište i daje mi znak rukom da dođem tamo. Pojurih
kao bez glave i kada sam stigla, stranac je požeo da me ljubi i
uvlači u hodnik a zatim i u lift. Već sam bila gola kada smo
krenuli dole i odmah se zaustavili. On je bio pritisnuo stop
dugme. Ja ne znam da objasnim šta se samnom dešavalo. Ja
nikada nisam bila takva. Pa ja sam spavala samo sa jednim mla-
dićem do tada, a evo danas sam se dala, bez velikog razmišljan-
ja, potpuno nepoznatom čoveku. I to na radnom mestu. Kao
prava nimfomanka. I sve bi ličilo na loš porno film da se vrlo
brzo nije pretvorilo u horor koji, evo, još uvek traje. Od trenutka
kada smo ušli u lift, telom je počela da mi prolazi neka vrela
struje koja je kretala iz stomaka i u talasima udarala u moje

usne, i gornje i donje, u vrhove mojih grudí, u moje prste. Ti delovi tela kao da su tražili da budu dodirivani, ujedani, lizani... A on je vodio, znalački i lako, ispunjavajući sve svoje želje, puštajući me da mislim da on ispunjava moje. Radio mi je samo prave stvari, navodeći me da radim sve što sam uvek odbijala. Prvo su na red došle usne. Nakon što ih je propisno izgrizao, stavio je među njih svoj ud, i te su usne stotinu puta prešle preko ivice njegovog glavića, terajući me da neprestano svršavam. Radila sam to ispred ogledala u kome sam videla samo gornju polovinu njegovog tela, tako da mi se činilo da vodim ljubav sa dva muškarca. Bio je to veoma čudan osećaj. Zatim me je uzeo otpozadi, na način kakav nikada nisam pomišljala da ću nekome dozvoliti. Uprkos iznenađenosti, bilo mi je divno i nisam htela da izađe odatle ali on to ipak učini i uze me i na pravi način. Plakala sam i vrištala od sreće a on me je čvrsto držao svojim snažnim rukama tako da nisam mogla da se pomerim. Mislila sam da ću poludeti od zadovoljstva. I baš u trenutku najvećeg zanosa, on me uhvati za obe ruke i grubo me povuče, govoreći:

“Vreme je, zakasnićeš.”

Ovo sam ispričala samo da bih objasnila jačinu svoje zanesenosti, kao i razlog zašto sam se kasnije vraćala tom čoveku. On je imao apsolutnu moć nada mnom i ja sam svo to vreme bila kao hipnotisana, bez i kakve druge misli u glavi, osim da mi je lepo. Možda sam i bila pod hipnozom, budući da je on sebe nazivao Mađioničarem i govorio da može sve, čak i da učini da ljudi nestanu.

U tom trenutku sam došla k sebi, i sva uplašena pogledala na sat: bilo je prošlo tek nekoliko minuta iako se meni činilo da su u pitanju sati. Obukla sam se i potrčala ka rampi gde sam stigla sva u haosu ali tačno na vreme da Džeri ništa ne posumnja. On me je samo čudno pogledao i otišao, rekavši da se vidimo za sat vremena.

A tih sat vremena sam provela u bunilu, poluluda od čežnje. Nezadovoljena, pritiskala sam se iz sve snage u želji da nastavim osećaj koji sam imala u liftu sa mojim “strancem”. Sve vreme sam ga zamišljala, njegovu crnu kožu, skladno telo i pokušavala da ga nadomestim svojim prstima. Ipak sam negde izvan tog zanosa, osećala da nešto sa mnom nije u redu, da se

nešto strašno događa. Kao da sam skrenula u neku mračnu ulicu bez izlaza. Ali te misli su bile mnogo slabije od moje želje da ponovo vidim svog novog ljubavnika. Sve vreme sam pokušavala da održim tu vatru koju je on upalio, ali nisam imala mnogo uspeha u tome. Osećala kako gubim nit, kako se udaljavam, ali ni jednog trenutka nisam pomislila da se vratim onome što sam bila pre pojave tog čudnog bića u mom životu. Već tada više nisam bila normalna, zdrava osoba.

U takvom stanju, kada se Džeri konašno pojavio u 3:15, istrčala sam iz kabine i uputila se ka liftu u kome smo bili zajedno. Međutim, ni traga od onoga koga sa toliko želela. Izašla sam iz lifta i krenula hodnikom na drugu stranu stepeništa, već pomalo razočarana što nije sve onako kako sam ja zamišljala. Taman sam htela da izađem odatle, kad su me neke ruke ščepale i pokrile mi usta da ne bih vikala. Bio je to on. I bez ikakvog objašnjenja za svoje ponašanje, šapnuo mi je na uvo:

“Daj mi svoj novčanik. I ne plaši se, neću ti ništa. Bar za sada. Daj mi, brzo.”

Dala sam mu svoj novčanik, koji sam uvek nosila sa sobom. On tada izvuče iz džepa veliki nož. Strah u meni se naglo pojačavao.

“Daj mi ruku” naredio mi je, i ja poslušno pružih desnu ruku. Ali on je tražio levu, koju kada sam je pružila, on pomamno zgrabi, kao što grabljivica uvek grabi svoj plen, i onim nožem na mom palcu načini mali rez. Krv poče da kaplje i on brzo podmetnu svoju ruku da nešto ne bi palo na pod. Zatim mi dade novčanik i reče mi da ga čvrsto stisnem ranjenim palcem. Učinila sam to, misleći da je sve to deo nekog tajnog rituala. On mi tada istrže novčanik iz ruke i baci ga daleko od nas. Pratila sam ga pogledom i videla kako i jednom trenutku nestaje.

“Više ti neće trebati,” reče Mađioničar. Kada sam vratila pogled ka mestu gde je on stajao, njega više nije bilo. Obuzeo me je nezamisliv strah pomešan sa nekom tugom, čiji razlog nisam potpuno razumela. Šta su značile njegove poslednje reči? Gde je moj novčanik? Da li da idem da ga tražim ili da se negde sakrijem? Potpuno sluđena, odlučila sam se da se vratim

na rampu. To mi se činilo kao najsigurnije rešenje, zbog kamera i mogućnosti da se neko pojavi. Rekla sam Džeriju da mi više ne treba pauza i da ću ga zvati ako mi zatreba. Prst me je strašno bolelo, ali više nije krvario. Zapravo, to više nije bila rana, nego samo ožiljak, mekan i bolan. Sada sam pokušavala da se smirim i shvatim šta mi se desilo. Nisam mogla da verujem da sam tako lako bila zavedena. Kao klinka, uletela sam u nešto veoma opasno. Sada sam odlučila da više ne napuštam kabinu dok ne dođe kolega da me smeni ujutro.

Ali, i pored našeg dogovora, Džeri se ponovo pojavi u 4:15. On uđe direktno u kabinu, i taman sam htela da mu kažem da mi ne treba pauza, kad svatih da to uopšte nije Džeri. To je bio onaj ludak. Iako sam premrla od straha, pokušala sam da započnem konverzaciju a da zvučim koliko-toliko normalno:

“Nastavljaš da me plašiš,” rekla sam. “Kako samo znaš da se prurušavaš. Ko si ti, ustvari? Gde je moj novčanik?”

“Ja sam Mađioničar, iluizionista. Mogu ti ispuniti svaku želju, ili te naterati da vidiš samo ono što ja želim da vidiš.”

“Ti se samo igraš, jel’ da? Nisi ti stvarno opasan?” Pokušavala sam da sama sebe ohrabrim.

“Ovde je tako hladno, ali bi bilo krajnje opsano da se vrata zatvore. Zar ne?” Govorio je to zanosnim glasom, kao da je opet mislio na one lepe stvari iz lifta. Ali, ja sam shvatila da on hoće da me nagovori da izađemo odatle. Pomislila sam da je to možda bolje nego da ostanem s njim u toj maloj prostoriji, pa sam ustala i krenula napolje, ne pogledavši “stranca”. Samo sam čula neki prigušen, podmukao smeh. Već posle nekoliko koraka, počela sam da bežim. Trčala sam ka jednom od liftova, jer sam htela da pobegnem na ulicu. Trčala sam strašno brzo, ali, tek što sam bila na domak Zelenog lifta, ugledala sam mog progonitelja kako izlazi odatle. Okrenula sam se i krenula ka stepeništu koje vodi na Granvil ulicu. Tamo se uvek neko muva, čak i u četiri sata ujutro. Došla sam do vrata koja vode na stepenište i pogledala ka gore. Trebalo se popeti dva visoka sprata do uličnog nivoa. Pogledala sam iza sebe, i videla kako se neko sakriva iza jednog stuba. Bila sam sigurna da je to onaj manijak, pa sam, što sam brže mogla, potrčala uz stepenice. Ali samo što sam došla do pola, začula sam njegov odvratni smeh

koji je dolazio - odozgo. Pogledala sam gore i videla njegovo nacereno lice, lice koje nije bilo ljudsko. Njegovi zubi su bili iskeženi, niz bradu mu se slivala bala a oči su mu bile krvave i sjajne. U ruci je držao nož, čini mi se još veći i sjajniji od onog ranije. Pokušala sam da vrištim ali mi to nije uspelo. Grlo mi je bilo suvo, a i imala sam osećaj da ću se upiškiti od straha.

“Ti ne možeš pobeći, ali tvoji pokušaji čine igru zanimljivijom,” govorio je dok sam panično pokušavala da pronađem izlaz sa tog stepeništa. Izgledalo je kao da on može da predvidi svaki moj pokret, kao da mi čita misli. Zato počeh da trčim nasumce, bez cilja, pa gde završim. To kao da je delovalo, pa ga sledećih nekoliko minuta nisam videla. Već sam bila potpuno iscrpljena i odlučila sam da se negde primirim i sačekam da neko naiđe. Pogledala sam na sat, ali on je stajao na 4:15, vreme koje je bilo kada sam poslednji put izašla iz kabine. To je bilo čudno, jer sam bateriju promenila pre neki dan. Sećam se prodavca koji mi je prodao istu. Smešan stari čovek koji se stalno cerio i pričao nešto sebi u bradu. Kada sam platila i krenula da izađem, vrlo je razgovetno izgovorio: “Trajaće do kraja...” Zastala sam i upitala: “Do kraja čega?” međutim, on je samo odmahnuo rukom i nastavio je da gundā. Pomislila sam kako je čudan taj čovek, A napolju je bio sasvim običan jesenji dan, vreme pred kišu, kada boje polako blede. Napravila sam samo nekoliko koraka po toj slici kada me obuze strahovita čežnja za detinjstvom, bojama, maminim toplim zagrljajima, sladoledima u poslastičarnici preko puta. Zar je moguće da je sve to prošlo?

“Do kraja čega?”pitala sam se sedeći na betonu, naslonjena na beton, ukopana u gomilu betona iz koje izgleda nije bilo izlaza. Strašno mi se pušilo, ali sam cigarete ostavila na stolu u kabini, zajedno sa upaljačem koji mi je David poklonio za rođendan prošle godine. Njegovo lice mi za tren iskrsnu pred očima i jedna strašna misao mi se pojavi u glavi: Hoću li ikada ponovo videti tog blesana koji me toliko voli? Samo da mi je pružio malo više sigurnosti... A kako da mu objasnim šta se sa mnom dešavalo danas? I Dadi... šta je on hteo da kaže kada smo se poslednji put čuli telefonom? Zvučalo je kao da nešto nije u redu između njega i mame, ili da je jedno od njih bolesno. Možda je to samo period kroz koji prolazi. Kriza

srednjih godina. Mama kaže da je to preiod kada su muškarci najnesigurniji u sebe, a žene pored njih su tada najснаžnije.

Odjednom sam shvatila da držim kutiju cigareta u rukama. I upaljač. Mora da sam ih nesvesno pokupila kada sam izlazila iz kabine. Izvukla sam cigaretu, stavila je u usta i prine-la upaljač njenom vrhu. Tada sam se pokolebala. Šta ako je to neki trik onog Mađioničara? Možda ću ga privući dimom, miri-som ili svetlom od vatre?

Ali, kao pod prinudom, kresnuh upaljač i zapalih ciga-retu. Dim je počeo celu da me ispunjava. Slatko zadovoljstvo koje...

“...koje te može ubiti!” nastavi moju misao prilika pored mene. Bila je to neka devojka, ali ja začudo nisam obraćala pažnju na nju. Nisam osećala da je izlaz iz ove situa-cije na toj strani. Kako ona zna šta ja mislim. To je sigurno još jedan trik mog progonitelja. Ali, začudo, nisam osećala ni strah ni žudnju niti bilo koje drugo osećanje koje je on u meni izaziva-o. A, opet, ko zna šta sve on može da uradi.

Pogledala sam devojku i shvatila da sam to ja. Sedela je na mestu na kome sam ja mislila da sedim i mirno pušila. Shvatila sam da doživljavam nešto o čemu sam samo slušala, vantelesno iskustvo. Ali, nisam osećala ništa povodom toga, samo mi je postalo jasno da se samnom dešava nešto strašno i da su velike šanse da se iz toga ne izvučem. Posmatrala sam tu devojku, nesvesnu da je neko posmatra, kako uživa u svojoj cigareti, bezbržna, makar za momenat. Upitala sam se da li je ja poznajem, jesam li joj se ikada stvarno približila. Bila je za mene potpuni stranac. Tada mi pade na pamet da sa mog novog mesta pogledam gde je Mađioničar. Ali nikako nisam mogla da se okrenem. Koliko god da sam pokušavala, moj pogled je ostajao prikovan za to biće koje je, naizgled nesvesno svoje situa-cije, mirno sedelo u jednoj ogromnoj pozemnoj garaži. Odjed-nom sam počela da je mrzim, tako nesposobnu, ranjivu. Osećanja su postajala sve jača, i pretvarala se polako u želju da joj nanese bol, da je nateram da pati, da je... Onda sam polako počela da se približavam, mrzeći je sve više. Stala sam tačno ispred nje. Razmišljala sam kako da je povredim, kako da je

nateram da moli za svoj život. Ili za kraj tog života. To je uvek bio najuzbudljiviji trenutak zločina.

U poslednjem dimu cigarete, nejasno razaznah neku crnu priliku koja mi se približavala. Ugasila sam cigaretu, i ustala da spremno dočekam svog napadača. Nekako sam počela da shvatam njegove nagone i način razmišljanja. Kao da sam za trenutak bila u njegovoj glavi i tamo pronašla neke od odgovora na pitanja koja su mi se nametala. Taj čovek je svoju sreću nalazio u tuđoj nesreći ali nisam mogla da ga žalim jer je snaga njegove mržnje bila neobjašnjiva. On je bio OPASAN. Ne samo po mene, već i po svet u kome se kretao pa i po sebe. OPASAN kao nedoživljena bolest ili nevidena prirodna katastrofa. OPASAN u suštini svoga bića i filozofije koju nosi sa sobom. OPASAN po život koji bez njega ne postoji. OPASAN u svakom koraku koji ga vodi direktno u zločin.

Sa druge strane, shvatila sam da je on ipak ljudsko biće. Sa potpuno drugačijim psihološkim mehanizmima, sigurno, ali i dalje ljudsko biće. Njegovi nagoni nisu veštački, niti su plod neke traume iz detinjstva. On je, ustvari, celog svog života radio na njihovom ogoljavanju, usavršavanju, čak i onda kada je, pod nekim žudnim okolnostima, bio proteran sa dnevnog svetla. On se sada vraćao tamo gde misli da mu je mesto.

Stajao je ispred mene, lica gotovo nežnog, zabrinutog. Verovatno mu nije bilo lako da održava taj izraz koji mi uli nadu da možda i mogu da ga se oslobodim.

“Ah, draga moja,” reče on pomalo sarkastičnim glasom, ”nije sve to tako jednostavno kao što ti misliš.” Odnekud mi je to lice bilo poznato, samo nikako nisam mogla da se setim odakle.

“Zar ne vidiš koliko smo blizu da postanemo jedno. Ti i ja, mi možemo da radimo šta hoćemo ove noći. I da nas niko ne primeti. To što si pokušala da bežiš, shvatiću kao znak nerazumevanja suštine veze koju mi ovde imamo. I zato ću ti pomoći da shvatiš. Ja jednostavno ne mogu da završim ono što sam počeo bez tebe. Ti mu ovde dođeš kao put, kao alat za postizanje jednog cilja. I bez obzira kako se ova noć završi, biću ti uvek zahvalan za pomoć koju su mi pružila.”

Lice mu je postalo grubo, puno nekog bola koji je ko zna odakle dolazio. Podigao je ruku i pokušao da me dodirne po licu. Izmakla sam se i stala malo podalje od njega, tako da mogu da se odbranim. On je ponovo pošao rukom prema meni, a ja sam odlučila da pokušam da ga onespobim, makar za trenutak. Htela sam da izvedem neki od udaraca koji znam. Dok sam to vežbala, u školi samoodbrane, sve je izgledalo lako. Ali sada sam osećala adrenalin kako nadire u moju glavu i u trenutku kada sam se najviše plašila, pokušala sam udarac nogom odozdo, pravo među njegove noge. Noga mi je silovito poletela ka svom cilju, ali tamo više nije bilo ničega. Izgubila sam ravnotežu i počela da padam, kada osetih kako me neko hvata za kosu i podiže ka gore. Držao me je lagano, kao da sam perce, dok je mene koža na glavi strašno bolela od povlačenja za kosu.

“Ti baš ne znaš da se igraš. Sad ću da ti pokažem nešto što će ti sigurno pomoći da razumeš svoju poziciju.” Pričao je kroz zube, dok me je nosio ka nekim zelenim vratima. Otvorio ih je slobodnom rukom, i mogla sam da vidim ogromnu cev iz koje se čulo neko brujanje. “To je more,” rekao je. Zatim je moju glavu prislonio na tu cev, i - moje lice je *prošlo kroz metal* i našlo se u vodi, slanoj morskoj vodi koja ga je šibala u svojoj brzini. Nisam mogla da dišem, i mislila sam da će mi pluća pući, kad me on opet povuče za kosu i izvuče me napolje. Tada sam shvatila da mi nema spasa. On nije bio samo zao, već mu je to zlo koje je nosio u sebi davalo neku neljudsku moć da menja stvarnost, i da manipuliše ljudima kako god on hoće. Tog trenutka sam odlučila da se prepustim svojoj sudbini. Više nisam imala nade da ću preživeti ovo suludo popodne.

Ali tada, on nestade. Moga mučitelja nije bilo nigde u blizini. Stajala sam, sama, na sred garaže, u potpunom neznanju šta da radim. Tada mi pade na pamet da bi možda bilo dobro da se sakrijem u neka kola i tamo sačekam da se neko pojavi i spase me. Ta nova nada mi se činila osnovanom, pa sam krenula od kola do kola i pokušavala da otvorim vrata. Mislim da sam pokušala nekih desetak automobila, sve dok nisam došla do jednog belog automobila, čija su suvozačeva vrata bila otključana. Uskočila sam unutra, zaključala se, i skupila ispred

sedišta. Rešila sam da ovo snimim, u slušaju da mi se nešto desi.

Sada je već 5:30. Od njega ni traga. Sačekaću još malo, pa ću da pokušam da upalim kola i odem do rampe broj 5. Samo da je...”

To je bilo sve što je snimljeno na kasetu. Sve se nekako iznenada prekinulo, kao da je neko pritisnuo stop dugme u sred njene rešenice. Nadam se da to nije bio taj koji ju je progonio.”

Završio sam svoju priču. Grlo mi je bilo suvo, pa iska-pih ostatak koka-kole iz limenke. Imala je otužan ukus. Napolju se, verovatno, dan razvijao po planu, vetar je duvao ili nije, ali ovde, znači unutra, vazduh je bio težak, nesrećan. Hteo sam da idem, da prekinem ovo mučenje, da nastavim svoj život, onaj koji sam izabrao, i da sve ostale paralelne stvarnosti ostavim tamo gde pripadaju. Nisam osećao nikakvu krivicu u sebi, jer sam snao da nisam bio deo slike koja se tako strašno i teško gradila. Otisci na vokmenu nisu bili dokaz da sam imao kontakata sa devojkom. Na kraju, to nije oružje za koje se sigurno zna da je upotrbijeno za ubistvo. Ne zna se za sigurno ni da je po sredi ubistvo. Ljudi po ovoj zemlji nestaju u hiljadama, a samo se mali postotak pronađe kao leš. To je deo kulture koju je beli čovek doneo sa sobom, i više se niko preterano ne uzbuđuje zbog toga. Ljudi su postali brojevi koji mogu biti prisutni ili odsutni. To je sve. Velika većina njih nema nikakvog kontakta sa okolinom, ne samo sa prirodom već i sa ostalim ljudima, pa se njihova smrt gotovo ne oseća. U velikim gradovima, kroz život jednog čoveka prođe milion različitih likova, i saosećati sa svakim od njih ili samo se sećati svih lica je veliki luksuz na račun sopstvenog života, odnosno preživljavanja. U mašineriji koja melje nema, dakle, mesta za osećanja, sažaljenja, jer mora da se radi, zarađuje, troši, razmnožava...

A šta ja, opet, radim ovde. Ja, možda jedini koji stvarno haje za sudbinu nestale devojke. Islednik, kao i svi policajci, je plaćen za to i verovatno ne pravi veliku razliku među žrtvama. Ostale kolege sa posla će se sećati neko vreme a onda će njen nestanak biti prepričavan novajlijama kao svojevrsna legenda. “Znaš, ponekad se može videti njen duh kako luta od rampe do rampe.” A ja koji se iskreno trudim da osvetlim njenu sudbinu

sam ujedno i jedini osumnjičeni da je učestvovao u tom nestanku.

Tada g. Grant poče svoje glasno sabiranje:

“Mađioničar, to mi je jasno. Cela priča je deo nekog tvog sna i ne mora da ima veze sa stvarnim događajima. Neke stvari iz Džerijevog iskaza se ipak poklapaju sa tvojom pričom, ali on nije mogao da kaže ništa neobično o toj noći, osim da je Dž. V. tražila da ima pauzu svakih sat vremena. To si mogao i da pročitaš u formularu u koji se upisuju sve promene u kretanju ljudi u obezbeđenja. I još jedna stvar mi pada u oči. Tvoje kretanje, po rekorderu, u nekoliko se poklapa sa pojavama Mađioničara i izgleda da si bio blizu svih događaja koje si opisao. Ta bi se priča, dragi moj, mogla uzeti kao svojevrsno priznanje.

Vrlo si vešto postavio stvari. On ima crnu kožu! To se polapa sa tvojom željom da budeš crn. I ta bela kola u koja je ona ušla, zar nije to onaj isti jaguar koji si ti našao sa otvorenim vratima? Je li to onaj ukradeni jaguar? Ja mislim da smo vrlo blizu razrešenja priče, koji se neće mnogo razlikovati od onog predpostavljenog na početku razgovora.”

“Vi mislite da sam ja Mađioničar?” povikao sam zaprepašćen. “Ali on je i mene progonio te noći.” Vrtelo mi se u glavi od svega.

“Da, po tvojoj priči,” reče islednik.

“Ali i ovo drugo su moje priče,” usprotivih se pomalo sarkastičnim glasom. Situacija je postala krajnje nategnuta.

“Hej!” povika islednik vidno iznerviran. Bilo je očigledno da je istrošio sve rezerve strpljenja za moje maštarije i da je odlučio da konačno počne da radi svoj posao. “Ta devojka je nestala a ti si jedini koji joj je bio u blizini neposredno pre nestanka.”

“To ne znate za sigurno,” odgovorih, “osim toga, vi i dalje nemate ni jedan dokaz da sam povezan sa tim događajem. Biti sanjiv, ili ako hoćete, čudan, nije isto što i biti ubica. Vi samo nagađate, isledniče, dok ja pokušavam da vam pomognem da dođete do pravih zaključaka. Ako je ono što vam ja pričam samo san, reći ću vam nešto o snovima: Oni nisu samo nekontrolisani rad mozga. Mogu biti i predskazanja ili objašnjenja

nekih događaja, objašnjenja koja su nam u svesnom stanju izmakla. I ako iza ovih mojih snova postoje putokazi koji bi mogli da objasne stvarne događaje, trebalo bi da se potrudite da ih pravilno protumačite i krenete u pravcu koji pokazuju. Ali ako želite da sve završite na brzinu, i optužite me za nešto što nisam uradio, kažem vam da grešite.”

“Zaboravljaš da su tvoji otisci pronađeni na okrvavljenom novčaniku.” Reče on, pobeđnički.

“To ništa ne znači. Možda sam, onako bunovan, našao novčanik i, uplašen krvlju, bacio ga nazad na zemlju. Znae kakav je ovo svet. A budući da mi je radio bio banana, možda sam mislio da je taj novčanik neka cipela, ili neka životinja koju sam pomazio u prolazu. Nikad se ne zna s mesečarima,” završih sarkastično.

“Da, a to što si bio na mestu odakle se čula svađa između Dž.V. i još nekog, to si ti bio na Marsu, jel’ da?” Islednikov sarkazam je ipak bio jači.

“Ali, ja se sada sećam nekih događaja koji su se desili posle tog vremena kada je ta žena čula svađu.” Pokušavao sam da prekinem tok razgovora koji nije vodio nigde.

“Događaja? Kakvih?” upita islednik.

“Kao prvo, kasetofon koji sam slušao je vrlo brzo nestao. Kao da ga nikada nije ni bilo. Ali ja sam, zaintrigiran pričom, pokušao da nađem ta bela kola, za koja sam i ja sumnjao da su onaj beli jaguar iz sna o Londonu. Međutim, ili ja nisam mogao da se setim gde je bio parkiran, ili ga stvarno nije bilo tamo. Hteo sam onda da odem do rampe broj 2, da vidim da li je sve u redu sa Dž.V. ali nikako nisam mogao da nađem put. Kako krenem, tako se nađem na potpuno pogrešnom putu, i završim negde na sredini garaže, kod jednog stepeništa koje vodi na ulicu. Posle nekoliko pokušaja više nisam ni znao kuda sam krenuo, a i osetio sam strašan umor. Teško sam se kretao i oči više nisu mogle da podnesu veštačko svetlo. Trebao mi je odmor, makar pet minuta u nekom drugačijem prostoru. I, kako sam već bio kod tog stepeništa, setio sam se da, posle mnogo stepenika, tamo postoji jedan dugačak hodnik na čijem su kraju bila jednosmerna vrata, mislim, odatle si mogao da izađeš, ali ne i da uđeš. Pogledao sam na sat: bilo je 5:45. Ni

blizu moje pauze. Ali, nisam mogao da izdržim, i odlučio sam da odem gore na pet minuta.

Jedva savladavši stepenište, krenuo sam polako tim hodnikom osvetljenim škiljavim neonom, i stigao negde do polovine, gde se nalazio neki stari radijator koji nije grejao, pa se na njemu moglo sedeti. U trenutku mi se učinilo da je pod dovoljno čist, pa sam seo dole i naslonio se na zid. Hteo sam da zamotam cigaretu, ali su mi oči bile toliko umorne da su se same zatvorile. Nisam spavao, samo sam uživao u mraku.

Da li sam vam rekao da, još od puberteta, imam problema sa spavanjem. Jedno vreme, posle srednje škole, spavao sam samo po sat vremena dnevno. Nekad ni toliko. A hteo sam da spavam. Snovi su mi tada bili mnogo potrebniji od stvarnosti. Jedan po jedan, izmišljao sam načine kako da se uspavam, ali ništa nije bilo sto posto efikasno. Vrlo sam često provodio sate okrećući se po krevetu, tražeći najpovoljniji položaj. Nije bilo bitno da li sam umoran ili ne, san nikako nije dolazio. Onda sam pronašao sistem koji i dan danas koristim i koji, najčešće, deluje. Sastoji se u tome da zatvorim oči i zamislim jednu svetlu tačku. Onda počnem da idem ka njoj, i ona tad liči na svetlo na kraju tunela. Počinje sjurivanje niz tunnel, koji krivuda, vijuga, sužava se i širi, ali je beskonačno dugačak. U trenutku kada izađem iz tunela, ja spavam. To se nekad desi za nekoliko sekundi, a nekad traje po pola sata.

Ali tada, u hodniku, nije bilo tunela. Uživao sam u mraku i zvucima. Voda je šuštalala kroz cevi, bilo je saobraćaja na ulici, ventilatori su brujali... A onda sam počeo da prebiram po nekim manje običnim zvucima koji su dopirali sa dna hodnika, i svakog časa bivali sve jasniji. Bili su to zvuci čekića i bušilice. Polako su se pojačavali, da bi prerasli u buku. Otvorio sam oči. Nešto je svetlucalo iza ugla, dole niz hodnik. Začudio sam se, jer taj ugao nikada ranije nisam primetio. Ustao sam i krenuo prema svetlu, kao omamljeni noćni leptir. Ta svetlost je bila isprekidana i plavičasta, kao svetlost koja se javlja prilikom zavarivanja metala. Baš kada sam to pomislio, počelo je i da miriše na zavarivanje, i to me podseti na detinjstvo, na fabriku pored koje sam odrastao i u kojoj su radila oba moja roditelja. Taj čarobni svet kakav, siguran sam, ni jedno dete nije videlo,

nosio je u mom sećanju sve nijanse sive boje i, mada pomalo teška, ta slika me je uvek podsećala na neka lepša vremena u kojima nije bilo nesporazuma, automobila, ogromnih garaža... Moje je detinjstvo u tom radničkom naselju proticalo izvan stvarnog vremena i prostora, i, na neki način, činilo me posebnim u odnosu na neku decu koju sam kasnije sretao a koja nikada nisu imala prilike da vide jedan takav kutak, udaljen od svih puteva, usamljen u svom postojanju. To naselje više ne postoji, fabrika ga je pojela, kao verovatno i sve ljude koji su tamo živeli, ali sećanje na taj period mog života će me uvek činiti malo hrabrijim nego što ustvari jesam. Tu novu hrabrost sam uložio u nove korake ka tajanstvenom svetlu.

Polako sam provirio iza ugla i skamenio se.

Prostorija koju sam ugledao bila je kvadratnog oblika, bez prozora. Zidovi, plafon i pod su bili ofarbani tamnom, masnom bojom i plavičasta svetlost se odbijala od njih, praveći svojim nestalnim telom nepravilne oblike po glatkim površinama. Na sredini prostorije se nalazio sto na kome je bilo nekakvo postolje na kome je, opet, bila pričvršćena neka kutija sa četiri metalne stranice. Iz svakog od četiri ugla sobe polazile su po jedna mehanička ruka koje su svojim završetcima dosezale do već pomenute kutije. Svaka je nosila drugačiji alat. Jedna je bušila rupe na gornjoj stranici kutije, druga je to odmah zavari-vala, treća je teškim čekićem udarala po novim šavovima, a poslednja je sve to lepo strugala, tako da sve bude besprekorno. Tada sam primetio da bušilica ulazi uvek odozgo a izlazi čas na levoj, čas na desnoj strani. Nisam ništa razumeo. Tek, prilikom jednog bljeska od zavarivanja, primetih nečiju senku na zidu ispred sebe. To nije mogla biti moja senka, jer ja nisam stajao između izvora svetlosti i tog zida. Neko je, znači, bio tu, sa mnom u ovoj čudnoj prostoriji. I prilikom svakog sledećeg bljeska, senka je bila tu, uvek drugačije veličine pa i oblika. Jedno sam mogao da zaključim: to je bila senka nekog sa jako velikom glavom, nekog čoveka koga još nisam uspeo da pro-nađem u sobi. Ne verujući svojim očima, zatvorio sam ih na momenat i kada sam ih ponovo otvorio, čovek je bio tu, ispred mene, a odmah pored stola. Držao je u rukama mali instrument pomoću kojeg je upravljao mehaničkim rukama. Njegove ruke

su, pak, bile u rukavicama, dok je na glavi imao masku kakvu nose varioci, sa plastičnim štitom preko celog lica, što je bio razlog da mu je glava izgledala ogromna na senci. I mada su rukavice bile od debele kože, njegovi prsti su veoma spretno kružili dugmićima tog daljinskog upravljača. Štit na masci je bio neproziran, pa mu nisam mogao videti lice, ali mi je njegova figura bila poznata, samo nisam znao odakle.

*

Snovi se zasnivaju na asocijacijama, simbolima, skrivenim značenjima. Oni prerušavaju jedne ljude u neke druge, mesta koja poznajemo u neka potpuno nepoznata, puteve kojima smo prošli milion puta pretvaraju u lavirinte, sve u svrhu da nam nešto kažu, da nam otkriju novo značenje neke reči. Zato treba biti strpljiv sa tim svetom skrivenih znakova. Ako mi zamerate da ničega ne mogu da se setim, setite se kako, kad pričate svoj poslednji san, reči za koje ste bili sigurni da su bile tu, odjednom nestanu u praznini sećanja, i onda ste prinuđeni da se služite frazama kao što su: "To je bilo nešto kao..." ili "to je bio on, ali i nije," i slično. Mehanizam snova ne mari mnogo za stvarnu postavku stvari, za ono što mi zasigurno znamo, već mu je najbitnije da od niza naizgled nasumce odabranih sličica napravi neku vrstu razglednice koju ujutro primamo sa ovakvim ili onakvim osećanjima. Nepredvidljivi i brzi, snovi često izgledaju kao prevara, odnosno čas su tu čas nisu. Samim tim što za njih ne važi vreme na koje smo mi navikli, niti prostor u okviru koga se odigrava naš život, oni imaju prednost u odnosu na nas koji smo opterećeni tim vrednostima. Zato, da bi pratili snove na pravi način trebalo bi da prihvatimo njihova pravila igre, što stvarno nije lako. Ja još uvek nisam time ovladao.

"Ko si ti?" upitao sam tu priliku, mada sam naslućivao odgovor. On je i dalje radio, ne obraćajući pažnju na mene. Izgledalo je kao da slaže pazlu od parčića metala i stakla i sve je zajedno imalo nekog tajnog smisla, koji ja nisam mogao da do-

kućim. Jer, kada bi završio jedan mali delić puzzle, on bi ga odmah stavio u kutiju koju su mehaničke ruke i dalje obrađivale.

Onda je, odjednom, počeo da priča. Glas mu je bio prigušen maskom koju je nosio. Vreme kao da je usporilo hod i ruke tog vrednog radnika su se kretale bar dvadeset puta sporije nego do tada. U istom trenutku, u mojoj glavi je počela da se razvija neka misao, i ničega drugog tamo nije bilo. Osećao sam se u nekoj vrsti meditativnog stanja. I u tom stanju, počele su da pristižu njegove reči, sasvim normalnom brzinom:

MA\IONIČAREVA PRIČA

“Obožavam tehnologiju. Tehnološka revolucija je najbolja stvar koja se mogla desiti čovečanstvu. U svom svom bogatstvu, ona predstavlja jednu jedinu čovečiju težnju, težnju nad težnjama, onu koja je sve ovo što danas imamo učinila mogućim. Ta težnja ima snagu nezamislivih oluja, neverovatnih vulkana, katastrofalnih zemljotresa. Zaista, bez obzira koliko je priroda na našoj planeti bila surova, čovek je svojom prirodom uspeo da je nadmaši u surovosti, gonjen isključivo svojim težnjama, nagonima. To je tako od pamtiveka, a poslednjih dvesta godina su samo najkrupniji korak na putu kojim se kreće čovek. I najlepši, rekao bih. Čovek je zaista postao moćan, ali je još uvek nesvestan svoje moći. Zato tek s vremena na vreme, on pokrene svoje mašine i počne da radi ono što najbolje zna - da uništava druga ljudska bića.

Kroz čitavu istoriju, on je to činio sa izuzetnim uspehom, ali je tek sa razvojem tehnologije uspeo da to čini na kompletno divan i temeljan način. Svo oružje koje je čovek izmislio do osamnaestog veka, ubilo je manje ljudi od oružja izmišljenog u zadnjih dvesta godina.

Da li znaš da su svi pronalasci koje danas imamo, proizvodi ili nusproizvodi vojne industrije? Sva dostignuća, uključujući penicilin i put na Mesec, ostvarena su većinom slučajno dok se radilo na pronalaženju lakših i brzih načina da se istrebe oni koji su drugačiji. Ono što nazivamo naukom je

upregnuto u vojnu mašineriju i tek tu i tamo se otkrije po neka od stvari “za opšte dobro”, ako tako nešto postoji. I bez obzira na razvoj “umetnosti”, “filozofije”, svih “nauka” kojima se čovek danas diči, on nikada nije sebi mogao da objasni postojanje ljuskih bića koja su mislila drugačije, verovala u druge stvari, imala druge načine. U tom nemirenju sa mogućnošću da postoje takva nakaradna bića, kultura kojoj pripadamo je došla do veličanstvenih stvari za masovna uništenja, čija snaga prevazilazi i najfanatičniju želju da se sve podredi jednom bogu.

Posmatrajući istoriju, moglo bi se reći da je materijalno blagostanje bilo jedan od najbitnijih razloga za genocidne akcije belog čoveka. Ali mi danas znamo da je to samo izgovor. Pravi razlog leži mnogo dublje u psihi čoveka i pozivati se na njegov stomak je, u najmanju ruku, vulgarno. Ubijati milione ljudi da bi se nahranili drugi milioni je smešno, jer planeta nudi dovoljno hrane za sve. I danas, kada imamo šest milijardi ljudi na svetu, i dalje se ubijaju oni koji su najsiromašniji, najgladniji. I to za račun najrazvijenijih delova sveta.

U stvari, vrlo mi je lako da se ponosim pripadnošću toj kulturi. Jer ko može da se meri s njom u osmišljavanju načina da se izvrši zločin? Sve ostalo, i nauka i umetnost i filozofija, ne znači mi ništa. Čak ni boja kože. Da je crna Afrika došla do efikasnijih načina za masovno istrebljenje ljudi, sigurno bih bio na njihovoj strani. Ali, ni afrička ni azijska a ni kulture istrebljenih naroda Amerike, čak i da su imali želju da uništavaju sve oko sebe, nisu imali jednu bitnu stvar koja bi ih u tom pogledu učinila nadmoćnim i nepobedivim: Nisu imali tehnologiju. Od španske inkvizicije i genocida nad Indijancima, pa do modernih ratova, od musketa i gvođenih oklopa, do najmodernijih aviona i napalm bombi, tehnologija je bila ta koja je pretvarala pohlepu i mržnju u predivnu simfoniju krvoprolića. Ona je značila nadmoć, i uterivala je strah u kosti svakome tehnološki manje razvijenom.

Jer, od kada su propali svi izgovori, ta kultura više ne može da sakriva svoju pravu prirodu. Progres je izgovor devetnaestog veka. Sada je pravo vreme da se prizna da je čovek zao i da njegova zajednica mora da doprinosi zadovoljenju njegovih potreba. On to, s pravom, zahteva od institucija sistema, vlade,

policije, predsednika. On danas plaća porez da bi bio zaštićen dok svakodnevno čini zločine. On, čak, i ne mora lično da prilja ruke: To za njega rade specijalizovane službe, koji mu onda redovno šalju izveštaje koliko je “divljaka” potamanjeno u njegovu ime.

Ja ne dopuštam da neko drugi radi moj posao. Sam završavam i više nego što mi pripada. Zadovoljstvo koje time dobijam, nezamenljivo je. Uživam u svemu što se danas popularno zove visoka tehnologija. Kompjuteri, televizija, mobilni telefoni, digitalne kamere, sve su to aparati koji od ljudi prave savršene idiote i samom tim zavodljive ovce kojima se može nesmetano manipulirati, i koje možemo, zbog odsustva bilo kakve kontrole, klatai kao jaganjce. U kulturi koja je nastala na nasilju, i koja gaji nasilje kao najdraže čedo, jednostavno je i lako ići putevima zločina. Zločin nije kao dobro delo, on ne očekuje zahvalnost, niti je učinjen zbog nekog sebičnog razloga. Zločin ne očekuje nagradu, on postoji samo zbog sebe. Zločin, na nivou elementarne ljudske potrebe, je zavodljiv, izaziva visoku ovisnost i stremi ka perfekciji, koja u ovom slučaju počinje tek tamo gde se život završava. Ruke zločinca su ruke hirurga: njegovo umeće je neprikosnuto. Njegova vlast nad žrtvom podseća na odnos gospodara i psa, gde prvi manipuliše mišlju drugoga, polako ga ubeđujući da je smrt ustvari zadovoljenje potrebe. Slično kao u seksu, gde dvoje ljudi svojevremeno stupa u odnose, nadajući se da će pronaći zadovoljstvo, ponekad tako neophodno da bi se život nastavio, u zločinu se dvoje ljudi sastaje da bi zajedno došli do određenog zadovoljstva koje neminovno donosi prestanak jednog života. Reći ćeš, u zločinu žrtva ne pristaje na svoju ulogu, ona se bori protiv smrti, ona je uplašena za svoj život. Slažem se da, ponekad, žrtve odbijaju da saraduju, i to na različite ljude ostavlja različite utiske. Neki to vole, pa pronalaze dodatno zadovoljstvo u žrtvinim smešnim pokušajima da se spase. Druge, opet, to dodatno nervira, pa preneglaju u odlukama, rušeći specifičan kodeks u zločinu. Ali, ja ti garantujem da, ako se pravilno postupa sa žrtvom, i ako se strpljivo i polako žrtvi pretstavi stvarnost u kojoj se nalazi i time eliminiše svaka nada da je dalje moguće živeti, tada, veruj mi, makar u poslednjim trenutcima svog živo-

ta, žrtva ima želju da se taj život okonča i doživljava njegov kraj sa velikim olakšanjem. To je ono što ja nazivam "umetnošću". Umetnos u pokretu, izrazu, umetnost zavodjenja, *timing*, zatim izbor prostora, oružja, načina obrade žrtve; sve to zahteva veliki napor, umeće i pre svega talent. U zavisnosti od snage žrtve, izabira se ovaj ili onaj sistem za slamanje i sistematsko dovođenje iz stanja potpune samouverenosti do apsolutne predaje na svim poljima. Pogrešno se misli da postoje ljudi koji su predodređeni da budu žrtve. Možda i postoje ali su oni meni potpuno ne interesantni. Ja najviše uspeha imam sa onima koji su puni života i koji su sigurni da na njihovom nebu nema ni jednog jedinog oblačka. Zadovoljstvo da se neko takav pretvori u žrtvu koja na kolenima moli da je usmrtime, nemerljivo je bilo kojim čoveku poznatim metrom. Ravno je koncentratu hiljadu orgazama, od čega ti srce postaje čekić koji besomučno lomi tvoja rebra, bubne opne ti pucaju puštajući mlazeve krvi da pod pritiskom šikljaju kroz tvoje uši, muda ti jednostavno eksplodiraju i količina sperme koja se tada oslobodi je nezamisliva normalnom čoveku.

Ali, nije poenta o tom neverovatnom fizičkom zadovoljstvu. Nagrada koju tvoja psiha dobija je mnogo vrednija. Upoređiću to sa pisanjem knjiga, jer znam da ti je to sklonost. Jednog jutra se probudiš, pođeš u šetnju gradom, i u izlogu prve knjižare - tvoj novi roman, ili zbirka pesama ili bilo šta što je tvoj skućeni um proizveo. Ulaziš unutra, dodiruješ knjižicu, prelistavaš na brzinu da bi se uverio da je sve tu, mirišeš olovo sa njenih svežih listova, kao što pas miriše svog novog prijatelja, spuštaš knjigu, okrećući se oko sebe u nadi da ćeš nekoga nagnati da te prepozna, pa onda, rekavši sebi da je još rano pre podne, izlaziš natrag u svet kojim vladaš. To zadovoljstvo je, u poređenju sa onim o čemu ti pričam, prdež u olujnom vetru. Ja ponekad od uzbuđenja ne spavam nekoliko nedelja, skačem iz aviona bez padobrana, jebem danima, pijem ogromne količine alkohola i bijem se sa svakim ko pokaže makar i najmanju težnju ka tome, i tek tada, možda, izranjavan, prebijen i polulud od pića, ja mogu da spavam, da se smirim. Jer to što ja postignem manipulišući svešću jednog čoveka, u meni pokreće sve moguće mehanizme samozadovoljstva, samoljublja i egoizma,

da tada ne postoji stvar koja mi se čini nemoguća. Ja sam tada ubeđen da mogu sve. Neki to zovu iluzijom, ali ja i jesam Iluzionista. Moj posao i zadatak je da tim jadnim ljudima ubijem nadu i pretvorim ih u savršene žrtve, da ih prevarim i odvedem tamo gde se nikada nisu nadali da će doći, i da to vole kao da je to ostvarenje njihovog životnog sna. Tu iluziju im dajem, skromno zahtevajući samo njihovo puno poverenje.

Ja iskreno žalim one koji svoje zločine opravdavaju traumama iz detinjstva, ili zlom koje im je naneseo nekad u životu. Od njih su gori jedino oni koji to rade umesto njih, i tako zločincu oduzimaju svaku satisfakciju. Molim vas, bez advokata ili ću biti primoran da napustim svoje suđenje. Onaj koji iskreno uživa u svom radu, ne radi to zbog toga što mu nešto nedostaje, ili zbog neke frustracije ili fiksacije iz detinjstva, već zbog čistog i nevinog uživanja u plodovima svog rada. Ti plodovi nekad nisu vidljivi, ali savršenstvo se ne ceni uvek po svojoj materijalnoj vrednosti. Ti ćeš se složiti sa mnom da je jako važno temeljno raditi svoj posao, makar ti on predstavljao veliku muku, kao što to tebi tvoj predstavlja.. Neke stvari u životu su neminovnost i prihvatajući ih, mi sebi olakšavamo raspolaganje svojim životom.

A to nije jednostavna stvar. Pre svega, mora se imati ideja. Ta ideja nije ništa posebno ako iza nje ne postoji želja da se živi na potpuno drugačiji način. Mora se biti spreman da se žrtvuje BILO KO ako se želi doći do svog cilja. Nije dozvoljeno emotivno reagovanje na bilo koji od sudara koji će se desiti usput. Krv nedužnih je, kao i krv zločinca, samo pogonsko gorivo za motore strašnog mlina. I zato se moraju pronaći pravi saveznici na tom svom putu. To nisu prijatelji jer se gotovo nikada ne dešava da dva čoveka imaju istu opsesiju, već ti saveznici moraju biti izabrani po njihovoj upotrebnoj vrednosti, onako kako mogu da služe dok želimo da se njima služimo. Ovde nije više pitanje ko će pobediti, ni da li će neko umreti: najvažnije je ono što će biti posle svega. Istorija nije sam događaj, već tumačenje njegovo od strane pobednika. Ako, posle svega, imam šta da kažem o svemu, ja ću biti taj koji piše knjige.

Samo zapamti: **Ruka koja drži pero je ruka koja drži nož.** Obe su moćne alatke, i jako je teško opredeliti se za jednu.

Ali kada izabereš, to ti je za ceo život. Ja sam svoj izbor napravio odavno i ni malo se ne kajem zbog toga. Mračni haustori, birtije pune onoga što bi ti nazvao polusvetom, ratna stratišta, to su moja prirodna prebivališta. Postao sam mrak koji jede, strah predgrađa, bauk podzemlja. Moj nož je crna legenda koju se retko ko usuđuje da prepričava. Samo ponekad se može čuti njegovo ime koje šapatom izgovaraju trotoari, klupe i slepe ulice, ime koje ga opisuje ali ga ne otkriva, ime zbog koje cela legenda može zvučati nestavarno - Nož koji raste. Ali ma kako ozloglašen on bio, ništa me u toj tami ne može zaštititi stoprocentno. Opasnost kojom pretim jednaka je opasnosti kojoj se izlažem, ali to je jedino što volim da radim.

A nije moj nož jedina alatka koja mi pomaže u mojim poduhvatima. Ja sada pravim nešto što smatram jednim od najvećih dostignuća tehnologije, nešto što mi uvek omogućava da se vratim na mesto zločina i uživam u koreografiji, bojama i osvetljenju, makar se zločin dogodio i pre deset godina. Ovaj moj saputnik, kao nemi svedok svih mojih dostignuća, uvek će biti u stanju da uradi svoj posao za mene, ma koliko scena bila nabijena emocijama. Pravim nešto što stvarnost predstavlja stvarnijom nego što jeste, bližom, jasnijom, čistijom. Pravim nešto što će tebi pomoći da shvatiš sponu između stvarnosti i svega ostalog, ma zvao ti to snovima, halucinacijama ili nekako treće. Pre nego što se ova predstava završi videćeš nešto će te, siguran sam zbog tvoje nežne prirode koju nikada neću moći da razumem, užasnuti ali što će ti objasniti mnoge događaje iz ove noći, kao i neke druge stvari u vezi sa tobom koje za sada samo naslućuješ.”

U tom trenutku sam osetio kako vreme počinje da teče normalnim tokom, i meni konačno dođe ona misao u glavu, i ja je izgovorih. Za divno čudo, bilo je to pitanje:

“Šta to praviš?”

“Pravim... foto-aparat,” promuća moj sagovornik.

Mađioničar tada skide zaštitnu masku i pritiskom na dugme upravljača zaustavi čitavu mašineriju. Gledali smo se dugo, bez treptanja, kao da se igramo neke dečije igre. Njegove oči su bile prodorne i gorele su od mržnje. Hteo sam da konačno vidim to lice ali nisam mogao da skrenem pogled sa tih

strašnih crnih rupa, koje kao da su pokušavale da uđu u moj mozak. I bez obzira što sam gledao, ja ništa nisam video, osim vrtloga u dubini tih užarenih očiju. Bile su mi poznate ali nikako nisam mogao da povežem odakle.

A onda sam shvatio šta mi radi. Moji kapci su odjednom otežali, i uskoro nisam mogao da držim oči otvorene. Zatvorio sam ih, i kad sam ih ponovo otvorio, sedeo sam pored radiatora u hodniku. Pogledao sam na sat: bilo je 5:48. Jedva tri minuta od mog ulaska na stepenište.

*

Da se razumemo, ja često u svom životu nisam znao ko sam. Ne zato što se moja ličnost menjala iz sata u sat, već zato što su se emocije toliko brzo smenjivale da sam vrlo često bivao toliko zbunjen onim što osećam, da nisam bio u stanju da sročim jednu misao u svojoj glavi. Čovek o sebi sudi na osnovu osećanja koje povezuje za određene stvari, i tako održava građevinu zvanu njegova ličnost. U trenutku kada su njegove emocije dovedene u pitanje, kada ni sam više ne zna šta ustvari oseća u odnosu na neke osnovne stvari koje čine život, on više ne može sa sigurnošću da kaže da poseduje ličnost. Laici kao ja upotrebjavaju izraz "slaba ličnost", koji označava nekoga ko nema svoj stav o pojedinim stvarima, pa mu svaka knjiga, svaki razgovor sa nekim koga on smatra za autoritet, svaka reklama na televiziji, menja mišljenje. Ali njegova "slabost" ne proizilazi iz nedostatka obrazovanja, ili iz nemogućnosti da se prepozna sopstveno ja u nekom stavu; Gotovo uvek je uzrok poremećaj u emocijama. One su te koje nas obeležavaju i čine drugačijim i odnosu na druge ljude. Ono što voliš je ono što jesi. Ako svakog trenutka osećaš nešto drugo u odnosu na isto stvar, ko si onda ti.

Ali ja nisam bio slaba ličnost. Niti sam tuđa mišljenaja prihvatao zdravo za gotovo. Ali sam, bez razlike, imao problem da shvatim šta zapravo osećam prema ljudima, događajima, stvarima. Dešavalo mi se da u toku jednog minuta pet puta promenim osećaje (a samim tim i mišljenje) prema devojci koja je tu, pored mene. Čas sam je obožavao, čas mrzeo, dosađivao se ili bivao iskreno ushićen (ili iziritiran) njenim pričama. U

*istom trenutku sam hteo da je nežno poljubim u vrat i udavim...
Ko sam onda bio ja, u tim trenucima kolebanja između
krajnosti?*

*

Islednik je sedeo za svojim stolom, sa licem na kome se očitavala mešavina zabrinutosti i zbunjenosti zaronjenim u velike ruke. Izgledalo je kao da ovo nije očekivao, ovakav izliv mržnje i arogancije naspram svega što živi. To, najpre, nije mogao da poveže sa mnom, a onda mi se činilo da nikada nije čuo da neko na taj način priča o ljudima. Nije za njega postojalo pitanje da li se slaže ili ne, već nije mogao da poveruje da u nečijoj glavi postoji takav ubilački poriv, takav mehanizam usmeren na uništavanje. Sama snaga tih izjava ga je zatekla nesprenog; on je u svojoj praksi video svašta, razgovarao sa raznim okorelim ubicama, ali nikada nije sreo nekoga sa tako detaljno i precizno razvijenom filozofijom o zločinu, sa tako jasno povučenom crtom između onoga što on smatra za istinu i svega ostalog. Sigurno je da se radi o ludaku, ali se opis sasvim sigurno tu ne završava.

“Padaju mi na pamet neki primeri iz literature, ali to je čista fikcija, dok mi ovde nismo načisto da li se radi o stvarnoj osobi ili je to neko koga si ti izmislio.”

“Ja izmislio?” pobunio sam se.”Kako bih ja mogao da izmislim nešto tako čudovišno? Ja jesam pisac, pesnik, ali se moja imaginacija uvek bavi nekim mnogo lepšim stvarima. Osnovne ideje iz mojih pesama su ljubav, prijateljstvo, razumevanje i sve ostalo što nazivam ljudskim osobinama. Ja priznajem da su te osobine, na neki način, u opasnosti u ovom hladnom svetu, ali i zbog toga o njima treba pisati ne bi li se očuvala njihova vatra. Uvek sam sebe smatrao jednim od nosioca te vatre, ma koliko to patetično zvučalo.“

“Ali, odkuda onda taj Mađioničar sa svojim pretnjama i izjavama?” islednik upita. “Meni je teško da poverujem da ulicom šeta neki takav monstrum. Kažem it opet, ja nikada nisam sreo nekog ko iole podseća na njega. On više liči na nekog ubicu iz filmova kakvi se sada prave. Mada je i za te filmske

likove uvek postojalo objašnjenje u vidu neke traume u detinjstvu, ili nečeg sličnog. Nikada se zločinac ne prikazuje tako ogoljen, tako jednostavno crn. Jer je opšte mišljenje da čovek u suštini svog bića nije zao, da samo stvarnost koja ga okružuje ponekad budi neki mrak u njemu. Ali ovaj, koga si ti izmislio, je stvoren takav, i samim tim, nečovečan. Ako je to samo tvoja mašta, što ja pretpostavljam da jeste, onda nešto nije u redu sa tvojom glavom. Ali ako on zaista postoji, moramo se ozbiljno upitati šta da radimo, i preduzeti sve korake da ga pronađemo i uhapsimo.

Ali, sada mi pade na pamet jedna njegova rečenica, koja tebe, nažalost, približava kompletnoj slici na sasvim novi način. On je rekao: Ruka koja drži nož je ruka koja drži pero...”

“Obrnuto,” rekoh.

“Dobro, obrnuto, mada ne vidim razliku...”

“O, razlika je ogromna,” ponovo sam ga prekinuo. “Čak i da pritvatim vašu sugestiju da sam ja Mađioničar, ne bih mogao da se složim da ista ruka može da drži i nož i pero. Mislim da, kada bih bio Mađioničar, mario bih za pero isto onoliko koliko ja sada marim za nož. Ja jednostavno ne mogu da zamislim okolnosti pod kojima bi isti čovek mogao da piše i da ubija. Drugo, mislim da je obraćanje pažnje na njegove reči čisto gubljenje vremena. Očigledno je da on ima nešto protiv mene i da pokušava da me diskredituje u svakom pogledu. Ruka koja drži nož je njegova ruka, ali je i ruka koja drži pero isto tako njegova, jer on misli da je on taj koji piše ovu strašnu priču. Mislim da je pravi smisao te rečenice da je onaj koji je jači uvek i onaj koji prepričava šta se desilo, kako on kaže “piše istoriju”. Njegov pomračeni um to zaista tako i vidi, i, ako je on stvaran, treba ga zaustaviti što pre, inače se može desiti da jedan manijak rukovodi mojim, vašim ili životom Dž.V.

Ja vam pričam sve ove priče zato da bih vama i sebi pomogao da dođemo do kraja lavirinta u koji smo upali, i zato što mislim da je svaki detalj važan, ne preskačem ni stvari koje bi mogle da me diskredituju ili čak optuže. Zato vas molim da pre nego što donesete neki zaključak, poslušate šta još imam da kažem o tom popodnevu. Možda se među slikama koje mi

upravo naviru, krije čarobni ključ za vrata pred kojima se, siguran sam, već nalazimo.”

Islednik je ćutao. Nije znao šta dalje da radi sa mnom. Da li da me šalje kod psihijatra, na detektor laži ili kući. Ili da me pusti da završim svoju priču, pa možda i bude neko dobro u svemu tome.

”Stajao sam na P1, blizu ulaza u garažu iz ulice Hau. Razlog zašto sam se tu zaustavio bio je svež vazduh koji je dopirao kroz tunel i koji mi je bio preko potreban u stanju u kome sam se nalazio. Umor koji sam osećao je bio nešto potpuno nepoznato mom telu. Čak ni u vreme kada sam plovio i kada mi je radni dan veoma često trajao petnaest sati, ni tada nisam osećao kako me osnovne telesne funkcije izdaju, kako više ne upravljam svojim udovima, kako ne mogu da zadržim ni jednu misao u glavi, kako moja svest leluja u bezvazдушnom prostoru ograničenom mojom bolnom kožom. Ja ne znam da li sam bio budan dok sam udisao hladan vazduh sa ulice i polako prepuštao svaki delić svoga tela Vetru, koji se, polako, pojačavao, da bi posle nekoliko minuta postao toliko snažan da sam se jedva održavao na nogama. Moja čula su se utopila u zvuke, mirise i kretnje koje je donosio taj vetar. Sve vreme mi je u ušima zviždalo, zujalo i klikalo, i to se, u jednom trenutku, pretvori u potpuno razumljiv govor. Vetar mi je nešto priča:

VETROVA PRIČA

“O, ti umorni, namučeni putniče. Ti koji носиš to zgrčeno lice kao svojevrsnu medalju, ti, koji svoje izranavljeno telo predaješ u zamenu za moj vazduh, ti, koji nemaš glasa, ti, koji mi nudiš svoj dah kao poslednju vrednost koju poseduješ, slušaj me pažljivo.

Ja sam samo vetar koji dolazi iz daleka i ja ne znam ništa o onome što te je dovelo u stanje u kome si sada. Došao sam samo da ti ispričam nešto što bi moglo da ti pomogne u snalaženju u ostatku dana. Slušaj pažljivo:

Sve je počelo s jednim snom, kao što to uvek biva. Ništa iz stvarnosti ne može da inicira takav sled događaja. Stvarnost, onako kako je ljudi danas doživljavaju, nema snagu

da ih slomi. Ljudi su iznad toga, izvan toga. Ali snovi, od njih ljudi lude. Od njih se dobijaju najgore bolesti, od njih srce staje. Od njih, tih strašnih snova, može se raspasti svaka veza, svest, svaki život...

Jer, ako samo pretpostavimo šta čovek može da sanja, onda znamo i šta može da uradi.

A čovek, to staro čudovište, može da sanja sve.

Tog jutra, Batuu je postao svestan toga.

Njegov san je bio nešto najgore što je moglo da mu se desi. Nije mogao da zamisli tako nešto, a sada je, eto to sanjao kao da je to najnormalnija stvar na svetu. Bio je strašno uplašen tim svojim snom. Nije mogao ni sa kim da o tome priča, čak ni sa svojom ženom, jedinom osobom na svetu koja ga je istinski volela i razumela. Jer, izgovoriti ono što je sanjao, značilo bi potpuno promeniti stvarnost oko sebe, poremetiti sve odnose, uneti strah u njegovu malu porodicu. Batuu to nije mogao da dopusti. Ali, ono što on nije znao, a što ga je čekalo iza prvog ugla, bila je snaga snova, koja nije nešto prolazno, ne bledi i ne gubi se. Jer ne bledi ni ona želja iz koje je san izašao. Ta želja se uvek hrani na istom mestu i još je jača kada je čovek postane svestan.

Nije mogao više sebe da podnese. Padale su mu na pamet svakakve misli, ali nije bio samoubica po prirodi, pa je nastavio tiho da pati, nadajući se da će njegova tuga proći. Međutim, rana na njegovoj svesti je brzo rasla, kao neki strašni tumor koji se svakog dana uvećavao za duplo. Bila je ružna i smrdljiva ta rupa koja ga je jela, a on nije mogao ništa da učini da je nekako očisti i smanji.

Tumarao je kroz stvarnost. Plašio se da spava, pa je noći provodio tiho plačući, pokušavajući da svoju tugu sakrije od svoje žene i sina. Oni su, naravno, odmah primetili da se s njim nešto dešava, ali su posle uzaludnih pokušaja da saznaju šta ga to slama, odlučili da ga ostave na miru, verujući da će on sam prevladati tu krizu. Nisu ni pretpostavljali kako je strašno patio. On nije govorio o tome, a vrlo brzo nije govorio ni o čemu. Samo ih je gledao, sa tugom nekoga ko odlazi na jako dug, možda konačan put.

A onda je jedne noći tiho izašao iz postelje i, pretvarajući se da ima potrebu, otišao u planine. Njegova žena je primetila da ga nema tek kada je i nju potreba probudila, i od tada je preuzela njegovu ulogu da plače, tiho da je ne čuje sin. Ali, on je čuo i sam je tiho plakao, da mama ne čuje.

Batuu je, u planini, tražio pogodno mesto gde bi ostao neko vreme. Strahovita zima mu nije smetala. Njegova tuga je bila hladnija. čitavu noć je hodao, neosetno se penjući sve višlje. Mislio je samo kako mora naći Vetar.

Osvanuo je visoko u planini, u jednom uskom prolazu između dve ogromne stene. Tu je sigurno moralo biti puno Vetra. Ali tog jutra, nije ga bilo. Batuu odluči da tu čeka. I čekao je danima, jedući samo sneg, ali ni daška nije bilo.

Onda jednog dana, putam kojim je Batuu one noći došao do tog mesta, naišla je grupa ljudi, njih trojica. čim su videli Batuu kako sedi između stena, počeli su da viču i mlataju rukama. Batuu ih nije razumeo, jer su govorili nekim drugim jezikom. Kada su mu prišli sasvim blizu, ljudi su počeli da viču na njega i da mu prete pesnicama. Batuu je pokušavao da im kaže zašto je tu ali uzalud. Oni su počeli da ga guraju, i najveći među njima ga gurnu tako jako da B. pade, i to tačno između one dve stene. U tom trenutku počeo da duva Vetar, i to naverovatno snažno. Tri čoveka koji su stajali iznad Batuua podigoše svoje ruke i počeo da viču neku čudnu reč. Vetar ih udari svom silinom, i Batuu je mogao videti osmehe na njihovim licima trnutak pre nego što će ih Vetar odneti u svoje gnezdo, visoko u planine. Batuu brzo ustade, nadajući da će i njega oduvati, ali je Vetar bio oslabio i jedva da je imao snage da mu kaže:

“Ja tebi ne mogu pomoći. Idi nađi Kamen.”

Batuu je bio strašno nesrećan. Mislio je da mu jedino Vetar može pomoći. Hteo je da ga on odnese i izleči od teške bolesti koja ga je snašla. Zavideo je onoj trojici koji su sada bili u milosti vetra.

Nije mu, ipak, preostalo ništa drugo osim da potraži Kamen. I tražio ga je, dugo, veoma dugo. Bilo je kamenja svuda, istina, ali on je znao da traži nešto sasvim posebno, nešto što će na prvi pogled prepoznati kao svog spasitelja. Išao je tako

mesecima. Začudo, njegovo telo se nije umaralo, uprkos slaboj hrani i velikim naporima kojima se izlagao. Samo je nejkova rana rasla i sve ga više pritiskala. Osećao je kako mu se polako pomrećuje svest. Morao je brzo pronaći Kamen.

Jednoga dana, posle puno lutanja, našao ga je. Bilo je to na mestu gde su nekakvi čudni ljudi udarali velikim maljevima po kamenju i drobili ga a zatim pretraživali parčice, kao da traže nešto. Bilo ih je četvorica. Batuu im je prišao i pitao ih šta to rade. A oni su, još divljiji od onih u planini, počeli da urlaju na nekom nerazumljivom, gotovo životinjskom jeziku, i da mašu onim svojim maljevima iznad svojih glava, pa se Batuu brzo izmače. U tom stene počеше da se pomeraju i da se ruše uz veliku buku na te ljude. Za tili čas su prekrile te jadrnike, koji su sve vreme urlali od sreće. Batuu potrča da i on nađe spas u kamenu, ali kada je on stigao, sve je već bilo gotovo. Samo kamen progovori:

“Ja ti ne mogu pomoći. Idi pitaj Vatru.”

Opet je Batuu bio strašno nesrećan, i puno je, opet, zavideo onima koje je smatrao srećnicima što su se našli pod kamenom. Bio je ubeđen da su svi odgovori za kojima je tragao, a kojih više nije mogao da se seti, bili upravo tamo, pod tom ogromnom gomilom stenja. Ali, na kraju se pomirio sa tim da mu nije bio dozvoljen ulaz u srce kamena, pa je krenuo dalje, tražeći Vatru.

Opet je lutao mesecima, da bi se jednog letnjeg dana našao na jednom nepreglednom polju. Išao je njime danima. Više nije imao misli, u glavi mu je bila tolika zbrka da nije mogao da se seti ni svog imena. Hodao je gonjen nekim nagonom. Hteo je da nađe Vatru.

Tada je spazio neke ljude kako idu poljem i gledaju u nebo. Izgledalo je kao da izvode neki ritual sa nepoznatom namenom. Battu je nagonski krenuo prema njima, želeći da im se pridruži u toj igri. Ljudi su, kao i svi predhodni, počeli da viču na Batuuu i da ga guraju od sebe. Nisu govorili, nego su urlali kao životinje. Uprkos tome, Batuu je uporno pokušavao da im se pridruži.

U tom, na nebu se pojaviše dva crna oblaka koja se strahovitom snagom sudariše i munja sevnu i uz strašnu grmlja-

vinu, udari među onu petoricu, koji su u međuvremenu obrazovali krug da bi se zaštitili od Batuu, i velika Vatra suknu i sagori ih u momentu. Batuu pritrča, ne bi li se i on priključio, ali Vatra je već bila oslabila tako da je spalila samo svu odeću koju je Batuu imao na sebi. Tad mu Vatra reče:

“Ja ti ne mogu pomoći. Idi, nađi Vodu.”

Polulud, očajan a sada i potpuno go, Batuu počeo da strašno plače, ali nikoga nije bilo da ga čuje. Onda je počeo da igra neki svoj čudni ples, nadajući se povratku oblaka, ali oni, i kada su se pojavili, nisu slali Vatra na njega, nego samo kišu.

Nastavio je dalje putem, tragajući za Vodom. Sada već nije ima ni jedno odličje ljudskog bića u sebi. Čak su mu se i leđa savila, pa je više ličio na neku zverku nego na čoveka. Nagon ga je terao napred. Telo mu je i dalje bilo snažno, kao da crpe snagu iz negove svesti.

Jednog dana, bez misli i moći govora, nag i izbezumljen, Batuu stiže do male reke. Na obali je video puno ljudi, pa je požurio da se zaroni u bistru vodu, pre nego što mu oni zabrane. Uskočio je i osetio blaženstvo pri punom dodiru sa hladnom vodom. Pogledao je one ljude, koji su mlatili rukama i ispuštali strašne krike iz usta. Onda su oni počeli da skaču za Batuuom, ali kako su uronili u vodu, više se nisu pojavljivali na površini. Batuu je pokušao da zaroni, ali bi se uvek vratio nazad.

Nesrećan, pustio je da ga reka nosi. Gledao je okolna polja, dok je reka postajala sve šira i šira. Stalno mu je voda nešto šaptala, ali Batuu ništa nije razumeo.

Sledećeg dana je pokušao da razume.

Sutradan je shvatio da se iste reči ponavljaju neprekidno.

Dan posle, shvatio je da se radi o nekoj priči.

Onda je naučio celu priču napamet, mada mu je značenje bilo potpuno strano.

Sutradan je ponavljao celu priču zajedno sa rekom.

A sledećeg dana je reka začutala.

Batuu je doplovio do nekog žbunja i tu se zaustavio. Čutao je. Najzad je shvatio da je priča koju je reka pričala bio

njegov san. Svest mu je bila potpuno čista. Više nije osećao svoju tugu.

U tom žbunju su ga deca našla. Mislili su da je mrtav, pa su brzo pozvali odrasle. Kada su ga ovi izvukli na obalu, shvatili su da je još živ, pa su ga odneli u selo, u kuću najbližu reci.

Bila je to kuća u kojoj su živeli Batuuova žena i sin. Oni su ga dugo tražili, i svi koje su pitali gde je mogao da ode, rekli su im da idu tamo gde se reka uliva u more. Tek nedavno su došli tu i nastanili se, čekajući Batuuu. Već su bili izgubili svaku nadu da će ga naći.

Sada je njegova žena držala njegovu glavu u naručju. Pitala ga je zbog čega je otišao i šta ga je oteralo u tako stanje izmučenosti.

On joj je i rekao. Šapnuo joj je na uvo priču koju je danima ponavljao sa rekom.

Mogle su se videti suze kako se u potocima slivaju niz njeno lice.

To je cela priča koju imam za tebe, tužni čoveče. Na tebi je da je upotrebiš kako valja. Zbogom.”

Vetar to reče i poče da duva mnogo jače i oduva me sve do Zelenog stepeništa, ka TD tornju.”

Tu sam ja završio svoju priču inspektoru. Ali, sve te moje reči nestadoše u nekoj novoj dubini, novoj dimenziji sobe u kojoj smo se nalazili, u prostoru koji je, znao sam, nastao novim nepoverenjem islednika. On je ćutao i klimao glavom. Verovatno je razmišljao o literalnoj vrednosti tih mojih priča. Ili je još uvek razmišljao da li da me optuži za ubistvo ili da me pusti kući.

Ali, kao u američkim filmovima, on nije imao ni jedan čvrst dokaz na osnovu kojeg bi me mogao optužiti. A ja sam, opet, bio jedina njegova spona sa tom, verovatno poslednjom noći u životu Dž.V.

Zato smo obojica ćutali, ja zato što sam čekao njegovu reakciju, koja je ovoga puta izostala, i on, kojem je, očigledno, svega bilo dosta. Nije izgledao ni malo zainteresovan da čuje

nastavke, a sva ona fascinacija sa početka, kao da je bila zamjenjena nečim drugim, mnogo dubljim.

“Strah, dragi moj,” progovori g. Grant konačno, “stah je najjače čovečije oružje. Ko ovlada strahom, taj može da vlada i okolinom, drugim ljudima, planetom. Sama pretpostavka da si zaštićen nekom silom, može te navesti na pomisao da bi mogao onome do sebe da naneseš zlo ili da ovladaš njime i nateráš ga da radi za tebe. Ni ti ni ja nikada nećemo moći da ovladamo svojim strahom, i upotrbimo svoju hrabrost za osvajanje nekih, sada tuđih teritorija. Ali, razlika između naših strahova je velika. Ti, recimo, najveći strah donosiš iz snova, dok ja svoj crpem iz ljudskih priča. Ti se plašiš aveti koje nosiš u sebi, a ja se plašim stvarnih aveti, ubica i silovatelja koji se upravo sada kreću ulicama gradova. Stvarnost je za mene izvor zla jer radim sa stvarnim leševima i ubicama. Ovo što smo stvorili oko sebe, ovaj haos u kome su pohlepa i licemerje glavne pokretačke snage “napretka” ima, opet, svoje nusproizvode, koji se ne mogu, zbog svoje ogromnosti i odora, staviti u neki zapećak i skloniti od očiju javnosti. Zato je moja služba “javna”. Moj rad je izložen svakome na uvid. Ali nije izloženost ono što me plaši. Moj strah dolazi iz same mogućnosti da zločin postoji. A moram ti reći, na početku našeg razgovora nisam bio uveren da se mi bavimo svarnim zločinom. Postojala je mogućnost da je Dž.V. jednostavno pobjegla, ostavljajući veoma malo tragova iza sebe. Ali, kako se priča razvijala, uprkos svim začinima koje si u nju stavio, počeo sam da verujem da se te noći desilo nešto zaista strašno. A sama izvesnost zločina mene užasno plaši. Možda se to nebi očekivalo od policajca, ali i mi smo ljudi. Možda zbog toga što nemam porodicu, ja se za sve ljude plašim na način kako se obični ljudi plaše za svoje najbliže. Kao kada se vraćaš od nekud i ispred svoje zgradi vidiš kola hitne pomoći, ili policijski auto. Kažem ti, taj strah se probudio u meni i teško mi je da ga se otremem.”

Islednik se vrati u svoju ćutnju. Bilo mi je jako teško zbog svega, pa nisam mogao više da ga gledam. Šta ako se zaista...

U tom trenutku zazvoni telefon. To nas obojicu trže iz razmišljanja. I dok je on dizao slušalicu, zvonjava se nastavljala u mojoj glavi, i budila neka sećanja.

Tada islednik spusti slušalicu i rače:

“Moram da izađem na pet minuta. Kolege su nesto iskopale u vezi sa ovim slučajem. Prićaćemo kad dođem.”

On uze svoj sako i žurno izađe iz kancelarije. A ja nisam mogao da čekam. Slike su navirale i bile toliko jake da sam morao taj novi film da prikažem, makar ja bio jedini gledalac.

“Bilo je 6:00. Umoran, oćajan i potpuno sluđen svim događajima, šetao sam u krug, kao da nekoga čekam. Vetar je bio otišao, ostavivši svoju ćudnu poruku da odzvanja u mojoj glavi. Misli su mi bile zbrkane, nejasne i nemoćne da se artikulišu. @eleo sam samo da dođe mojih osam sati i da odem kući da se odmorim. Smotao sam i zapalio cigaretu, a zatim dućo gledao u plamen upaljaća. Trebalo mi je neko svetlo drugaćije od ovog strašnog neona.

Ali, upaljać postade vreo, pa sam ga zatvorio. Tada su počele da se dešavaju ćudne stvari. Zaćula se zvonjava telefona, ali ja nisam znao gde je aparat, niti sam mogao da odredim odakle zvuk dolazi. Onda je pod počeo da se ljulja. Iako nisam ništa osećao pod nogama, ćučnuo sam da nebih pao, prevaren sopstvenim oćima. Zatim su počeli da lelujaju i stubovi i zidovi na celom parkingu. Sve je počelo da se razvlaći, da pulsira. Da se meša. Stepeništa, liftovi, rampe... Sve se, osim mene, ućibalo, savijalo i putovalo po prostoru koji su moje oći mogle da sagledaju. Ja kao da sam bio u centru tog vrtloga. Boćao sam se da ću pasti ako se pomerim. Kao da sam osećao da bih nekom naglom kretnjom poremetio nećznu ravnoteću ćitavog prizora. Stubovi su mi prilazili, stepeništa dodirivala, neonske šipke gotovo doticale po glavi, kao da su htele da me što bolje osvetle. Ustvari sam se tako i osećao: kao na pozornici na kojoj su svi prisutni, ukljućujući i kulise, upirali prstom u mene. Ali publike nije bilo nigde.

U jednom trenutku, u svom tom lelujanju, primetio sam neki drugaćiji pokret. Pošto se sve tako brzo menjalo, bilo je besmisleno da se okrećem levo desno oko sebe. Gledao sa pravo ispred sebe, ubeđujući se da sve što se kreće u ovoj garaći,

mora neminovno da se pojavi predamnom. I zaista, posle nekoliko sekundi, u samom uglu oka, na dnu parkinga, video sam dve nejasne prilike, jednu sigurno u crnom, dok drugoj nisam mogao da odredim ni boju ni oblik. Nestajale su i pojavljivale se opet, svaki put sve bliže meni, tako da sam, posle minut-dva, mogao da razaznam da se radi o jednom visokom muškarcu u crnom svečanom odelu i - jednoj goljoj devojci. Tada mi dođe u glavu o kome bi moglo da se radi. Bila je to, bez sumnje, Plava Devojka, dok je muškarac mogao biti samo - Mađioničar. Ponovo sam pokušao da mu vidim lice, ali u svom lelujanju i nestajanju, naravno da nisam uspeo.

Zatim se začuo smeh, dobro mi poznat iz ranijih događanja. Sada sam već bio siguran da me očekuje još jedan neprijatan susret sa tim ludakom, i telom mi prođe jeza. Pred kakvo će me iskušenje sada staviti? Šta on hoće da dokaže? I šta se okomio na mene? Kakvo li će sada oružje da smisli da bi me uplašio i zbunio još više?

Odgovor na poslednje pitanje dođe vrlo brzo, kada sam u svom tom komešanju ugledao u njegovoj levoj ruci onaj strašni nož. Moja nervoza je porasla, nahranjena svim tim lelujanjima, zvonjavom telefona koja nije prestajala i bljescima sečiva koje je pred mojim očima raslo. Pogledao sam u devojkicu, čije je beživotno telo Mađioničar nosio jednom rukom. Tog trenutka se više nisam plašio za sebe, već za tu jadnu dušu, koju sam, i pored kratkog poznanstva, na neki način osećao kao deo sebe. Šta li je sve preživela tog dana koji je na izmaku? I kakvu joj je sudbinu namenio njen mučitelj?

Sva ta pitanja koja su mi prolazila kroz glavu nisu mogla da me udalje od činjenice da mi je vrh onog noža sve bliži. Podigao sam pogled, ali njih više nije bilo. Slika oko mene se smirila i sve je došlo na svoje mesto. Okrenuo sam se oko sebe i povikao:

“Hajde, pojavi se, čudovište!”

Nije bilo odgovora. Teška tišina je bubnjala u mojim ušima.

“Gde si sad, monstrume!” hrabrio sam sebe sopstvenim glasom. Naglo sam se okrenuo, ne bih li ga iznenadio i tada sam ugledao, tačno ispred sebe, Plavu Devojkicu. Više me nije pod-

sećala na svoju ženu, već više na gomilu izmučenog ljudskog mesa koje se samo čudom održava u tom obliku. Nije bilo nikakvih rana na njenoj koži, ali je svaki mišić, svaka koska, svaka linija na neki način bila deformisana, drhtava i prepuna straha.

“Šta si joj uradio, ubico?” povikao sam.

“Sve u svoje vreme, naivčino,” odgovori mi Devojka Mađioničarevim glasom. Ona je izgledala kao da će pasti, pa ispružih ruke ka njoj i, u poslednjem trenutku, uhvatih je za ramena. Njene zenice se nisu videle, usta su joj bila poluotvorena, a usne se nisu pomerale kada su reči izlazile iz njih. Osećao sam strašnu patnju zbog njenog stanja pa zaridah:

“Ostavi nju, ludače, šta ti je ona kriva?”

“Ah, koliko lepih reči ti imaš za mene. Odavno nisam čuo da neko ima tako lepo mišljenje o meni. Verovatno još od našeg poslednjeg susreta.” Njegov glas je sada kružio oko moje glave.

“Kako? Zar se mi poznajemo?” upitao sam, zaprepašćen mogućnošću.

“Naravno, samo ne onoliko dobro koliko si ti svojevremeno mislio. Zato sam i uspeo da te iznenadim.”

Pomisao da ga poznajem me oštro štreknula. Odmah su mi u glavi proradile slike iz prošlosti. Prelistavao sam albume sa likovima raznih ljudi, ali nikoga sličnog nisam mogao da se setim. Bili je tu, doduše, puno egocentrika koji su živeli od tuđih hvalospeva o njima, i koje sam u pravim trenutcima napustio da bih se posvetio sebi, ali ni jedan od njih mi nije ličio na ubicu s kojim imam posla. Opet, da nije griža savesti što sam ih sve napustio napravila sve ovo i omogućila snovima da se ovako surovo igraju sa mnom.

U tom trenutku više nisam bio siguran da su to snovi. Sve je izgledalo isuviše stvarno. Nisam mogao da poverujem da bi moja podsvest mogla da proizvede takav jedan lik. On je dakle morao postojati u stvarnosti, s tim što me je hipnotisao i radio različite trikove da bi mi ceo događaj pretvorio u nešto nalik na san. Htedoh da to odmah kažem isledniku, ali on se još nije bio vratio. Zaronio sam lice u ruke, potpuno očajan zbog svog novog otkrića, ali to nije zaustavilo film u mojoj glavi.

“Naravno da smo bliski,” nastavio je glas, “uvek smo voleli iste žene, delili prijatelje, radili iste stvari. Svaki od nas na svoj način, ali niko nije savršen. Osim mene, naravno.”

Ta poslednja rečenica me je pogodila direktno u centar za mržnju. Znao sam tu frazu vrlo dobro ali nisam mogao da je povežen sa određenom ličnošću. Ti egomanijaci koji su prošli kroz moj život imali su jednu zajedničku crtu samoljublja, i svi su, što u šali, što u zagonetkama ponavljali tu frazu o sopstvenoj savršenosti.

“Ja sam sa vama odavno završio, prokleti ludaci. Ne želim ništa više da imam sa vama. Nosite se iz mojih snova.” Bio sam na ivici suza. Gotovo da sam presto da verujem u svoje reči.

Osetio sam nešto hladno na kičmi, blizu vrata, tačno na mestu gde sam već godinama osećao bol zbog okoštavanja. Ali ovo sada je bilo nešto spolja, nešto kao - oštrica! U trenutku kada sam to shvatio, osetio sam snažan ubod na tom mestu.

“Šta kažeš na ovo,” upita glas iza mene.

“Pa to me boli,” pomislih. “Znači da on može da me povredi.”

“Naravno da mogu. To i još mnogo drugih stvari mogu da ti uradim.” Očigledno je da je čitao moje misli.

“Prestani!” vikao sam, “otišao si predaleko.” Još uvek sam držao devojkicu u rukama i nekako sam osećao da se njen život polako gasi. Prodrmao sam je malo, ali bol u kičmi postade nepodnošljiv.

“Nema ti spasa,” cerio se Mađioničar. “Možda neće biti tako bolno ako se potruđiš. Potreban je samo jedan nagli pokret da sam sebi presuđiš.”

Hteo sam, ipak, da spasem i sebe i devojkicu. Nisam više razbojao glavu tome da li je Mađioničar stvaran ili ne. Samo mi je bilo bitno da ga se što pre otarasim. Hteo sam da verujem samom sebi, da izvučem poslednju snagu iz svoje sasušene svesti ali sam, u isto vreme, osećao vrh noža sve dublje u sebi. Već je kopao po mojoj moždini, i više nisam osećao svoje noge. On je nešto vikao, ali nije izgledalo kao da pokušava nešto da mi kaže. Više je to ličilo na neke ritualne kletve nekog nepoznatog plemena. Znojio sam se i sve brže disao dok je on mljeo

nerazgovete rečenice. Upirao sam se da shvatim o čemu on to priča ali nisam čak razumeo ni jezik kojim je govorio. Sve je nejasniji i neartikulisaniji bio taj jezik, da bi se vrlo brzo pretvorio u groktanje, riku i režanje, kao i sve ostale neljudske glasove. Stvarao je strašnu buku, nepodnošljivu. Nekako mi je sve bilo stopljeno u taj neprekidni krik divlje zveri, pa više nisam ni znao ko sam, zašto sam tu gde sam, šta hoće taj ludak od mene. Trebalo mi je malo vazduha, neko osveženje da me malo povрати iz bunila u koje sam upao, neki dašak vetra...

Lebdeo sam, okačen na vrh noža. Noge nisam osećao, ali njima i onako nisam doticao pod. Glava mi je bila prazna i jedino sam imao nejasnu svest o svom fizičkom položaju. Izgledalo je kao da se udaljavam iz svog tela i gledam sebe u tom smešnom položaju, kako držim u rukama golo beživotno telo devojkе koju sam u tom trenutku voleo i koja je zajedno sa mnom bila okačena na taj strašni čiviluk. Da, ljubav je bila jedini osećaj koji sam imao, možda zato što je uvek kod mene to bila najснаžnija emocija, i uvek bila prisutna, čak i u trenucima najvećег оčaja. Svest o toj nežnosti dođe kao melem na ranu i kao da sam osetio da mi krv ponovo struji kroz skoro ugašeni mozak.

Počeo sam da shvatam da postoji neki red u tom silnom urlanju. Malo posle, uvideo sam da se stalno ponavljaju одреđени zvuci. Sledeći zaključak je bio da je posredi pesma, koju sam, iako bez razumevanja, počeo da ponavljam zajedno sa mađioničarem. Tada sam razumeo svaku reč, kao i značenje koje je stajali iza svega. Mađioničar je recitovao neku pesmu, sastavljenu iz više različitih pesama, tako da je svaki stih predstavljao drugog čoveka. Iako je koristio različite jezike da bi bio što precizniji u predstavljanju одреđenih likova, sasvim sam dobro razumeo sve što je govorio:

U podeljenom oku
Voda se muti i ledi
Kad zatvoriš oči
Već će sve biti lepše
Snovi nisu samo snovi
I dan dolazi da stišа vetrove ноći
čovek blizak starom okeanu

Kao oštrica mislima vedrog umoritelja, peva
Maslina bespomoćno doziva kišu
Zadržanu laticama lebdećih krovova
Devojka sa polom od školjki proleća
Devojka sa grudima od kamena jutra
Devojka sa zlatnom kosom
Razbija tamu da vidi ko joj to dolazi.

Ti poslednji stihovi su bili sasvim slični onima iz tajnog kovčežića moga oca, koji sam krišom otvarao i čitao kao dete. Stih sa devojkom sa zlatnom kosom, ma koliko neoriginalan, sa raznih je aspekata obeležio moje detinjstvo. Probudio je interes za poeziju, odveo je oca iz kuće, služio mojoj majci kao poštalicom za priče o tatinom odlasku i, na kraju, koštao je moga oca svega što je u životu stekao. Pomislih kako već dugo nisam razgovarao sa svojim ocem, i spopade me strašan osećaj krivice, pa zakukah:

“Oče, jesi li to ti?”

“Ne,” odgovori mi Mađioničar, ”to si TI, budalo!”

Padoše mi na pamet zelene munje, golf igrači, priča Dž.V., nevidljivi Jaguar. Onda mi dođe i Vetrova priča pa se nekako raznežih, pri pomisli na Batuuu i njegovu ženu. Ta prijetna misao me osnaži, dade mi neku nadu da ću i iz ove situacije izaći čitav. Jer, snovi jesu opasni, ali su najopasniji kada ih čuvaš za sebe.

Osetio sam kako mi se vraća snaga u ruke. To mi dođe kao znak da s njima moram nešto da uradim. U rukama sam držao devojkicu, čije noge, isto kao i moje, nisu dodirivale pod. Shvatio sam da moram da je pustim, pa ma šta se desilo. To je bilo prvo i jedino što sam mogao da uradim. I uradio sam. Raširio sam prste i ona pođe ka podu, ali se tu ne zadržala. Dok sam joj na licu gledao blaženi osmeh, kao da je konačno oslobođam svih muka, ona je propadala kroz beton i, posle sekunde ili dve, nije je više bilo.

“Neeel!” povika Mađioničar, “nismo se tako dogovorili.” Bilo je neke ljutine u njegovom glasu, ali ja prepoznah glumu u svemu tome. Verovatno sam i dalje radio po njegovom scenariju. On naglim pokretom izvuče nož iz moje kičme, i sna-

ga mi se vratila u noge, pa sam ponovo osetio čvrsto tlo pod nogama.

“Ona je sada na sigurnom,” rekao sam ne dižući pogled sa mesta gde je devojka nestala.

“Da, možda, a opet, nikad se ne zna.” Glas mu je i dalje bio pun veštačke ljutine. “Ali, zato si ti tu, da sve platiš.”

Još uvek nisam mogao da podignem glavu. U vidokrug mi udoše najpre njegove besprekorno uglačane cipele, a zatim i njegova desna ruka koja je držala nož. Izgledalo je kao da se priprema za završni udarac, a ja nisam mogao da se pomerim. Sjajni čelik se kretao levo-desno, kao neka strašna zmija koja je pokušavala da me hipnotiše i time spreči da amortizujem napad. Odjednom sam postao svestan blizine kraja, pa sam gotovo bez straha posmatrao živi nož. Pitao sam se kakav bio smisao svega ovoga, i tada svatih da još uvek ne znam sa kim imam posla. Ubedio sam sebe da, pre poslednjeg poteza, moram videti to lice koje mi je izmaklo toliko puta u toku dana. Setio sam se pokušaja Dž.V. da se oslobodi napasnika i to mi dade snagu da se uspravim i podignem pogled...

Tada sam shvatio ko je on.

On je ustuknuo, vidno iznenađen mojim potezom.

U svom besprekornom odelu, sa crnom sjajnom kosom čiji je jedan pramen prelazio preko polovine bledog lica, sa užarenim očima... Bio sam to Ja.

Ali, Ja iz nekog drugog vremena, neke drugačije stvarnosti.

*

To je bio onaj koga sam nekada često viđao u ogledalu, u prozorima na autobusu, u snovima, pa nekoliko puta i ispred i iza sebe, kao sasvim stvarnu figuru.

To je bio onaj koji me je pratio na stepeništu, u beskrajnim šetnjama, u ljubavnim igrama.

Onaj koji me je budio noću i pretvarao zidove i plafon u sobi u nebo koje gori, nebo koje preti.

Onaj koji je moju Samoću pretvarao u Očaj, i časove ispunjene istim bušio zloslutnim mislima, pretvarajući taj be-nigni balon i eksplozivnu napravu neviđene snage.

Ali, to je bio i onaj koji mi je nebrojeno puta spasao život. U trenutcima kada mi se sve činilo besmislenim i bez-načajnim, kada sam jedini izlaz video u prostom odustanku od svega, uključujući onanisanje i disanje, tada je On, svojom nadljudskom snagom i zverskom mržnjom, svu agresivnost nakupljenu u mojoj napaćenoj duši, okretao ka spoljnom svetu, nesumljivo spreman da uništi sve na svom putu, bez obzira da li je tu prijatelj ili visibaba, ljubav ili betonski spomenik, mon-struozni bankar ili dobričikica koji prodaje novine.

Kada sam se najviše plašio za svoj život, jedan sekund pre potpunog mirenja sa sudbinom koja me je zadesila i dva i po sekunda pre pompeznog otvaranja (vena), onda kada mi više niko nije dolazio u pomoć, kada nada više ne razume jezik kojim govorim, tada si mi dolazila, draga moja šizofrenijo, ne sa isključivom namerom da me spaseš ili ohrabriš, već samo da me podsetiš na oštre zube zveri koja sam, isto tako, bio.

U takvim situacijama, kojih je bilo u nekom ne-određenom broju, onda kada sam već poznavao mehanizam pojavljivanja i prevlađivanja one druge strane, više sam se plašio svega toga nego onoga do čega bi došlo u slučaju da se promena ne desi. Sama pojava tih čudovišnih osećanja u meni je izazivala veći strah nego bilo koja druga mogućnost. Ti mo-menti, nekoliko treptaja oka, pre nego što monstum potpuno ovlada mojom svešću, izazivali su u meni paniku, osećaj da sam živ zakopan u crni led. Od svih načina da se umre, taj način da se preživi mi je bio najgori.

To biće je oličavalo sve ono što sam u mladosti mrzeo kod sebe, sve one osobine koje sam godinama potiskivao, elimi-nisao, disciplinovano ih iscrpljujući jednostavnim nehranjenjem nikakvim mislima koje su budile ta osećanja. On, ovaj moj na-zovi dvojnik, je očigledno samo takva osećanja i misli imao u svojoj glavi, i tako je postao neustrašivi istrebljivač koji ne pre-za ni od kakvog zločina. Iz očiju mu je izbijala mržnja i to im je davalo nekakav nejasan sjaj, kakav mogu imati oči nekoga ko je osetio slast osvete. Bilo je jasno da se svetio meni, mada nisam

mogao da nađem logičan razlog u tom trenutku zašto. Da li sam mu učinio nešto nažao? Jesam li ga povredio svojim odustankom od načina života za kakvim je žudeo? Je li moja krivica što ovaj drugačiji Ja u određenom trenutku bio jači i otišao svojim putem ne osvrćući se iza sebe? Ali, vratimo se našoj priči.

*

Ma kakvi su ga razlozi doveli natrag u moj život, on je bio tu, stvaran gotovo koliko i ja. Mržnja iz njegovih očiju je punila prostor i ja gotovo da nisam mogao da dišem. Telefon je još uvek zvonio. Kružio sam oko njega, osećajući kako mi se vraća snaga i kako, odjednom, imam punu kontrolu nad situacijom.

“Odakle si ti došao,” upitao sam više sebe nego njega. “Iz kakvog li si mraka došao i kako?”

“Pa, mislim da ti se odgovori ne bi svideli i da bi te to obeshrabilo,” reče on. “Ali mogu da ti kažem da nemaš pojma šta sam sve doneo sa sobom, kao i šta još sve ima tamo odakle sam došao. A što se tiče protokola po kome sam se našao ovde, znaj da je sve počelo sa tvojim pozivom.”

“Mojim pozivom?” povikah. “Ali ja nisam ni znao da ti postojiš!”

“Pa i ne moraš da znaš,” pričao je sa donekle povraćenim samo puzdanjem. “Onog trenutka kada si pomislio ma Gizelu, otvorio si mi vrata, i to prilično široko. I bio si u pravu: Ona je tako zanosna. Njen strah miriše na detinjstvo.”

“Prestani,” povikao sam. “Ja nisam tako nešto pomislio.”

“Zaista? Izgleda da ću morati malo da ti osvežim sećanja na neke stvari, koje smo zajedno doživeli. Možda će ti to pomoći da shvatiš sisteme po kojima i Ja postojim. Sećaš li se, recimo, Loptice Skočice?”

“Ja se sećam nje, ali ona za mene predstavlja samo goli očaj, nešto što čovek uvek preživljava u neuzvrćenju ljubavi. Ono što sam tada proživljavao, neponovljivo je i čak ni ti ne

možeš da me nateráš da toliko patim.” Moglo bi se reći da sam i sebe uveravao u svoje reći.

“O, ne,” odvovori Mađioničar. “Ja samo hoću da te podsetim kako smo tada lepo živeli. Kao dve strane jednog novčića koji, za tebe, nikada nije bio novčić sreće. Sve što se dešavalo tada, kao i mnogo puta ranije, bila je naša zajednička, lepa krivica. Mada nisam uživao u svim pojedinostima, bilo je zaista lepo biti pored tebe, biti stvaran koliko i ti.”

“Ti... Ti si bio... stvaran?” promucah.

“Da, da. Stvaran i slobodan koliko i ti. I bio sam Ti isto onoliko koliko si Ti bio Ja. Ali to je malo teže objasniti. Nismo se uvek slagali, ali smo bili jedno. Sve do trenutka kada si osetio snagu i odlučio da odeš svojim pesničkim putem. Kada si odlučio da zaboraviš Lopticu Skočicu. Ali nisi, ako se sećaš, prošao bez dobre borbe. Godinama sam te vukao po prašini, po birtijama, kroz sav gradski šljaj. Ti si se dobro borio, ali ja sam koristio svaki trenutak slabosti da te povučem dublje u mrak.

Sećaš li se kratke devetke, koju sam ti nabavio. Kakvu je divnu ulogu ona odigrala. Sa njom u džepu si bio Ja. I niko te više nije mogao izvući. Čak i onda kada si sreo svoju sadašnju ženu, bio si ja koji se prerušavao. Sve do onog dana kada je taj pištolj sam opalio, dok si se igrao njime. Sećaš li se?”

Mahnuo je rukom i ispred mene se stvorila moja soba u stanu na Zvezdari. Krevet je bio razmešten, a ja sam, obučen, ležao u njemu i gledao neku komičnu seriju na televizoru. Nisam se smejaio, jer sam u to vreme retko šta nalazio za smešno. Onda mi je pogled pao na moju desnu ruku: držao sam pištolj! Iz nepoznatih razloga, toga sam se jutro igrao s pištoljem. Znam da sam predhodnih dana i meseci prošao kroz mnoge nevolje, i sve sam to pripisivao toj nesrećnoj smrtonosnoj igrački.

Odjednom, pištolj opali. Soba se napunila dimom, a ja sam skočio sa kreveta, još uvek u ruci držeći tu spravu. Izgubljen, otišao sam u drugi ugao sobe i pregledao sebe, pa pištolj, pa ponovo sebe. Nije bilo rane. Odahnuo sam za malo, a onda sam pogledao krevet: Na krevetu sam ležao Ja, bez pola glave.

Slike ispred mene nestade, i ja sam tada shvatio šta je mađioničar hteo da mi kaže. Sećao sam se i ja tog događaja,

samo što njega nije bilo, bar ne fizički, i metak je bio završio u plafonu, predhodno prošavši kroz ram jedne slike i očešavši zid. Znam da sam dugo nosio taj metak u džepu, kao amajliju. I sećam se da sam tada odlučio da prodam pištolj, i prepustim se ljubavi koja mi se tada javljala.

“Da, sada razumeš. Ti si ubica. Još malo pa samoubica.” Glas mu je bio teatralan, pobjednički.

Osećao sam kako njegova moć raste velikom brzinom, kao kurac Beogradskog pobjednika kada se Sava raščepi na suncu. Ustvari, kada sad razmislim, on je namerno izazivao kod mene taj osećaj promene pozicija, tek da bi svoju igru učinio zanimljivijom. Mislim da je on, sa druge strane, bolje funkcionisao kada bi mu se žrtva, što sam, moram priznati, ja i bio te noći, opirala i makar za trenutak pomislila da može izaći na kraj s njim. Sada znam da, osećao se ja nadmoćnim ili ne, nisam imao nikakve šanse pred njegovim ludilom. Nisam, pritom, bio slab. Daleko od toga. Radilo se samo o tome da je sve vreme on bio taj koji nameće pravila. Ništa što bih ja uradio ne bi promenilo ishod kako pojedinih igara, tako i celokupnog rezultata.

Stajao sam, dakle, ispred njega i čekao da me napadne onim nožem, čiju sam oštricu već jednom bio osetio. Bio sam svestan da bi jedan njegov potez mogao okončati mnogo više nego samo ovaj ludi san. Gubio sam snagu i kao hipnotisan, gledao to preteće sečivo. Spremno sam čekao kraj. Pa posle šta bude.

On tada podiže nož, i pokuša da ga spusti pravo na moju glavu, ali je moja ruka isto tako bila podignuta i uhvatila je njegov zglob u trenu. Stajali smo tako nekoliko sekundi, a onda je on spustio ruku. Gledao me je s nekom podsmešljivom mržnjom, koju uvek u očima imaju oni koji nisu više sigurni u svoju pobjedu. Ponovo podiže ruku, ali sam ja opet bio spreman i uhvativši njegov zglob, uzvratilo sam mu taj ružni pogled. On spusti ruku. Njegove oči su vršljale po mom mozgu, čitale moje najskrivene misli, čekale na trenutak snage koji bih osetio u sebi. I zaista, čim sam pomislio da mi ne može ništa, da sam jači od njega, on opet napade, ali ponovo bez uspeha.

Ponovilo se to nekoliko puta, ali je ishod uvek bio isti. Izgledalo je kao da se on ne trudi baš mnogo da me dokrajči, a ni meni nije trebalo previše snage i umeća da ga zaustavim. Bili smo, za trenutak jednaki, kao akcija i reakcija, kao nebo i tiganj, kao pečurka i zglobni autobus. Trinaestica.

Onda mi pade na pamet suluda ideja. Ni sam ne znam zašto, poželeo sam da mu pocepam tu svilenu košulju i vidim šta se krije ispod nje. Brzim potezom, zgrabio sam ga za okovratnik košulje i jednim potezom je pocepao po sredini. Mađioničar nije izgledao previše iznenađen ni uplašen mojim naglim preuzimanjem inicijative. Samo se isprsi, dozvoljavajući mi da pogledam to što sam otkrio. Koža mu je bila tamno braon boje, i u strahovitom kontrastu od boje lica. Iako je bio gotovo mršav, svi mišići su mu se jasno ocrtavali, i odavali telo u savršenoj kondiciji. Samo je na levoj polovini grudi imao ružnu tetovažu, neka vešala na kojima se ljuljalo ljudsko telo. Pripade mi muka od samog pogleda na to, jer sam jednom davno i ja imao nameru da nešto slično istetoviram, ali sam, posle prvih neuspešnih linija, odustao.

Mađioničar me tada uhvati za ruku, nežno kao učitelj i reče:

“Ja sam sve što ti nisi smeo da budeš.”

Na te reči zastadoh, kao da nisam najbolje razumeo. Šta je to trebalo da znači? Zar sam ikada u životu poželeo da budem ubica, ludak, čudovište koje seje strah oko sebe? Zar sam mogao da poželim da mi je osnovno zanimanje igranje sa ljudskim životima?

Tek sledeća misao me uplaši. Došla je potpuno neočekivano, kao šamar umesto poljupca, kao telegram čija se sadržina bitno razlikuje od reči pesme koju smo upravo pevušili, kao trg na kome se, umesto lakmus papira, odjednom prodaje četvrti tom Prilagođene Istorije. Ništa nije tako strašno kao kada vas sopstvene misli izdaju, i počnu da se javljaju u oblicima zbog kojih ste uvek prebacivali ljudima koje volite i onima koje ne poznajete a, nekim čudom, ipak imaju uticaj na vaš život (što ne bi trebalo da se dešava kada se ne čitaju

knjige)[♥]. Ta izdajnička misao izlete kao go- njena nekom nepoznatom silom kroz moju svest i gotovo da je izgovorih.

“Ha-ha-ha!” smejaio se Mađioničar, “Šta sam ti rekao? Dobrodošao na moju stranu. Meni se čini da si oduvek bio tu, samo ne uvek potpuno budan. Ha-ha-ha!”

“Ja nikada nisam bio na toj strani!” vikao sam, “nikada nikome nisam naneo zlo. Ja volim ljude onakve kakvi su, i nemam želju da ih menjam, ni na tvoj niti bilo koji drugi način. Ja sam...” izgubio dah u tom času, kao i potpuno poverenje u svoje reči.

Pogledao sam u pravcu gde bi on trebalo da se nalazi, ali njega nije bilo. Nestao je. Okretao sam se oko sebe neko vreme, misleći da će me napasti s leđa, ali njega naprosto nije bilo. Osećao sam se rastrzan između dve želje. Hteo sam da se sve završi i da nikada više ne vidim tog ludaka, a istovremeno sam čeznuo da saznam ko je on ustvari i šta je hteo od mene. To što je imao moje lice i tvrdio da je Ja, mogao je biti jedan od njegovih trikova, usmerenih ka tome da me potpuno zbuni i tako onesposobi da radim svoj posao. I to što mi je podmetao svoje misli, to može svaki osrednji hipnotizer. Ali, njegova neverovatna upornost i sve češća prisutnost u mojoj blizini, govorili su mi da sve ima nekog tajnog smisla i da sam sasvim blizu ključa koji razrešava čitavu priču. Pogledao sam na sat: 6:30. Još samo sat i po i svega će nestati, sve će se vratiti tamo odakle je krenulo tog popodneva, i ja ću se vratiti u svoj normalan, izabran život.

Opet me obuze stvaran strah. Šta ako je on tu da mi pokaže da su promene neminovne u tom životu, u kojem sam se tako dugo skrivao? Šta ako sa parkirališta ne izađem isti ili ne izađem uopšte? Koliko sam čvrsto stajao iza svega što sam bio kada sam tog dana ušao na parkiralište? Je li onaj spust niz spiravno stepenište bio samo spust do prvog nivoa parkinga ili do

---

[♥] Da se razumemo, ja nisam protiv čitanja knjiga, samo nekako mi je nelogično da neko ko svoj vek provede u skromnoj sobi bez klavira zna sve šta se dešavalo u Hegelovoj glavi, ili celokupni sastav šargarepe. Uostalom, baš me briga.

nekoj tajnog nivoa moje podsvesti, nekog tek probuđenog aspekta moje ličnosti koji Mađioničar pokušava da mi predstavi ili možda predstavlja sam?

Ja sam se sećao svoje prošlosti, ali ono čega se ja sećam nije imalo takvih krajnosti o kojima Mađioničar priča. Bila je to, istina mešovita dobrih i loših iskustava ali ništa ekstremno loše iz tog perioda nisam mogao da izvučem.

*

Hej, ja dozvoljavam svom junaku da se ne seća dobro, ili da ne bude obavezno Ja. Ljudi se obično sećaju samo onoga čega hoće da se sećaju, a to su, najčešće, samo lepe stvari. Ni meni se nije činilo da ima bilo šta neobično u mojoj prošlosti dok nisam počeo da je analiziram i tražim razloge za sve nemirne snove koje imam.

Ako povežete njegovo sećanje na noć o kojoj se radi i moje sećanje na doba najekstremnijih simptoma šizofrenije, možete sklopiti određenu sliku o mojoj ličnosti, makar ona i bila neistinita. Ja ne mogu da vam zabranim da stvarate svoje zaključke i gradite stavove kakve god hoćete. Ali pre nego što donesete konačni sud o meni i mom junaku, završite prvo sa čitanjem ove knjižice.

Ja mogu da kažem da nikada nisam upoznao, izvan sebe ili u sebi, to čudovište o kojem priča ova priča. Moj prvi susret sa njim se desio dok sam pokušavao da opišem sebi jednu neobičnu noć na parkingu na kome sam, zaista, radio. I moje iznenađenje je bilo mnogo veće nego vaše: Ja sam bio užasnut saznajući da on postoji. I koliko sam dana prelistavao po svom sećanju, ne bih li našao bilo kakav trag njegovog postojanja u mojoj mladosti! Ali, čini mi se da je raskorak između onoga čega se sećamo i onoga što se stvarno dogodilo, neizmerno veliki.

*

Stajao sam, sam, na tom sablasnom parkiralištu. Nisam znao kuda da krenem niti šta da radim. Negde u daljini, oko TD

stepeništa, video sam svog kolegu Džerija kako promiče. Noge mi same krenuše u tom pravcu. Ali kada sam stigao tamo, od Džerija ni traga. Pomislio sam da je otišao liftom gore, do nivoa mola, pa sam ušao u lift i pritisnuo dugme. Ali, pre nego što su se vrata zatvorila, nečija ruka ih zaustavi i otvori. Uplašio sam se toliko da gotovo kriknuh ali sam onda video da je ruka ženska i - crna. U lift je ušla - Gizela. Pogledao sam je, ali ona mene nije videla. Oči su joj bile vodnjikave, kao od mutnog stakla, i bile su slepe. Pozvao sam je nekoliko puta, najpre samo sa Hej, a onda i njenim imenom koje sam izvadio iz malog mozga, ali me ona nije čula. Mahnuo sam nekoliko puta rukom ispred njenih očiju, ali uzalud. Zaključio sam da je drogirana i hteo sam da je uhvatim za ruku, misleći da će je dodir vratiti nazad u stvarnost ali se tada vrata od lifta otvoriše i ona izlete napolje. Pošao sam za njom, ali je nigde nije bilo. Kao da nismo izašli na istom nivou.

Ni mol nije izgledao kako bi se očekivalo. Sve je bilo tu, samo što su bili dodati i neki stubovi iz parkirališta. Bili su obeleženi raznim oznakama, kao da su skupljeni sa raznih deliva garaže: P2H2, P1A6, P2J7, itd. Nisam video nikakav sistem u tome i pošao sam nasumce kroz tu šumu znakova. Onda sam shvatio da pada nema i da mogu da se slobodno krećem kroz vazduh, od nivoa do nivoa. Kakvo superiorno obezbeđenje objekta! Na nogama sam imao one zelene munje, koje su mi pomagale da lebdim, mada to i nije bilo lebdenje u pravom smislu te reči. Ja sam sasvim dobro osećao "tlo" pod nogama, samo što sam mogao da se krećem i gore i dole, a ne samo po jednoj ravni. Nije mi se, posle svega, to činilo neobičnim i koristio sam svoju prednost što sam bolje mogao.

Onda sam video neko svetlucanje nedaleko od lifta iz koga sam izašao, tačnije, iza stuba na kome je pisalo P2H6. Kako sam se približavao, svetlucanje se pretvaralo u bljeskove i to me podseti na onu Mađioničarevu radionicu, gde je on pravio foto-aparat. Pitao sam se šta li sada pravi i požurio da ga iznenadim. Kada sam došao do stuba, provirio sam iza, ali tamo nikoga nije bilo. Samo što je ispred mene bio P2 nivo, jugoistočni ugao. Ponovo sam imao stari dobri beton pod nogama.

Ponovo sam provirio iza onog stuba i našao se na P1, kod žutog stepeništa, na severoistočnoj strani, sasvim blizu rampe broj 5.

Konačno sam shvatio. Sve je to bila Mađioničareva varka da me odvuče sa mesta gde su zaista bili bljeskovi. Požurio sam nazad ka TD tornju, i ustrčao uz stepenice do nivoa mola. Mol je sada izgledao normalno i bljeskovi su dolazili iza jednog ugla, pored prodavnice obuće. Kada sam tamo stigao, imao sam šta da vidim:

Mađioničar je stajao, meni okrenut leđima a pored njega su, sa obe strane, stajali golf igrači. Bljeskovi su nastajali negde ispred njih. Polako sam im se približavao, ne bih li ih iznenadio, ali me onaj plavi iz golf vozila opazi pa poče da trza Mađioničara za ogrtač. Ovaj je bio zauzet, pa ga samo odgurnu. Tada ga igrač grublje gurnu i reče:

“Šefe, Mars je ovde.”

Mađioničar se zaustavio u onome što je radio i, raširivši svoj ogrtač da bi sakrio prizor ispred sebe, okrenu se ka meni. Samo me je pogledao, a već sledećeg trenutka sam ja držao njegov nož u ruci. Bio je težak, dugačak i - krvav. Hteo sam da ga bacim ili iskoristim na neki drugi način, ali nisam mogao da se pomerim.

“Šta sad pokušavaš?” pitao sam ga.

On tada ispruži ruku i na to jedan od golfera, onaj koji se zvao Mastadont potraži nešto iza njegovih leđa i stavi mu u ruku onu kutiju koju je vario, bušio i strugao u radionici. Bio je to neki čudni foto-aparat. Hteo sam da se okrenem ili pobegnem kada sam video da hoće da me slika, ali nisam mogao da se pomerim. Kao da sam bio hipnotisan. Čak sam se i nasmešio mada je to više bio izbezumljeni osmeh nemoćnog čoveka nego poziranje za fotografiju. Mađioničar usmeri aparat prema meni i, samo što je rekao: “Odlično!” bljesnuo je blic i zaslepio me. Kada sam ponovo imao oči, njih više nije bilo, a u ruci sam držao bananu. Nisam bio gladan.

Gledao sam oko sebe neko vreme i na kraju video neku priliku kako brzo promiče skroz u dnu garaže, na zapadu. Potrčao sam tamo i vrlo brzo bio u mogućnosti da sagledam čitavu traku. Nigde nikoga. Čak ni kola. Izlaz sa te trake je bio tačno pored kancelarije obezbeđenja, pa se tamo i uputih. Nadao sam

se da ću tamo naći Džerija. Trebalo mi je prisustvo nekoga za koga sam sigurno znao da je stvaran, tek da se malo priblerem.

Negde na sredini, baš kao i prošli put kada sam tuda prolazio, ponovilo se nešto zaista neuobičajeno i neočekivano. Kao pozvan po imenu, okrenuo sam se i video istu onu grupu trkača sa početka smene. Pokušao sam da im se sklonim sa puta ali nisam bio dovoljno brz. Za čas su bili svuda oko mene, i ja sam sada mogao videti njihova lica. Bila su bezizražajna i bela, sa rupama umesto očiju i trnutak pre nego što su počeli da me udaraju a zatim i gaze, ja sam pomislio nešto što mi se učinilo da bi moglo biti istina: Svi ovi zombiji su bili povampirene žrtve Mađioničara. Desetine, možda čak i stotinu njih. A onda sam, negde na kraju kolone video jedno poznato lice. Bilo mi je čudno da je ona tu, među svim tim hodajućim mrtvacima. Neka tuga me obuže u svom tom haosu. Svest o jednoj strašnoj mogućnosti mi postade veoma bliska.

Ali, bez obzira ko su bili, ni ovoga puta me nisu primetili, i udarali su me, odbacujući me kao loptu, od jednog do drugog, da bi me, kada sam pao, prosto pregazili. Sklupčao sam se, sa rukama preko lica, i tako ostao dok i poslednji gumeni đon nije nestao. Bio sam besan i sve me je bolelo, toliko da sam počeo da vičem neke nerazumljive reči, sve dok nisam počeo da gubim svest. Osetio sam veliko olakšanje dok sam tonuo u tamu, i taman sam bio spreman da joj se potpuno prepustim, kad neko počeo da ponavlja moje ime. Osetio sam nečije ruke na mom licu. Bili su to šamari, ali nije bilo bola. Nevoljno sam otvorio oči, kao da me neko budi iz najlepšeg sna. Iznad mene je bio moj kolega Džeri.

“Je li sve u redu?” pitao je.

“Aha,” rekao sam, mada ne znam zašto. “Samo sam umoran i strašno pospan.”

“Hajde, odvešću te do kancelarije,” reče Džeri pomogavši mi da ustanem. “Da se malo odmoriš. Jesi li siguran da je sve u redu, da ne zovem hitnu pomoć?”

“Ma, dobro sam, ne brini. Samo ću malo da sednem, jedno pet minuta. Ovo mi je peta noć za redom pa sam baš umoran.”

Otišli smo zajedno do kancelarije i ja sam seo. Džeri me još jednom upita da li sam dobro, pa ode svojim poslom.

Kancelarija, ako se tako može nazvati prostorija koja je nekada bila toalet, je plivala u plavičastom svetlu neona. Sto, stolice i metalni ormari su bili veoma stari, sa zidova je otpadala farba, sve je izgledalo veoma jadno. Sedeo sam i merio prostori-ju pogledom. Mogla je biti tri i po metra dugačka i tri široka. Pravougaonog oblika. Ja sam sedeo u jednom uglu i gledao u onaj suprotan, po dijagonali.

U tom trenutku sam video sečivo nalik na ogromnu kružnu testeru kako polazi iz tog ugla u koji sam gledao, i kreće se pravo dijagonalom ka uglu u kome sam ja sedeo. Bio sam zbunjen, i mada sam ovakav napad čekao veći deo svog života nisam se pomakao s mesta sledećih nekoliko sekundi. Tek kada je sečivo počelo da ubrzava i seče sto za kojim sam sedeo, skočio sam sa stolice na stranu i oštrica prođe tik pored mene i, presekovši i sto i stolicu, nestade i uglu sobe. Podigao sam se na noge i tom trenutku čuo neke zvuke, nešto kao repetiranje pištolja. Okrenuo sam se prema trećem uglu i video cev nekog oružja koja je bila okrenuta prema meni, tačnije prema mojoj glavi. Opet sam stajao na dijagonali. Odjeknuo je pucanj ali sam se ja u poslednjem trenutku izmakao. Onda sam istrčao iz kancelarije. Sa mog radija se čuo Džerijev glas:

“Borise, da li me čuješ?”

“Da,” odgovorio sam. Njegov glas je zvučao uspaničeno.

“Jesi li video Dž. sa rampe broj 5? Izgleda da je nigde nema.”

Jedan veliki sekund prođe do mog odgovora. Sekund dugačak kao večnost o kojoj se ponovo odigralo čitavo popodne. Unazad, naravno.

Prvo sam pomislio na svoj susret sa Dž. u Zelenom liftu. Hteo sam da kažem Džeriju o tom susretu ali sam se predomislio, jer mi je naglo postalo jasno o čemo se radi. Vrtele su se slike, trkači, zelene munje, more i nevidljivi Jaguar. Sve to je bila nameštaljka, Mađioničareva predstava u kojoj je pokušavao da mi namesti ubistvo. Vodio me je kroz čitav proces, polako pripremajući to ubistvo i mene za to ubistvo. Sve je

bilo jako dobro smišljeno, *timing* mu je bio neverovatan.. Sve sam razumeo. Mađioničar je bio tu da me pokaže svoju snagu i u tu svrhu je izabrao najstrašniji mogući scenario. Ubistvo. A da pri tom nisam ja bio žrtva, nego neko potpuno nevin, potpuno stran celoj priči. Ta devojka nije imala predstavu o tome ko je on, zašto to radi, a, ako je verovati priči koju sam čuo na vokmenu, bila je ubeđena da joj se kraj bliži. Ona je završila snimanje u 5:30. Sada je 7:30. Dva sata. Šta je sve Mađioničar mogao da uradi za ta dva sata? Ko zna zašta je sve sposoban. I šta je tradio tamo na P1 sa onim foto-aparatom? Slikao? Slikao, šta? Svoju žrtvu? Mene? Da, mene je slikao. I to sa onim strašnim nožem u rukama. I, zar nije istina da je sa tog noža, dok sam ga ja držao, još uvek kapala krv. On ju je tada ubio. Ja sam je video nekoliko minuta pre toga veoma blizu tog mesta. Izgledala je drogirana, ili hipnotisana. Da, on ju je hipnotisao i pozvao na to mesto, a dok ju je ubijao, mene je slao na razne strane garaže da ga tražim. Ja sam se ponovo pojavio baš kada sam mu trebao da napravi sliku sa mnom. Šta će mu ta slika? Da me ucenjuje? Šta on može da traži od mene? Ja nemam ništa što bi on mogao da upotrebi.

On mi je namestio ubistvo. Iz nepoznatog razloga, sa nepoznatim ciljem. Možda samo da bi mi pokazao da može da me uništi ako hoće? Ili je to za njega bila igra, nadmetanje u kome ja nisam ni u jednom trenutku imao šanse da pobedim. I to uprkos činjenici da su sve ovo bili moji snovi. Ali, ako je sve ovo izašlo iz moje podsvesti, onda nema razloga za uzbunu. Sve će biti uredi kada se probudim.

Dotakao sam tada mesto na grudima gde me je on ranio nožem, i tamo je zaista bio široki ožiljak. I devojka je nestala. Možda je to puka slučajnost, ali ja sam imao jedan način da saznam da li je sve to san ili java.

Fotografije! Morao sam pronaći fotografije. One su jedini čvrsti dokaz o mom učešću u tom zločinu. Ako postoje, treba ih uništiti. Ako padnu nekom drugom u ruke, odoh ja u zatvor. Ali gde je on držao te fotografije? Gde je on uopšte?

Radionica, možda je u radionici. Možda pravi neku novu čudovišnu spravu. Možda se sprema za završni čin ove idiotske drame. Ili sam taj čin propustio?

Sef! Plava devojka je spominjala neki sef u kome su dokazi o tome šta Mađioničar radi. Moram otići do radionice i pokušati da otvorim taj sef. Tako ću ili naći fotografije, ili će se onaj ludak vratiti da me u tome spreči. Uostalom, to mu se ne uklapa u scenario koji mi je spremio.

Misli su mi bile panične. Do sada sam mislio da on mene juri, a sada sam morao ja da jurim njega. I nisam bio siguran gde da ga tražim, niti da imam dovoljno vremena da bi u tome uspeo. Nisam bio siguran da je to ono što treba da radim. Kroz glavu su mi prolazili svi ti čudni događaji, i ja nisam mogao da dođem ni do kakvog drugačijeg zaključka. On je sigurno ubio tu devojku, i napravio da izgleda da sam ja to uradio. U tom času, nisam žalio za sobom i svojom sudbinom. Bilo mi je žao devojke. Da li je umrla ne saznajući zašto?

Onda to stanje tuge ponovo zameni strah za mene i moj svet. Potrčao sam, mada nisam znao gde ću. Pokušavao sam da se setim gde je njegova radionica, ali mi ništa nije padalo na pamet. Lutao sam po garaži, proveravao sva stepeništa, liftove, ali ništa. To je potrajalo petnaestak minuta, dok se, premoren i očajan, nisam našao na P1, u bilzini ulaza sa Hav Ulice. Okretao sam se oko sebe, tragao za nekim znakom koji bi mi pomogao, ali ničega nije bilo. Zažmurio sam, okrenuo se oko sebe nekoliko puta, zaustavio se i prvo što sam ugledao bila su vrata ka stepeništu koje je vodilo ka Grenvil Ulici. Sa onim dugačkim hodnikom. I radijatorom. Pa, da! Radionica je tamo. Trebalo je samo preći čitavu širinu parkirališta, uspeti se uz dugačko stepenište, i tamo je rešenje čitave zagonetke. Tada će svemu biti kraj.

Međutim, prostor ispred mene je bio podeljen na prvougaoņike, i kako sam, ne razmišljajući, nagazio na prve dve dijagonale, niz prvu prolete metak i oprlji mi cipelu, a iz druge se podiže sečivo nalik na veliku sablju, koju jedva nekako izbegoh. Stao sam. Ispred mene je bilo svojevrsno minsko polje, verovatno još jedan od Mađioničarevih trikova. Nije mi, u tom trenutku, bilo bitno da li je to moja imaginacija ili neuroza. Osećao sam se ugroženim i to me je pritiskalo i onemogućavalo me da normalno mislim. Hteo sam preko i to je bilo jedino važno.

Trebalo je koračati pažljivo, jer nisu samo dijagonale samih pravougaonika bile opasne, nego i pravougaonika koji su zbir onih najmanjih, pa tako sve do onog najvećeg, do čitavog prostora ispred mene. Bilo je bezbroj linija kojima je mogao doći onaj presudni udarac, i nije bilo moguće izračunati ni sagledati sve mogućnosti koje su tu postojale. Odlučio sam da na sreću pokušam da dođem do onih vrata. Tamo se završavala čitava priča i ja nisam smeo ni hteo da ne budem deo tog kraja.

Podgledao sam na sat: 7:45. Imao sam petnaest minuta do završetka smene, kad sam trebao da budem u kancelariji i predam radio jutarnjoj smeni. Petnaest minuta. Potrčao sam, zatvorenih očiju. Nastala je strahovita buka: pucnji, lomljava, fijuci metaka i sečiva oko mene. Kako nije bilo sigurnog puta kojim bih izbegao sve dijagonale, bilo mi je suđeno da tu i poginem. Kada sam to shvatio, ponovo sam stao i čekaio sledeći projektil. Hteo sam da to bude brzo i bezbolno. Ali, skundi su prolazili, a ništa se nije dešavalo. Čak je i buka prestala. Otvorio sam oči i shvatio da se nalazim tačno pored onih vrata do kojih sam žudeo da stignem. Otvorio sam ih i potrčao uz stepenice.

Hodnik u kome sam prvi put video radionicu, sada je izgledao sasvim obično. Prepipao sam zidove celom dužinom ali onog ugla nije bilo. Samo škiljavo svetlo i stari dobri radijator. Seo sam na njega i za momenat zatvorio oči.

Kada sam ih ponovo otvorio, nalazio sam se u sobi sasvim sličnoj onoj radionici, samo što nije bilo onih mehaničkih ruku, ni stola ni kutije. Samo je, u jednom od uglova, bila neka velika kutija. Jedini izvor svetlosti se nalazio iza nje, pa mi je izgledala nekako sablasno.

“Sef,” pomislio sam. “Konačno.”

Prišao sam, dodirnuo hladni metal i shvatio da taj “sef” nema ni brojčanik, ni ručku, ni šarke. Izgledalo je kao solidno parče metala, četvrtastog oblika. Nije bilo nikakve šanse da se otvori, jer, čak i da sam znao šifru, ne bih znao gde da je ukucam, okrenem ili šta već.

Pade mi na pamet da bi bilo dovoljno izgovoriti nake čarobne reči, pa da se sef sam otvori. Ali koje reči? Abrakadabra. Jeste, samo što nije.

Počeo sam da pričam naglas, već odavno iza granice rastrojstva, umoran kao nikada u životu, i sit cele priče:

*

Molim vas, ne slušajte ga. On je sada manje nego uspravni majmun čiju su teritoriju ugrozili. On je manje nego dete koje hoće svoju sisi nazad, makar i nije više gladno. Njegov razum je sada mrvica hleba u moru, namenjena jednoj jedinoj ribi. Njegov razum je ptičije jaje koje mirno u svom gnezdu, čeka svog predatora da se posluži.

Pogledajte crte njegovog lica. Jeste li ikada videli takvu izbezumljenost? On je manje čovek nego onaj koji ga proganja. Jednom sam otišao u Zoološki Vrt, jer sam se osećao usamljenim i hteo sam da svoju samoću podelim sa nekim dragim prijateljima: zmijom Vašt, tigrom Hrmkt i slonom čije ime ne mogu da kačem jer je tamo inkognito. Do Zoo-a se ide parkom i kad god prolazim tuda, ritualno se pozdravim sa živim i neživim svetom: drvećem i njihovim potomcima klupama, vevericama i balonima, komarcima i autobusima sa turistima. I sa tišinom. Gotovo svako je mogao da zahvati malo tišine za sebe na tom putu. Tišina je bila zaštitni znak tog parčeta slobodne zemlje, njegova maskota.

Ali, ne i toga dana. Jedan za drugim, kao koraci strašnog tornada, čuli su se strašni krici neke životinje, svaki put, valjda zato što sam se približavao izvoru, sve jači i jači. Ti potpuno neprirodni zvuci bola, izazvaše u meni ogromnu mržnju. Ko je mogao da natera to biće da toliko pati? Zašto ga nisu uspavali, ubili, bacili drugim životinjama kao hranu. Ali, ljudska okrutnost, u obliku pažnje i sažaljenja, opet je pokazala da može da prevaziđe samu sebe, kad god hoće. Nije bilo dovoljno što drže te mačke u kavezima ne većim od cirkuske prikolicе, što ih hrane mesom koje čovek ne bi ni štapom dirnuo, što u to meso stavljaju razna uspavljujuća sredstva ne bi li ih učinili "gledljivijim" za publiku, nego sada su počeli da praktikuju i novu vrstu okrutnosti, pa muče neku jadnu mačku (moja pretpostavka je bila da se radi o leopardu Gazubi) nanoseći joj

neopisive bolove. Gotovo hipnotisan zvukom koji mi je razdirao razum, dotrčao sam pred kavez i video tužan i strašan prizor.

Leopard nije imao prednju levu šapu. Rana ga je morala zverski boleti, jer je pri svakom koraku ispuštao one neživotinjske krike. Nije uspevaio da se smiri na jednom mestu, i bilo mi je teško da ga gledam kako šepa, penje se na svoju klupicu pa zatim pokušava da siđe odatle. Pretpostavio sam da su ga čuvari uhvatili onim strašnim pecaljkama, pokušavajući da ga uvuku u manji ozidani prostor pored kaveza. On se, verovatno, strahovito opirao, i nije isključeno da je i sam sebi odgrizao šapu. Ta pretpostavka se ispostavila tačnom u razgovoru sa čuvarom. On je krivio "gadnu" životinju za njenu sudbinu.

Gledao sam, dakle, tu jadnu životinju i plakao. On je bio lud i pravio je čudne kretnje, praćene onim nezamislivim kricima. Onda sam se okrenuo i nikada se više nisam vratio u taj zoološki vrt.

U prirodi, takva patnja nije moguća. Ne na taj način. One, naravno, bivaju osakaćene, ali zakoni koji važe u divljini se vrlo brzo izvršavaju i ranjena zver postaje plen nekome ko je, odjednom, jači od nje. Plen je zahvalan na skraćenju muka.

Ali, čovek nije puki istrebljivač. On je mučitelj. On je sve ono što Mađioničar predstavlja ovom napaćenom biću. I, onako kako ste zamislili onog leoparda, zamislite sada našeg junaka, zarobljenog u tom kavezu-radionici, osakaćenog, u nezamislivoj patnji, strahu i opštem ludilu.

*

MOJA PRIČA

“Šta ja to radim ovde? Šta ja to pokušavam da ispravim? Jesam li zaista uradio nešto loše u svom životu, pa mi se to sada vraća u vidu ove moćne more, čije posledice, izgleda, mogu da se prošire i na stvarnost? Jesam li zaslužio da budem proganjan od strane jednog čudovišta i svoje prošlosti, odnosno onog dela prošlosti koji se može nazvati “lošim iskustvima”?

Sve što se desilo od kada sam ušao na parkiralište pre osam sati, pa do ovog časa, poštapalo se onim delom moje mladosti kojim se nikada nisam ponosio, kao i onim aspektom moje ličnosti koji sam, činilo mi se s uspehom, potiskivao da bih dao više prostora onome što sam smatrao svojim stvarnim Ja i uspeo da se snađem u svetu koji nikada nisam smatrao preterano prijateljskim.

Ja nikada nikoga nisam namerno povredio. Možda sam ponekad, usled svoje trapavosti, naneo neko zlo nekom dragom biću, ali sam to uvek, ako sam toga bio svestan, pokušavao da ispravim i molio za oprostaj.

Ja sam bio zavisnik na prijateljstvu, lud od ljubavi prema nekim ženama, željan najbližijih ljudskih kontakata. Nikada nisam pomislio zlo ni prijatelju ni neprijatelju, niti sam učestvovao u zaverama i ogovaranjima kojih sam često bio nemi svedok.

Ja sam se trudio celog svog života da ostanem veran ideji koje sam svestan od malih nogu, a čija suština se zasniva na poverenju, davanju, dobroti. Shvativši, možda prerano, da je čovek u svojoj suštini zao, odlučio sam da se protiv toga borim svim svojim snagama, i godinama sam radio na usavršavanju razumevanja, umetnosti podrške, veštini pomaganja. Ne znam koliko sam u tome bio uspešan, ali sam siguran da sam se u velikom broju situacija kada sam uspeo da, rečju ili delom, pomognem makar i potpunom strancu, osećao veoma dobro, kao da sam, odnekud bio pohvaljen za uspešno urađen zadatak.

Sve što sam ikada imao, delio sam sa drugima, koji to nisu imali. Moj skromni materijalni doprinos tuđoj sreći, nije za mene značio mnogo: više sam voleo pomoć rečima, postupcima.

Voleo sam ljude. I danas ih volim.

Iako sam često bivao izneveren od strane onih koje sam voleo, nisam posustajao u svojoj ljubavi.

Kao poslednji filantrop na Zemlji, bivao sam ushićen uspesima drugih, kao da su moji sopstveni. Ah, kako mi se dizao od toga.

Znao sam da svet nije savršen i da su izdaje i prevare sastavni deo ljudskog ponašanja, ali sam, ponekad kada se to

dešavalo u mojoj blizini, iskreno žalio počinioce, pokušavajući da nađem opravdanje za njihove postupke, kao i razumevanje za njihovo ponašanje. I, iako nisam uvek uspevaio u tome, istrajavao sam na svom putu bezrezervne ljubavi prema čoveku. Dobro, ponekad, u svojoj samoći, pozeleo bih da neke od tih ljudi više nikada ne sretnem, ali sam tu želju objašnjavao... Ne mogu baš sada da se setim kako sam to objašnjavao i šta me je, u stvari, bolelo kurac za sve njih...

Ah, srce moje, ti ljigava tubo puna smrdljivog soka. Kakva ti je ovo uloga data, da skačeš pod noge svome dželatlu. Ožiljak koji nosiš na svojim pretkomorama: to ti je draga uspomena na dane očaja. Sećaš li se kako si čeznulo za onim koji bi se osmelio da te zauvek zaustavi? Sada gledaš svog ubicu dok on vrhom svoga noža prelazi preko tvog mekanog tkiva. Samo teptaj oka i mlaz će poleteti u večnost. Ali, ti se ne kaješ. Ti si svoje dane opevalo, ti si svu svoju ljubav potrošilo. Usporavaš svoje impulse, kucaš sve tiše, zbog straha da će te neko naterati da preživiš. Srce moje, ti si kukavica. Izdajnik. Kada budeš samo šaka iscedenog mesa nataknutog na Nožkojiraste, sve će tvoje nedaće prestati. Isplatićeš svoje dugove mojim životom.

Ja sam nekrofil koji sodomira mrtvu tišinu svog postojanja. Moj ud prodire duboko, rušeći osnovne pretpostavke o tome da li sam uopšte živeo. Komuniciranja između zidova i mesečine. Ja ne vidim prozore u mom odvratnom činu; oni su odavno otišli u svoju postojbinu! Niti mogu da svršim u ovom užasu koji okružuje glans moga penisa: hladni pipci umornog vazduha umiruju moje neumorne živce. Prsti popuštaju pritisak na vrat pomračine. Neslobodan, puštam vakuum da potpuno zamre.

Ja sam kleptomani i kradem minute, sekunde, nanotrep-taje od sata koji me gleda, od sata koji mi se smeje. Kada prog-lase moju smrt, biće tačno pet hiljada godina od strašnog udara oblaka u vrhove moje planine. Krug će, tada, biti zatvoren pa isečen poput parčeta drveta i bačen u vatru koja polu osvetljava a polu topi lice mog očaja.

Ja sam silovatelj koji se nabijao u nebrojene živote nedužnih bića, onih koji se, sa užasom, sećaju kako sam im mljeo utrobu, iz koje se više neće videti svetlo.

Ja sam lažljivac koji sakriva istinu od sopstvenog pogleda, sakriva istinu u jastuke svoje nesanice, u čaršave svojih orgazama, tamo gde više nikoga nema.

Zaboravite me, ja se ne brojim. Niz moju bradu se sliva med prošlosti, kroz moje prste se provlače parčići sasušenog mozga. Niko me ne može spasti od mene samog. Ja uranjam u svoju lobanju poslednji put, samo da bih dokrajčio poslednju zlatnu žilu.

Oduvek sam bio pohlepan. @eleo sam život prepun mirisa i s ponekim odsjajem naklonosti. Bisere razumevanja. Pesme o snovima i perju! Bombe praskozorja! Ali, džepovi koji pate, mrvice koje se skrivaju, moj napušteni brod plovi niz mrak. Sve to za jedan život pun vatrometa, jedan život na spiralnoj vrtešci koja peva ti-ra-li ti-ra-li-ra-li, ti-ra-li ti-ra-li-ra-li...

Ja sam narkoman, zaveden prštanjem rose po travi, sklapanjem plastičnih senki i vetru popodneva. Moje vene uče svoje linije iz mog oka i, uskoro, više nikoga neće biti da nas pokrije kad zaspimo, kad...

Osudite me u svojim glavama na doživotno doživljavanje. Osudite me svojim računarskim pravilima u koje ni petoparac ne možete da uklopite.

Ja sam ubica reči!!!

Moj zločin se zove i zabluda.

Moja pomračena svest...

Lupež koji proganja vatru kroz vekove, sanjalica koji nikada ne spava, pesnik bez sluha za stvarnost, mašina za mlevenje kostiju, suluda video igra, zvono koje propušta kraj časa...

Ustvari, mislim da sam bio suviše iskren prema vama. Moji nokti zaslužuju bolju hranu. Uхватite poslednji orkan i zatvorite ga u teglu bez izlaza. Kao da je lako biti toliko snažan da ti se kuće sklanjaju sa puta a beobabi mole za milost. Ja sam odavno prestao da se igram. S vama, to izgleda kao hodanje po putu iz čijih uskih pukotina vire ruke koje mole za milost. Sa

vama sve izgleda kao gubljenje vremena, koga imam na pretek, hvala na pitanju.

Ja sam svoj rad ograničio na slabašne primerke najsrećnijih, onih koji mole za milost dok moji nokti od njihove kože prave vesela jedra, dok njihov klavikus koristim kao luk za lansiranje maljeva u njihovo grlo, dok je poslednje što vide užarena igla mog ludog kompasa, koji mi uvek pogrešno govori gde je ustvari severni pol.

Ja sam onaj koji je davno stavio koncesiju na patnju. Ona je moje čedo, moj izvor radosti. Bez nje, moj život bi bio nevažan, nezanimljiv.

Ja se strašno palim dok zamišljam snagu vaših vriskova, miris vašeg straha, boju vašeg lica u odsudnom času. Evo, već mi uši gore. Zvuci vaše lobanje, koja se razbija o divni beton; ima li milije muzike?

I taj ples na koji ste me pozvali preglasnim trubama, osmesi koji zamenjuju nesigurnost i beznade, hiljade vatri spremnih da prime moju malenkost u svoju postelju: sve je to šarena laža koja me mami, razdire, davi svojim masnim pipcima. Čarobni kolutovi, sreća bez plamena, vodena postelja za neposlušne... Kakvo zadovoljstvo nalazite u tome da mučite put kojim idete, vazduh koji udišete, život koji mislite da živite?

Ja se kajem! Mislim! Voda je za sve kriva. Oni uvek ubace po neku od onih tableta koje me teraju da kijam i drhtim i masturbiram dok spavam. Ako sam ja napravljen od vas, moje su namere čiste. Moja krv više nije ista: crvena krvna zrnca više ne skakuću po redosledu koji ste vi napisali. U 4 ujutro... Možda bi pomogao jedan čekić ako uopšte nameravam da izađem odavde. Sećam se jednog čoveka, imao je pedeset godina i istrošenu kartu za bioskop. Ja volim da idem u bioskop. Ali, u trenutku kada sam ja video tog čoveka, preko puta više nije bilo bioskopa. Samo leptiri, lep-ti-ri.

Ja znam da ako sada otvorim neka vrata, da to neće biti ona vrata koja sam otvorio. Jer, ako si istovremeno i unutra i napolju, ti otvoriš vrata za napolje, a ustvari uđeš unutra. I uvek samo ulaziš, iako misliš da izlaziš. Ringišpil. Čista improvizacija. Kao dupe žene, one koja napušta. Oduvek sam znao taj

osećaj u kome se patnja i zadovoljstvo prepliću. Samo još jedan korak i više je neću videti - Dobar dan, zazidana slobodo!

Ako sameljem ovu rečenici, i od nje napravim peščani sat, koliko zuba mogu da izgubim u dve omanje tuče? Karasta, monda! Zveri nijedne pomame, uglajte se. Mahnita tišino, tvoji su prozori, prizori, veštice sa kosom od džmura, od kisija. Ja vas volim, opatice zla, nukode moj tivk. Bahija voža, moj kus pandir zavrće slavinu pode. Kastala, futil kastara, znači moj mozak se lista u pertle. Zazidavam sebi glavu a vama gospodo, neka... Jedan list i sve prestaje u maun.

Poznavao sam mauna, poznavao sam tudura. Kafa je mogla da spase kraljičinu glavu. Ali, neuka ruka, drhti dok drži imiš, i staklo se onda rasprši u oči blagostanja. Arlagh! Aaaaaaa!

Dragoceni bol, izmislio sam mu ime. Jašar, budar, mande. Krrrrljopfaateeeee. Amigrattttee. Ajjjaaaaaaah! Boliiii!!!

Zovem se Ihhttturrbaaasssssssssss. Po zakonu, po zakonu. Aaarrrrh.

Ijablit, ijablit, aaarkaaaah. Aaaaaaaa. Mmsmssmms. Oka, oka, brrrrrrrg. Ovnato kaja de rogan sudbi. AAAAAAAAAAAAAHHHHHHAAAAAAA!!! Tibib dorrate igam ja ssam ugrrvot iletru, egbo.

Roarrrr! Auuuuuuuu. Sssssssss..."

Tada više nisam bio čovek. Možda bi moj oblik mogao da vas prevari, ali moje kretnje, krici koje sam ispuštao i oči koje su odavale nešto iza ljudskog i iza životinjskog, rekle bi vam istinu. Moja lišnost je, u potpunosti, prepustila mesto praznini, jednom vakuumu koji, zbog određenih turbulencija, ispušta različite zvuke.

I zbog toga bi se, možda, ovde mogao nazreti kraj ove priče. Završiti sada, kao i završiti malo kasnije, ne bi značilo apsolutno ništa. Jer ako sam zaista poludeo, kako to da sada nisam u ludnici, nego u kancelariji policijskog islednika, kome pokušavam da ispričam priču, čak i kada on nije tu?

Reći ću vam šta se desilo kada sam došao sebi, posle tog kompletnog pomračenja svesti.

Stajao sam ispred onog hladnog parčeta metala, odlučan da nađem način da ga otvorim. Imao sam još desetak minuta, pre nego što me hladni glas šefa smene ne pozove nazad u kancelariju.

Opipavao sam glatku površinu i nisam mogao da nađem ni jednu jedinu nepravilnost, koja bi mi, možda, dala neku ideju kako da otvorim sef.

Naslonio sam ruke na prednju stranu kocke. Hladili su mi se dlanovi i to me je opuštalo. Skoro da sam mogao tako da zaspim. Zatvorio sam oči i osetio nešto ispod prstiju, nešto što nije tamo bilo samo sekund pre. Pogledao sam, ali ničega nije bilo. Ponovo sam zatvorio oči i opet sam osetio neke dugmiće koji su se lagano ugibali pod prstima. Bilo ih je dvanaest: četiri horizontalna reda po tri dugmeta. Počeo sam da dišem ubrzano, uzbuđen zbog mogućnosti da ipak otvorim taj sef.

Ali koji broj ukucati? Šta li bi Mađioničar mogao da ima kao šifru? Svoj datum rođenja? Broj zločina koje je počinio? Nije, naravno bilo načina da to saznam.

Ipak, ovo je jedina zagonetka čije rešenje više nije zavisilo od Mađioničara. On se nije pojavio još od onog fotografisanja na P1. On je, izgleda, svoj posao završio. A ja još uvek imam da se izborim sa svim ovim. Znači, sve je sad na meni.

Ali, ko je ikada čuo za sef sa ovakvim brojčanikom. Kada pritiskam te dugmiće čuju se tonovi kao na telefonu. Telefon. Možda je trebalo da okrenem neki telefonski broj? Možda nekoga koga poznajem? Koga ja zovem sa posla? Kuću? 689-.. Ruka mi automatski "pritisnu" taj broj.

Sef je konačno bio otvoren. Na neki način. Više se pretvorio u metalnu kutiju bez prednje strane. Svetlo, koje je bilo iza sefa, sasvim je lepo osvetljavalo njegovu unutrašnjost, u kojoj nije bilo ničega, osim dva parčeta papira na samom dnu. Pošao sam da ih uzmem, i tada mi telom prođe jeza. Šta li ću sada videti?

Dohvatio sam prvo, manje parče papira. Izgledalo je da je to isečak iz nekog skupog modnog časopisa, bar po kvalitetu papira. Okrenuo sam ga i užasnua se, mada ne i iznenadio. Na fotografiji sam bio ja, sa onim groznim nožem u ruci. Imao sam izraz ludaka, kosa mi je bila rasčupana, uniforma razdrljena. I,

iako nisam imao krvi po sebi, mogao sam se sasvim lepo ukolpiti u bilo koji monstruozni zločin. Mrzeo sam sebe u tom trenutku. Zato što sam dopustio Mađioničaru da od mene napravi životinju.

Tad sam se setio od čega je sve počelo, i čemu je Mađioničar pričao kao o pozivu. Setio sam se svoje misli sa početka smene, onda kada sam ugledao Gizelu. Pomislio sam: Kako bih je jebao, životinjski.

Misao, sasvim usamljena u gomili potpuno drugačijih misli. Misao kakva se ponekad omakne čoveku, a ne odražava njegovu pravu prirodu, a naročito ne njegove seksualne pretenzije. Ljudi misle jedni o drugima seksualno i ja se, za razliku od drugih ljudi, nisam toga stideo, niti se ustezao da sebi to priznam. Naravno, nisam o tome govorio glasno, jer su ljudi veoma osetljivi po tom pitanju. Ovaj svet nije spreman da prihvati stvarni tok misli pojedinca i zato veliki deo našeg misaonog života ostaje nepoznat okolini u kojoj živimo. Ljudi u sebi žive jedan život drugačiji od onog koji ispoljavaju, koji su primorani da žive. Ne radi se samo o seksu kao u ovom slučaju, nego o čitavom spektru stvari koje nam se predstavljaju kao tabu teme. Čovek to danas naziva zrelošću, tu sposobnost da kontroliše svoje stvarne želje, ali se radi o čistom potiskivanju za račun opstanka na nemilosrdnoj sceni stvarnosti.

Bilo kako bilo, eto, to je misao koja je verovatno bila uzrok svih ovih strašnih stvari koje su mi se desile.

Zamislite, poželeo sam da se snažno, otpozadi nabijem u Gizelu. Kakav ludak! Eto ti sada. Osvetilo ti se.

SRANJE.

Zgužvao sam tu strašnu fotografiju i bio spreman da krenem ka kancelariji, kad se setih druge slike.

Kada sam okrenuo to parče sjajnog papira, suze su same počele da mi teku niz lice...

Pribrao sam se posle nekoliko minuta i krenuo ka kancelariji. U glavi mi je bila ogromna praznina. Samo mi je nešto veliko i teško leglo na ramena, pa sam se jedva kretao.

Negde na pola puta, spazio sa onog kepeca u crvenom kako velikom brzinom promiče niz garažu. Izgledalo je kao da beži od nečega. Povikao sam za njim:

“Hej, stani.”

On je naravno, još više ubrzao. Stigao sam ga u tri koraka. Gledao me je sa strahom u očima, kao da sam neko čudovište. A onda, kao da me je prepoznao, pogledao me je malo bolje i rekao:

“A, to ste vi. Baš ste me uplašili. Mislio sam da je neko drugi. Da, da, Mađioničar. Sada vi znate sve o njemu. On nije baš normalan. Zna, on bi me zgromio jednim pokretom prsta. Niste mu spominjali naš mali susret, nadam se. Svejedno, on sigurno već zna. Ja sam, znate, imao najbolje namere. To što je ovako ispalo, nije moja krivica. Ja sam vam nudio kafu, jel’ tako? Sada je lonče prazno. A i da nije, ne bi vam mnogo pomoglo.

U celom ovom ružnom poslu najvažnije je da ste sačuvali glavu. Ja mogu da vam kažem samo jedno. Nemojte puno da razbijate glavu svim tim. Bilo pa prošlo. Pa vi imate život izvan svega ovoga.”

Kepec mi se tada sasvim približi i, šapatom, upita:

“Jeli istina da ju je krrrk?” i svoje reči proprati pokretom otvorene šake preko svog vrata. A onda, normalnim glasom, nastavi:

“Ah, taj njegov nož. Da li znate da postoji Legenda o Nožu koji raste? Mogu, na brzinu, da vam ispričam ako hoćete. Hoćete? O.K. Samo prvo da se prisetim početka. A, da.

LEGENDA O NO@U KOJI RASTE

Pre mnogo godina, negde u Starom Svetu, bila je jedna devojka zvana Nataša. Imala je sedamnaest godina. Stvorenje koje se ni sa čim nije razlikovalo od svojih vršnjakinja, osim možda čestom zamišljenošću, odsutnošću. Bila je toliko ne-

zainteresovana za događanja oko sebe da su svi počeli da je izbegavaju i smatraju čudnom.

Ona nije imala maštu. Nije mogla sebe da vidi povezanu ni sa jednim bićem i svoje okoline, ni sa jednom stvari koju je mogla da radi, sada kada je završila školu. Nije više ni tragala za smislom svog života.

A bila je lepa, i, sa stanovišta njenih vršnjaka, veoma poželjna. To što ona nije marila ni za ljubav ni za prijateljstvo proizvodilo je razne priče i ogovaranja, za šta ona, kao ni za bilo šta drugo, nije marila. Tupost njenog emotivnog bića bila je potpuna, ako se izuzme..

Ali, to je bila samo priča koju je sama sebi ponavljala nabrojeno puta, i za koju su znale njene drugarice, priča koja nije mogla biti prepričavana što zbog straha, što zbog nemogućnosti da se dočara prava atmosfera priče bez Natašinog sablasno hladnog glasa.

NATAŠINA PRIČA

“Bila jednom jedna nevina devojka, veoma radoznala. Jedna od omiljenih igara joj je bilo šetanje kroz šumu u sumrak, bez odeće. Ušla bi u šumu dok je još bio dan, pronašla pogodno drvo gde bi mogla da okači odeću, i krenula samo njoj poznatim stazama u dugačke šetnje, koje su ponekad trajale do jutra.

Odrasla u sigurnosti stabilnog doma, ona nije poznavala strah. Hladnoća istog doma joj je uskratila upoznavanje ljubavi. I sve stvari koje je tokom godina otkrivala kod sebe, kod drugih ljudi, u šumi, nisu u njoj izazivali radost, niti bilo kakvu nama poznatu emociju. Radoznalost koja ju je krasila bila je puka po-traga za bilo kakvim osećajem koji bi razbio hladni zid koji je okružuje.

Pokušavala je razne stvari, ali kako je rasla, shavtila je da su dve osnovne emocije Ljubav i Strah. Počela je da ispituje mogućnosti pod kojima bi se strah mogao javiti, pošto za ljubav jednostavno nije bila zainteresovana. Ništa nije osećala prema ljudima oko sebe. Tu nije bilo pomoći. Ali strah, to je, mislila je, moralo biti nešto zaista snažno, čim ljudi toliko uživaju u njemu. Horror filmovi, knjige, istorija, zločini koji su se dešavali

oko nje, ništa od onoga što je druge ljude dovodilo do trauma nije na nju delovalo. Bilo joj je sasvim svejedno da li će u mraku sresti čoveka ili vukodlaka: to su bile samo priče za decu.

Onda je počela da prati crnu hroniku u novinama i ubrzo je došla do zaključka da je većina zločina u mestu u kome je živela i okolini bila seksualne prirode, da su žrtve mahom bile mlade devojke i da su tela nalažena najčešće u okolnim šumama. To joj je jasno odredilo putanju po kojoj treba da se kreće kako bi konačno upoznala strah.

I tako je ona, kad god bi mogla, otišla u šumu i, gola, šetala po najmračnijim njenim delovima, ne bi li naišla na nekog od tih zločinaca. Te šetnje su joj prijale, iako nikada nikog opasnog nije sreća. Viđala je ponekad, parove u ljubavnom zagrljaju, očajnike koji se sakrivaju u prirodu da bi plakali na miru, beskućnike koji, i kad bi je videli, ne bi verovali svojim očima. Mesecima je trajala ta njena igra mamca, savršene žrtve. Po gradu je već počela da kruži priča o goljoj devojci iz šume, i to joj je odgovaralo, jer je mislila da to može dovući u šumu nekog strašnog silovatelja i ubicu.

Ali, ništa. Osim nekoliko radoznalaca koje je lako zaobišla, ništa se iznenađujuće nije desilo. Počela je da gubi nadu da će je iko ikada pošteno uplašiti.

Jedne večeri, na prvi dan leta, rešila je da promeni smer kretanja i da umesto prema brdu, krene niz reku, čije su obale bile pokrivene gustom, gotovo neprohodnom šumom. Išla je, zajedno sa svom vodom iz reke, satima, zanesena novim stazama, proplancima, i mogućim zasedama. Ništa se nije događalo. Nervirala ju je već ta mrtva tišina. Zato je odlučila da se vrati od mesta gde je ostavila odelo i prekine više sa tim smešnim dečijim igrama. Ko uopšte mari kako strah izgleda? Da je tako nešto u njoj postojalo, već bi izašlo na površinu samim tim što je tu, u sred šume, gola, sama, devojka. Odlučno je krenula nazad, ali tek što je napravila nekoliko koraka, do mozga joj je doprla jedna za trenutak zanemarena informacija. Zar nije u trenutku kada se okretala, videla neko neobično svetlo na samoj obali reke, sveka desetak metara od mesta sa koga je krenula da se vraća? Veštačko svetlo! A na toj strani nema ni grada ni puteva, ni

ljudi. Naravno, moglo je to biti bilo šta, ali ona nije mogla a da ne proveri o čemu se radi.

Okrenula se i ponovo videla nekakav bljesak, sličan blicu na foto-aparatu. Požurila je ka tom mestu, tek da joj neki detalj ne izmakne. Kada je došla do mesta sa kojeg je dolazilo svetlo, zahvaljujući mesečini videla je sledeći prizor: Jedan visoki muškarac, obučen u crno, je drčao foto-aparat u jednoj ruci i snimao nešto na zemlji, nejasnog oblika. Kao da ju je osetio, muškarac pogleda u njenom pravcu i njoj se učini da joj se blago osmehnuo. Pošla je napred da bi imala bolji pregled situacije, sada već sigurno da ju je neznamac primetio. A on, kao da je nema ili kao da ju je očekivao, nastavi da snima gomilu na zemlji. Tada je, pod bljeskom blica, mogla da razluči šta je ta gomila bila. Bila su to najmanje dva isprepletana ljudska tela, najverovatnije muškarca i žene, ali tela potpuno, ne iskasa-pljena, već više deformisana i postavljena u jedan nemogući položaj, zbog koga je bila sigurna da se više ne radi o dva živa ljudska bića.

Sada je već stajala na metar od čoveka sa aparatom. Nije se pomerala ali nije ni osećala neko uzbuđenje zbog cele situacije. Njen mozak je to prihvatao kao sasvim normalnu, očekivanu sledeću stvar u njenom traganju.

Čovek u crnom završi sa fotografisanjem, spusti aparat na grudi, i polako se okrete prema svom novom društvu. Ona je tada videla da u desnoj ruci drži nož, ali ni taj detalj kod nje nije izazvao paniku. Istina, osetila je neku vrstu zadovoljstva što je konačno našla ono što je tražila, ali to je bilo sve. Straha nigde. Tada neznamac progovori:

“Znači, ti zaista postojiš. A ja sam bio ubeđen da su te izmislile dokone glave ljudi bez mnogo mašte.”

“A ko si ti?” upitala je ona, kao da su se sreli na nekoj žurci a ne u sred mraka, šume i zločina.

On tada počne nešto nepovezano da priča, o nekim medaljama, zglobim autobusima, prepолоvljenim pepeljarama, izgaženim sapunima... I sve vreme joj je pred očima mahao onim nožem, čija je oštrica blještala na mesečini i RASLA na njene oči. Mislila je da je to neki trik, da postoji neki mehanizam u dršci, ali je shvatila da je novoizrasli deo sečiva odavno prešao

dužinu drške. Bila je zaintrigirana ali ne i uplašena. Onda se odjednom upali neko svetlo. Zločinac je u levoj ruci sada držao baterijsku lampu, koja je odozdo bacala svetlo na njeno lice.

“Dođi, hoću nešto da ti pokažem,” reče on i pokretima lampe, pozva je ka onoj gomili ljudskog mesa.

“Ako misliš time da me uplašiš, neće ti uspeti. Ja bih volela da mi se to desi, i veruj mi da sam i došla ovde u potrazi za tom divnom emocijom, ali ništa ne vredi,” rekla je, gotovo razočarana.

On se naglo okrenu i devojka je mogla da vidi na njegovom licu mešavinu zbunjenosti, ljutnje i zaintrigiranosti. On onda iznenada podiže nož i velikom brzinom ga spusti ka njenom osvetljenom licu. Strašni se vrh zaustavio na prst od njenog čela, ali jedini efekat koji je postigao jeste da suzi razmak između devojčinih zenica.

On mahnu rukom i devojka je sada mogla videti svoju mlađu sestru u rukama ubice. Nož je lutao po devojčicininim grudima, ostavljajući strašni trag za sobom. Ali, ona koja je to gledala, i dalje nije osećala ništa. Ubica ljutito baci devojčicu u žbunje i ona nestade.

U tom času on stade da reži. Izgledalo je kao da ga ova, za njega sasvim nova situacija, žestoko iritira. A onda, iznenada, poče da priča sasvim normalnim glasom.

“Strah, draga moja, se ne uči. Ili ga imaš ili ga nemaš. Kada sam bio tvojih godina, i ja sam ga tražio po onakvim zabijama, po ratištima, u tučama, u lovu u kome sam ja bio plen a divlje životinje lovci. Ali straha jednostavno nije bilo u meni. I sve do sada sam mislio da ne postoji osoba koja me neće nahraniti makar trunčicom svoga straha. Ali, izgleda da se čovek uči dok je sposoban da ubija. Ja nisam verovao da će ovaj dan doći, mada sam, kada sam čuo za tebe i tvoje šetnje, ponadao sam se da si ti ona koja će me osloboditi potrage za neustrašivim bićem. Da, moj posao u ovom gradu je gotov. Nikada nisam trpeo konkurenciju, a kako ne nalazim zadovoljstva u prostom usmrćivanju bića koje mi je tako slično, i iz kojeg ne mogu izcediti ni kap samrtnog znoja, napustiću ove noći tvoju teritoriju, predhodno ti odavši tajnu tvog postojanja.

Ti, pošto nemaš straha u sebi, moraš taj strah tražiti, izazivati u drugima i njime se hraniti, popunjavajući tu prazninu u svojoj prirodi sa kojom si rođena. Ti moraš sejati i žnjeti strah. To je tvoja sudbina. Ona drugačija bića, kojima ne zavidimo, nalaze neki smisao u svojim emocijama, nose ih kroz život sa zavidnom lakoćom. Neki se svojim emocijama diče kao retkim blagom koje niko koga poznaju ne poseduje. Ali jedna od najcenjenijih osobina kod čoveka je bila i ostala neustrašivost. Nemati straha bio je ideal svih ratova, osvajanja, svakog pojedinog kolektivnog zločina koje su ljudi, u ima Onoga ili Ovoga, veoma često činili. Ali, i oni koji su se osećali “hrabrim” i koji su od zajednice proglašavani herojima, bili su, u stvari, kukavice, ponekad toliko postidene zbog svog straha, da su srljali u opasnost, ne bi li, konačno, završili s tim. Ni oni, niti bilo ko drugi, nemaju pojma koliko je zaista teško nemati straha. Za normalno, nesavršeno ljudsko biće, za njegovo slabo telo, gotovo da je nepodnišljivo a i krajnje opsano, biti neustašiv. Jer, živeti bez straha, znači, kao što ti znaš, živeti u neprestanoj potrazi za onim što ti nedostaje, kroz niz veoma opasnih situacija, suludih eksperimenata, izazova koje sam sebi postavljaš, sve u cilju da se uplašiš. Ali, badava. Gledanje smrti u oči postaje tvoja svakodnevica, i ti iskreno zavidiš onima što jauču, zovu upomoć, prizivaju majku da ih spase. Jedino zavidoljstvo koje uopšte možeš da osetiš, jeste miris ljudskog straha, koji te uzbuđuje do ludila. Onda kada toga postaneš svesna, ti ćeš znati svoj put. Ali na tom putu, biće ti potrebno oružje koje će nadomestiti sve slabosti tvog tela. Bez njega ni ti ni ja ne bismo dugo potrajali.

Ostavljam ti ovaj nož, koji će te verno služiti na tvom putu. Prihvati ga kao obavezu i on će biti tvoj verni pomoćnik.

Zbogom sad!”

U tom trenutku, lampa se ugasi a Mesec zađe za neki oblak. Kada je ponovo izašao, čoveka nigde nije bilo, kao ni onih leševa. Samo je, odmah pored devojčinih nogu, ležao onaj nož. Uzela ga je u ruku, i začudila se koliko mu je sečivo malo u poređenju sa onim od pre nekoliko minuta. Ipak, osetila je neku snagu koja je polazila iz stomaka i kretala se ka gore, do ramena pa niz ruku sve do šake koja je držala nož. Osetila je

neku struju na dlanu, i to je naterala da čvršće stegne drvenu dršku. Nekakve zelene munje su počele da joj obmotavaju ruke. Od tog trenutka, shvatila je, ona i taj grozni alat će biti nerazdvojni.

Ona više nije tragala za sopstvenim strahom, ali se dugo nećkala da li da proba da sa onim nožem izazove strah kod drugih ljudi. Nije bila sigurna da je to ono što joj je bilo potrebno.

Međutim, i zbog toga što joj je bilo dosadno i iz čiste želje da proba nešto drugo u životu, izašla je jedne noći u grad, zavukla se u jedan mračni ulaz i čekala. Na njeno veliko iznenađenje, osećala je nešto što nikada ranije nije osetila: neka čudna jeza joj je prolazila kroz kičmu. I pojačavala se kada bi čula glasove ljudi koji su prolazili, a nisu otvarali vrata iza kojih se ona krila.

Ali tek kada je videla vrata kako se otvaraju, i kako kroz njih prolazi i prilazi joj neka nejasna prilika, ona je osetila svu snagu tog osećanja. Krv kao da joj je proključala, koža joj je gorela, niz usta joj je curela bala a znojave ruke su stezale Nož. Pogledala je sečivo i shvatila da, nekim čudom, ono raste. Osećala je neku nepoznatu silu koja ju je pokrenula i usmerila prema onome koji je dolazio prema njoj.

Sledećeg momenta, nepoznati ju je video kako stoji ispred njega sa raširenim rukama. Da li zbog samog prizora ili zbog noža koji je, skupivši malo svetla iz ulične lampe, blještao, čovek je zastao i na licu mu se mogao videti strah koji ga je trenutno slomio, pa se odmah srušio. Devojka mu priđe i, neverujući u efekat svoje pojave, počne da gurka beživotno telo. Bez rezultata. Čovek je ili bio mrtav ili u dubokoj nesvesti. Ona ga ostavi u tom stanju, zanesena novim iskustvom ali i pomalo razočarana naglim krajem.

Više ništa nije bilo isto. Ona je već bila zavisnik podjednako i o uzbuđenju koliko i o strahu koji je proizvela kod onog jadnika. Budući da u novinama nije ništa našla o tome, zaključila je da čovek nije mrtav. Dobar razlog za nove pokušaje.

Ponavljala je to svake večeri po nekoliko puta, u parkovima, ulazima, u slepim ulicama...Kao narkoman, tragala je za

ljudskim strahom i hranila se njime. Postajala je sve probirljivija u svojim zahtevima, pa je više nisu zanimali starci koje je lako mogla uplašiti, deca koja su se plašila i mraka, muškaraca koji su imali patološki strah od žena. Tragala je za onim jedinkama, koje su, sigurne u sebe, same šetale kroz mračne parkove, bez ikakve bojažljive misli, potpuno obuzete svojim postojanjem. Strah takvih bića je bilo najteže izvući na površinu i samim tim, kao neko staro vino, taj je strah bio najukusniji.

Nož je bio čudesno oružje, koje joj je lako davalo prednost i nad fizički mnogo spremnijim ljudima. Kružio je i podvlačio se pod kožu kao neuhvatljivi nezemaljski insekt, da bi, u trenutku proboja kroz kožu, cedio gotovo neljudske krike iz grla žrtava. Kao da je bio prirodni nastavak njene ruke, vodio ju je kroz najuvežbanije odbrane: Nikakva veština nje ga mogla zaustaviti.

Nju nije mnogo iznenadilo kada je shvatila da su uglavnom žene te koje je teško uplašiti. I to žene srednjih godina. One su bile spremne da se bore za svoje živote, bez obzira koliko stašna pretnja se nad njih nadvila. Ponekad iz čistog prkosa, mada najčešće nagonski. Takve je svrstavala u kategoriju “majki”, jer je tačno pogađala da ništa na ovom svetu nije toliko strašno kao ono što majka može da zamisli da bi moglo da se desi njenom detetu. Majka dakle, unapred preživljava sve moguće strahove. Našoj junakinji je preostalo da prevaziđe te strahote po intezitetu i uplaši nekoga ko je, možda na drugačiji način, ali isto neustrašiv kao ona.

Zato je njen “eksperiment” išao sve dalje i dalje, dok jedne večeri nije zaista presekla vratnu žilu jednoj gospođi koja je molila za svoj život.

Idući putem svog predhodnika, počela je da pravi razne kreacije od svojih žrtava, unoseći svu svoju neočekivanu kreativnost u taj posao. Kada je bila zadovoljna svojim radom, pravila bi fotografije, polaroide, koje je čuvala za neke opasne i dosadne noći.

Tog trenutka je legenda bila potpuna. Po čitavom gradu se pričalo o njenom nožu, dok nju nisu ni spominjali. Odnosno, u svakoj verziji priče, ona je bila neko drugi, i da se ni jednom nije desilo da neko kaže da je nož držala žena. Čak i oni koji su

uspeli da je vide i ostanu živi, nisu nikada priznali da je uzrok tog straha koji su pretrpeli jedna mlada devojkica. Onaj koji je držao Nož je bio opisivan jednom kao tri metra visoko čudovište, drugi put kao omanji muškarac sa glavom buldoga, treći su ga, opet opisivali kao mladića normalnog izgleda, samo sa strašnom mržnjom u očima. Policiji je izgledalo kao da je svaka žrtva imala drugačijeg napadača i da nije svako od njih opisao potpuno isti nož, nikada ne bi zaključili da su slučajevi povezani. Malo po malo, izmišljeno je ime koje je najbolje odgovaralo i žrtvama i nemoćnoj policiji i senzacionalističkoj štampi, ime nekoga ko je mogao da menja oblike i likove, neko ko je bio pun trikova i koristio se hipnozom, vešt u prurušavanju i iznenadnom nestajanju: Mađioničar.”

Time bi Nataša završavala svoju priču. Efekat kod slušalaca je bio veoma snažan. Neke devojkice su čak i plakale, dok veliki deo njih nije mogao da spava, plašeći se da će ih Mađioničar naći.

Priča se još da su Natašu ubrzo odveli u ludnicu, pa u zatvor, pa ponovo u ludnicu, gde je i dan danas. Niko sa sigurnošću ne zna zašto. Kažu da su u njenoj sobi našli kutiju sa najstrašnijim slikama koje su mogle biti napravljene, dok drugi tvrde da je tamo nađen nož, onaj koji raste. Ili sve to zajedno. Zaista, ko zna, možda Nataša i nije sve to izmislila.”

Patuljak učuta. Izgledao je nekako bled, i skupio se na pola svoje već premale figure. Kao da ga se ta priča lično doticala.

“Evo vam jedna šolja ničega.” Reče pošto se malo povratio. “To će vam pomoći. A sada, Zbogom. I zapamtite, uvek treba da poslušate starijeg čoveka. Pa makar on bio i kepec. Naročito ako je kepec. Ha-ha-ha...”

To je rekao i otišao, nestao u nekoj svojoj dimenziji.

Njegova priča me tada gotovo nije ni takla, ali sada kad razmišljam o njoj, čini mi se da je veoma važan deo u celoj toj zbrci. Da li je to Mađioničar pričao kroz usta tog ubogog čoveka, želeći da me dodatno zbuni ili, u šta sumnjam, objasni svoje postojanje? Možda mu je namera bila da mi se još malo naruga, pre nego što se vratim u stvarnost i suočim se sa posledicama

koje su na tu stvarnost imali neobični i pomalo strašni događaji, koje sam opisao? Mađioničar - žena!?! On ili ima morbidan smisao za humor, ili je rešio da me zavede, odvede i ostavi tamo gde se nikada nisam usuđivao da odem. Ja sam se sećao jedne Nataše, koja je izgledala kao ženski Ja, i zbog toga mi bila veoma privlačna. Ali, da li zbog toga što je bila mlada ili zbog nekakve hladnoće kojom je zračila, ili, pak, zbog mojih sopstvenih strahova, nikada joj nisam prišao.

Da, kada je kepec izgovorio to ime, slika te devojkice mi je odmah iskrsla pred očima. Da li je moguće da je moja podsvest, na osnovu jednog bledog sećanja na biće koje verovatno i ne zna da ja postojim, izgradila čitavu jednu mračnu priču, samo zbog toga što sam pre petnaest godina mislio da je stvarna Nataša hladna? Ili je ona samo simbol nečega što još uvek imam poteškoća da prevalim preko jezika? Možda se moja podsvest služi tom osobom kao simbolom za nešto sam propustio u mladosti zbog svojih frustracija, strahova, nekontrolisanih emocija, čitavog ludila koje me je pratilo tokom puberteta a naročito posle izlaska iz istog? Možda se iza te kovrdžave kose, očiju u kojima je bilo mesta samo za jednog čoveka, napućenim usnama i kožom za koju bih zamenio ovu svoju ne trepnuvši, krije neka tajna koju je samo ona znala a koju ja, zbog svoje nespretnosti i zbunjenosti, nikada nisam uspeo da saznam.

Da, kao i mnogo puta pre, shvatio sam smisao tih sličica iz prošlosti, koje nam, ponekad samo načas, iskrсну ispred očiju. One su slatke opomene da, u nekim novonastalim situacijama, ne učinimo ponovo istu grešku, isti previd koji smo učinili mnogo godina pre. One nas uče budemo bolji ljudi, makar i potpuno različiti od onoga što smo mislili da jesmo, i čime smo se, pre jedne sekunde, ponosili.

Pogledao sam u šolju koju mi je dao kepec. Bila je puna ničega. Osvežio sam se i otišao u kancelariju, pozdravio se sa kolegama, ostavio radio i rekorder, pokupio svoje stvari i pošao uz stepenice kojima sam, pre osam sati, ušao u tu garažu i priču.

Negde ispred vrata koja su me delila od "napolja", nalazila se nekakva skrama, nešto kao opna. Prošao sam kroz nju, ne obraćajući mnogo pažnju, naviknut na razna čudesa.

Iskoračio sam u neki lepi dan, zadovoljan što je još jedna smena u “grobu” prošla. Ničega se vezanog za tu noć nisam sećao.

EPILOG

Od kako sam ispričao tu priču, sve manje verujem u nju. I posle, dok sam je grubo prepričavao svojoj supruzi, čudio sam se kako ne mogu da izgovorim neke reči usled nedostatka vere u ono što pričam. I svojoj kćerci sam ispričao neke manje nasilne detalje, i stalno smo se igrali “nevidljivog jaguara” ili “parkiranja nogu”.

Posle nekoliko lekarskih pregleda i razgovora sa šefovima g.Granta (za šta se on izvinjavao, govoreći da je to procedura) ja sam oslobođen od svake odgovornosti vezane za nestanak Dž.V.

Da, kada se tog jutra, film u mojoj glavi završio, islednik se vratio u kancelariju sa razrešenim slučajem. Nije hteo da me sluša, jer je imao dokaze da je, najverovatnije, po sredi bilo samoubistvo. Naime, vlasnik belog jaguara je među svojim kasetama našao i kasetu koja je izvađena iz onog vokmena i sakrivena među ostale. Na kaseti je bila veoma depresivna poruka Dž.V. u kojoj se govori o izneverenoj ljubavi, prevarama i lažima. I o nekakvoj odluci, koja nije navedena. Pričala je o nekakvoj tužnoj situaciji, o kojoj, na sreću, ja nisam znao ništa. Ipak, ostaje nada da je...

Njeno telo, i pored detaljnog pretraživanja morskog dna ispod Lajon Gejt Mosta, nikada nije nađeno. A onda je sve stavljeno u fasciklu i zaključano u fioku, pod nekim brojem.

Ja više ne radim na parkingu. Promenio sam profesiju. Nisam više mogao da podnesem noćne smene.

Ali, ponekad povedem porodicu u šoping u Pacifik Mol. Jednom mesečno, kad nekome nešto zatreba od obuće ili, odeće. Parkiramo se na P1, blizu Itona i onda Sonja i ja vičemo:

“Pazi, nevidljivi jaguar!” ili “Jesi li poneo kupaći kostim da se kupaš u moru!”

Onda odemo do zelenog lifta. Lift kao i svaki drugi. U principu, mrzim te molove. Osećam se kao u kavezu. Tih nekoliko sati mesečno što tamo provedem, teži su mi od cele one noći.

I tako, Sonja pritisne dugme za mol nivo i krevelji se nešto, Ana, njena majka, joj nešto priča a ja sam srećan što ih imam. I što sam uspeo da ih zadržim.

I, trenutak pre nego što ću izaći iz lifta i uploviti u masu besnih potrošača, ja pogledam svoj odraz na glatkoj površini zidova lifta. I jednim potezom, kao da izvodim neki trik, popravim svoje crno odelo i sklonim kosu sa lica.

SAMO ZA RADOZNALE

Ovde sledi opis druge fotografije koju sam našao u onom sefu. Saznanje šta je na njoj bilo neće doneti nikakvo olakšanje, niti čarobno razrešenje, za kojim smo zajedno tragali.

Ustvari, svest o toj slici mogla bi uneti dodatni nemir u nežno biće mog čitaoca, pa ga molim da dobro razmisli pre nego što se odluči da pročita sledeće redove.

Na drugoj fotografiji je bila Gizela.

Ležala je gola na nekom stolu, verovatno drvenom. Ruke su joj bile potpuno reširene. Nokti na rukama su bili probušeni i kroz njih provucene tanke niti, na čijim su krajevima visili tegovi, negde između stola i poda.

Raste su joj bile povezane istim nitima i mnogo olovnih kugli je visilo na njihovim krajevima.

Umesto očnih jabučica, imala je klikere, onakve kakve sam, kao dete, skupljao kao najveće dragocenosti. Bili su to takozvani, vodenci, od mutnog stakla.

Iz nosa joj se slivala slina od zlata, kao da joj je neko nasuo u nozdrve istopljeno zlato, koje se odmah delom slilo niz njene obraze.

Usta su joj bila puna belih bisera. Umesto zuba.

Bradavice na grudima su joj bile probušene i kroz njih provučene iste tanke niti na čijem su drugom kraju, prebačeni preko neke šipke, visili tegovi, vukući bradavice, kao i cele sise, na gore.

Stomak joj je bio prekriven morskim pijavicama.

Noge su joj bile polusavijene, sa stopalima potpuno naslonjenim na površinu stola, nožni prsti zakucani za sto tankim ekserima, kolena malo raširena. Preko njenog pola, a verovatno delom i u njemu, jer se jedino tako mogao objasniti njegov lebdeći položaj, nalazio se veliki crveni morski koral.

Telo je izgledalo kao u apsolutnoj nemoći, ukočenosti svojstvenoj bronzanim figurama. Svaki, i najmanji, pokret je, sasvim sigurno, značio dodatni bol, koji je, i inače, u velikim količinama, predhodio smrti.

Ali ono što me je nateralo da plačem nije bio samo način na koji je umrla. Jedan drugi detalj me je potpuno razorio i izazvao trenutni slom nerava. Na njenom vratu je postojala cevčica, kakvu obično ugrađuju ljudima sa rakom grla, sa jednom jedinom namenom: **DA IM OMOGUĆI DA DIŠU.**